Tampella TÄNÄÄN

N:o 5–6 1957

Tampereen Pellava- ja Rauta-Teollisuus Osake-Yhtiö

Omaisuustase 31. 12. 1956.

Vastaavaa:

Varsinainen omaisuus:

Rahoitusomaisuus:

Kassa	13.716.977:—	
Tilisaamiset	1.991.418.661:—	
Obligatiot ja velkasitoumukset	12.411.724:—	2.017.547.362:—

Vaihto-omaisuus:

Valmiit tavarat ja puolivalmisteet:

Pellavatehtaan	28.195.459:—	
Lapinniemen Puuvillatehtaan	1.505.861:—	
Konepajan	294.125.429:—	
Puuhiomon ja Paperitehtaan	38.768.876:—	362.595.625:—

Raaka- ja tarveaineet:

Pellavatehtaan	18.764.259:—	
Pääkonttorin	11.474.378:—	
Lapinniemen Puuvillatehtaan	71.293.859:—	
Konepajan	219.352.758:—	
Puuhiomon ja Paperitehtaan	223.222.642:—	544.107.896:—

Käyttöomaisuus:

Tampereella:

Tehdaskiinteistö ja vesivoima:	294.059.948:—	
Tehdas- ja asuinrakennukset:		
arvo 1/1—56	1.441.361.474:—	
lisäys	201.101.398:—	1.642.462.872:—
Koneet:		
arvo 1/1—56	1.838.000.636:—	
lisäys	95.676.144:—	1.933.676.780:—
Kalusto:		
arvo 1/1—56	27.450.997:—	
lisäys	11.167.497:—	38.618.494:— 3.908.818.094:—

Inkeroisissa:

Tehdaskiinteistö ja vesivoima & asuntotontit:		
arvo 1/1—56	100.671.250:—	
lisäys	2.912.000:—	103.583.250:—
Tehdas- ja asuinrakennukset:		
arvo 1/1—56	950.049.673:—	
lisäys	139.542.703:—	1.089.592,376:—
Koneet:		
arvo 1/1—56	1.672.372.789:—	
lisäys	334.071.940:—	2,006.444.729:—
Kalusto:		2.351.880:— 3.201.972.235:—
Messukylän tehtaat ja Hankalan pellavanpuhdistuslaitos:		
arvo 1/1—56	42.646.313:—	
poisto	2.000.000:—	40.646.313:—
Metsäkiinteistöt:		
arvo 1/1—56	231.189.154:—	
lisäys	6.862.100:—	238.051.254:—
Osakkeet		1.564.791.575:—
		mk 11.878.530.354:—

Vastattavaa:

Vieras pääoma:

Omat tunnusteet	267.622.129:—	
Pankkilaina	252.289.264:—	
Tilivelat	3.955.834.161:—	
s:n ennakkomaksuja	1.401.106.032:—	
Nostamattomia osinkoja	808.818:—	5.877.660.404:—
Obligatiolaina		6.000.000:—

Arvostuserät:

Rakennusten poistorahastot	366.295.845:—	
Koneiden ja kaluston poistorahastot	1.285.469.692:—	1.651.765:537:—

Siirtyvät erät:

Siirtyvät korot	943.987:—

Oma pääoma:

Osakepääoma	1.800.000.000:—	
Vararahasto	800.000.000:—	
Verorahasto	104.010.500:—	
Investointirahasto	250.000.000:—	
Eläkerahasto	59.799.198:—	
Muita rahastoja	890.339.074:—	3.904.148.772:—

Tulostili:

Voitto ed. v:lta	153.269.427:—	
v. 1956 voitto	284.742.227:—	438.011.654:—
		mk 11.878.530.354:—

Tulostase 31. 12. 1956.

Kulut:

Varsinaiset kulut:

(Palkat mk 2.279.790.746:—)

Korkokulut		58.418.987:—
Verot omaisuudesta ja tulosta		448.708.396:—
Poistot:		
rakennuksista	40.212.310:—	
koneista ja kalustosta	430.860.990:—	
saatavista	57.850:—	471.131.150:—
Yleiset kulut		392.719.208:—
Sosiaaliset kulut		319.614.922:—
v:n 1956 voitto		284.742.227:—
		mk 1.975.334.890:—

Tuotot:

Varsinaiset tuotot:

Tuotot liikkeen harjoittamisesta (laskutus mk 9.760.479.021:—)	1.813.895.540:—
Korkotulot	103.867.468:—
Vuokratulot	57.571.882:—
	mk 1.975.334.890:—

Jarl A. Wasastjerna. Arno Solin.

Kansikuva: Pirttilä kutsuu.

Tampella TÄNÄÄN

N:o 5—6 JULKAISIJA: TAMPELLA-YHTYMÄ 1957

TOIMITUSKUNTA: Päätoimittaja: fil. maist. A. TIENARI

PÄÄKONTTORI: konttoripäällikkö B. Enderlein ja neiti Sylvi Solin

PELLAVATEHDAS: ins. H. Johnsson, työnjoht. O. Heinonen ja neiti Eeva Tarkka

KONEPAJA: ins. V. Rantaniemi, konttoristi Irja Arevuo ja tarkastaja E. Österman

LAPINNIEMI: konttoripäällikkö O. Näsi, ins. E. Pöllänen ja työnjohtaja E. Kievari

INKEROINEN: sosiaalipäällikkö A. V. Videnoja

KATSAUS VUOTEEN 1956

Tampella Tänään kesäkuun numeroon on tapana sisältyä yhtiön edellisen vuoden omaisuustase samoinkuin tulostasekin. Edellinen osoittaa yhtiön omaisuuden ja sen velat, jälkimmäinen näyttää menot ja tulot. Kirjanpitoon perehtymättömälle on ehkä yllättävää, että tulostaseen velkojen puolella on vienti, jota kutsutaan omaksi pääomaksi ja johon sisältyvät osakepääoma ja kuluneina vuosina kerätyt rahastot. Tämä kirjanpitotapa johtuu siitä, että oma pääoma katsotaan velaksi osakkeenomistajille.

Sillä, jolla on harrastusta tarpeeksi tutkia tasetta ja verrata sitä edellisen vuoden numeroihin, kiintyy huomio heti siihen, että velat ovat jälleen suuresti kasvaneet. Yhtiön oltua edellisen vuoden taseen mukaan monien vuosikymmenien jälkeen ilman pankkivelkoja nämä ovat nyt suurentuneet yli 500 miljoonalla markalla ja muutkin velat ovat nousseet melkoisesti enemmän kuin saatavat.

Nämä runsaat rahavarat ovat menneet uudisrakennuksiin ja koneisiin ja kaikissa yhtiön tehtaissa nähdään tästä jälkiä. Huomattavimmat ovat ehkä laajennukset Inkeroisissa ja Tampereella on joka tapauksessa urheilutalo tuttu useimmille Tampellalaisille.

Yhtiön kokonaismyynti nousi 9.760.000.000 markkaan ja käytettiin tämä määrä seuraaviin menoihin:

Raaka- ja muut aineet	5.504.000.000:—
Palkat	2.280.000.000:—
Yleiset kulut ja korot	451.000.000:—
Sosiaaliset kulut	320.000.000:—
Verot	449.000.000:—
Poistot	471.000.000:—
Voitto	285.000.000:—

Saataneen parempi kuva menoerien jakaantumisesta, jos lasketaan että jokaisesta 100 markasta meni

raaka-aineisiin	56 mk
Palkkoihin	23 „
korkoihin ja muihin kustannuksiin	3 „
sosiaalimenoihin kuten kesälomapalkkoihin, eläkkeisiin, sairaanhoitoon ym.	3 „
veroihin	5 „
poistoihin	5 „
toiminnan ylijäämään	3 „

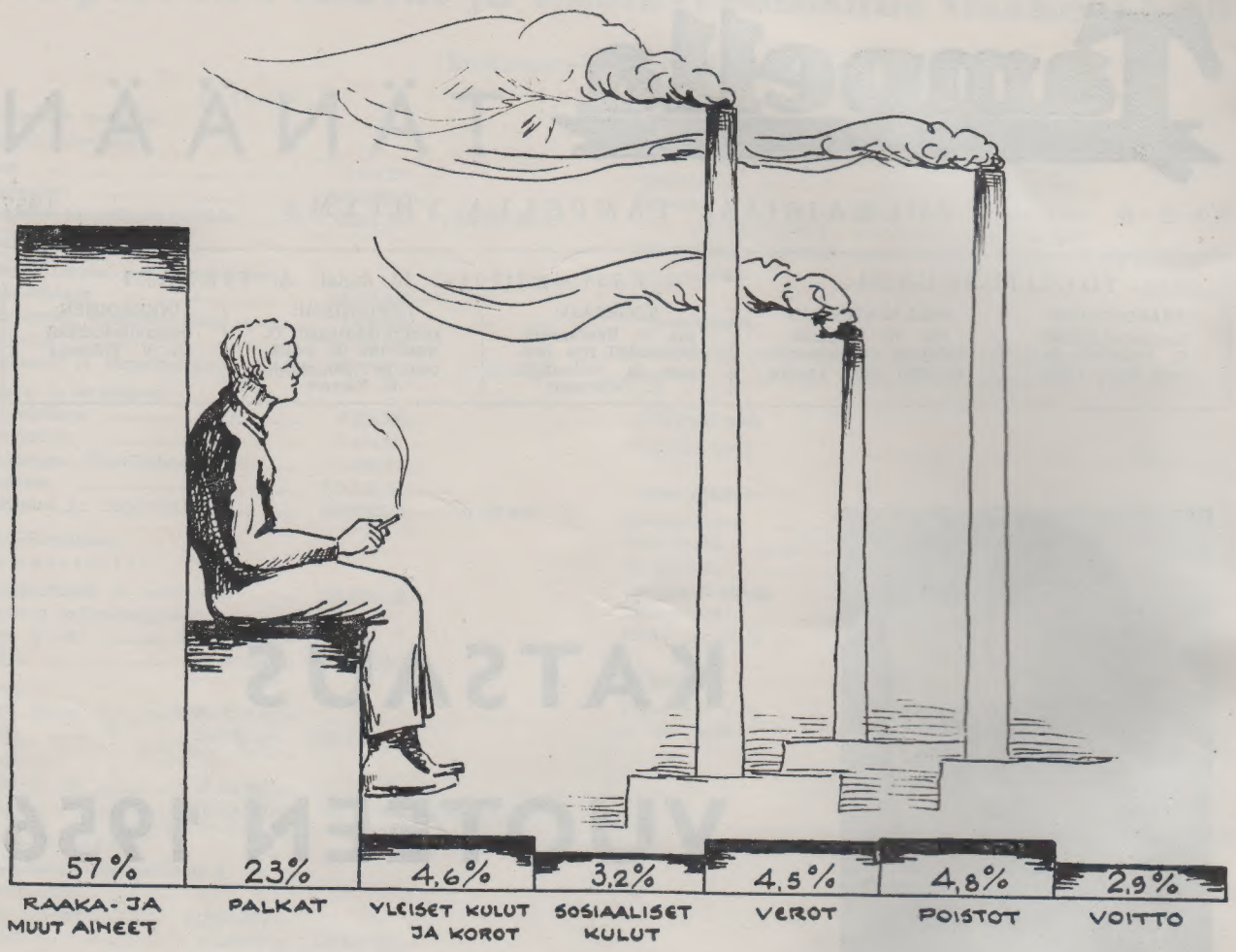

Näitä numeroita sietää lähemmin tarkastella. Verot nousevat viidesosaan niistä palkoista, jotka yhtiön tuhannet työntekijät ja toimihenkilöt nostavat. Tämän lisäksi olemme kukin pakotettu maksamaan veroja, joita kukaan ei pidä alhaisina. Siitä osasta vuosivoittoa, joka jaettiin osakkeenomistajille, nämä maksavat runsaan osuutensa veroina. Kun lisäksi vielä kaikki koneet ovat liikevaihtoveron alaisia, mikä ei sisälly ylläsanottuihin veromääriin, ymmärtää hyvin, että verokysymys on muodostunut yhä raskaammaksi ongelmaksi ei ainoastaan kaikille yksityisesti, vaan myös yhtiölle.

Toinen johtopäätös, jonka voi tehdä, on se asiaintila, että yhtiön koko toiminnan ylijäämä on ainoastaan 3 % myynnistä. Jos yhtiön kaikkien tuotteiden hinnat alennettaisiin vain 5 %:lla, syntyisi tappio, ja kovemman kilpailun vallitessa ei ehkä 5 %:n hintojen lasku riitäkään.

Ajatellen vuosi vuodelta yhä kovenevaa kilpailua yhtiö on onnistunut lainaamaan rahaa tehdäkseen tehtaat uudenaikaisemmiksi ja tuotannon halvemmaksi. Vain siitä on kysymys, voidaanko tehdä tarpeeksi.

Suhteellisen äskettäin tehdyssä eri maiden palkkojen selvittelyssä tullaan seuraavaan tulokseen: Jokaista 100 markkaa kohti, jonka työmies nostaa palkkana Suomessa, saa työmies

Englannissa	.....	81 mk
Saksassa	.....	62 „
Italiassa	.....	37 „

Vaikkakaan ei oteta huomioon, että työteho on suurempi useilla tahoilla ulkomailla kuin meillä ja vielä, että esimerkiksi koko Saksan teollisuus on sodan jälkeen rakennettuna täysin uudenaikainen, nämä kylmät numerot arveluttavat tulevaisuutta silmällä pitäen, niinhyvin mitä tulee vientituotteittemme kilpailukykyyn kuin kilpailuun ulkomailta tulevien vientitavaroiden kanssa.

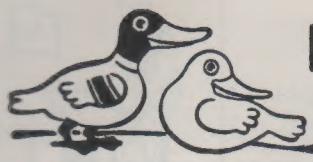

TAMMERKOSKEN PARTAALTA

— *Elintason todellisesta kohottamisesta.*

— *Jo on aika siirtyä tarkkaan taloudenpitoon.*

— *Huoltokonttorin todellinen tehtävä ja tarkoitus.*

— *Naapurustosuhteet — eräs tärkeimpiä viihtyisyystekijöitä ihmiselämässä.*

— *Uimataito tarpeen.*

— *Vuosiloman kynnyksellä.*

Toistakymmentä vuotta on meillä ollut yhä uusin kääntein puheenaiheena kysymys elintason kohottamisesta sodan edellistä tasoa vastaavaksi. Tavallaan hyvin kuvaavaa meikäläiselle ajattelutavalle on, että tämä sanonta esiintyy julkisessakin keskustelussa yhä, vaikka tosiasiallisesti tuo tavoite on jo ajat sitten saavutettu, onpa siitä menty ohikin. Kun fraasi "sodan edelliselle tasolle" pääsemisestä kerran opittiin, niin sitä on jauhettu jatkuvasti — unohtaen mistä oikeastaan on kysymys.

Tämän varjolla puhutaan surkeilematta siitä, miten työntekijän osuutta kansantulosta on lisättävä — ikäänkuin kansantulo olisi jotain sellaista aineellista etua, joka kasvaa kasvamistaan ilman muuta ja joka sen kun jaetaan ja pannaan menemään. Huomisesta piittaamatta ja välittämättä ensinkään siitä, miten sen kasvustakin on nähtävä murhetta.

Käytännössähän asia on enimmäkseen niin, että se osa kansantulosta, joka maksetaan palkkoina työntekijöille ja toimihenkilöille, on saman tien pääosaltaan luovutettu kulutukseen, missä valitettavasti ei riittävässä määrin noudateta läheskään aina terwettä harkintaa. Suhteellisen harvat osaavat ja välittävät pitää ansiotuloistaan kiinni ja sijoittaa säästövarojaan tuottaviin tarkoituksiin. Valitettavan usein ne käytetään hetkelliseen elintason kohottamiseen, mikä ei kuitenkaan tarkoita varallisuuden lisäämistä, vaan tämän päivän leveämpää elämää.

Kukaan ei tietysti kadehdi keneltäkään erilaisia — tosin arvoltaan joskus kyseenalaisia — aineellisia hyvyyksiä. Suotakoon ne jokaiselle, jolla on halua ja varaa niihin. Mutta arveluttavinta asiassa on, että sen kaltainen elintason kohottaminen on ollut perimmäisenä vaikuttimena SAK:n palkkaliikkeissä ja se on pyrkinyt sanelemaan valitettavasti myös viimeaikaiset talouspoliittiset ratkaisut.

"Elintason kohottamispyrkimyksestä" on tullut meille eräänlainen kansallinen sairaus, psykoosi, jota on aika ryhtyä lääkitsemään mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Lääkkeet eivät yleensäkään ole tietysti hyvänmakuisia, niin eivät liioin nekään, jotka tähän sairauteen tehoavat. Mutta niihin on suostuttava, jos mieli päästä jälleen järkitolalle taloudenpidossamme. On vihdoinkin tullut aika oppia pitämään suut säkkiä myöten ja varomaan sen oksan katkeamista, jonka varassa toimeentulomme tekijät ovat — nyt ja tulevaisuudessa, josta me myös olemme vastuussa.

Kovin kauan ei mikään yhteiskunta voi rappeutumatta kestää epäjärjestystä sisäisten asiainsa hoitamisessa. Emme myöskään me, niin yritteliästä ja sitkeää kuin kansamme sinänsä onkin. Ja sitäpaitsi on alati muistettava, että nykyinen jännitys suurvaltojen välisissä suhteissa voi jonakin hetkenä johtaa räjähdykseen. Valtakunta, jonka sisäinen elämä ei silloin ole vakavalla ja kestävällä perustalla, tuskin näkee huomispäivää.

* * *

Kestettävänä olevia vaikeuksiamme ei ole mitään syytä liioitella, mutta sen sijaan on tarpeen voimakkaasti korostaa taloudellisten olojemme vakauttamisen välttämättömyyttä. Kaikissa oloissa ja nimenomaan nykyisin on järkevän taloudenpidon merkitys arvaamattoman suuri. Sen vuoksi on jokaista kansalaista kannustettava sekä omassa yksityistaloudessaan että elinkeinotoiminnassaan noudattamaan mahdollisimman suurta säästäväisyyttä ja tarkkuutta.

Siitä, kuinka suuren osan me kansana kykenemme tuloistamme jokapäiväisen kulutuksen yli jättämään, riippuu myös ratkaisevasti elintasomme kohoaminen, jopa sen säilyminen nykyiselläkin tasollaan. Jokaisen palkannauttijan kohdalta tarkoittaa säästäminen ensisijassa varojen kokoamista vastaisia rahantarpeita varten. Lyhyellä tähtäimellä me keräämme säästöjä ostaaksemme esim. uuden puvun, ompelukoneen tai polkupyörän, pitemmällä tähtäimellä taas hankkiaksemme oman asunnon, maapalstan, liikkeen tms. Säästämistoiminta johtaa siten säästäjän oman hyvinvoinnin ja taloudellisen turvallisuuden asteittaiseen paranemiseen, samalla kun se palvelee kansantaloudellisia tarkoitusperiä.

Niitä lukijoitamme varten, joita asia kiinnostaa, julkaisemme Tarkkasen perheen huoneentaulun, mistä tiivistetyssä muodossa käy ilmi, mitä jokaisen kansalaisen tulisi ottaa huomioon järjestääkseen yksityistaloutensa hoidon mahdollisimman järkevälle kannalle.

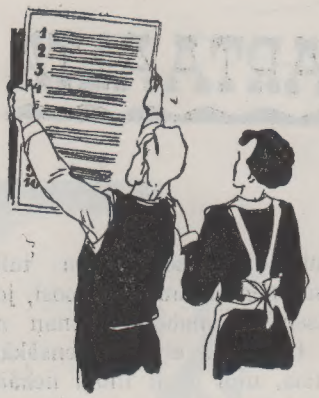

TARKKASEN PERHEEN HUONEENTAULU

Laadi tuloistasi ja menoistasi laskelmia ja pidä niistä kirjaa.

Tulosi ovat läheistä tulevaisuutta silmällä pitäen yleensä tiedossa. Niiden asettamiin rajoihin on rahankäytössä pakko mukautua, sillä veikkaus- ja arpajaisvoittoja tulee ylen harvojen osalle. Tee sen vuoksi menolaskelma esim. aina kuukaudeksi eteenpäin, esitä se perheellesi — lapsillekin — ja katso, että sitä noudatetaan. Yksinkertainen tilinpito ei tuota tottumattomallekaan sanottavaa vaivaa, kun sen kerran tulee panneeksi alulle ja kun siihen pääsee innostumaan.

Harkitse ostoksesi etukäteen.

Kun tarvitset esim. uudet jalkineet, niin selvitä itsellesi, minkälaiset niiden tulisi olla vastatakseen parhaiten tarkoitustaan. Älä osta ensimmäistä paria, jota Sinulle näytetään. Nyt on varaa valita. Ostaja on taas Kuningas. Vertaile hintoja ja laatuja. Muista, että hyvä tavara tulee yleensä käytössä halvimmaksi.

Älä osta mitään hetkellisen mielijohteen vallassa. Kierrä kortteli ainakin kerran ympäri ja ajattele tarkoin, tarvitsetko todellakin mielimääsi tavaraa. Ja vielä: kehitä tietoisesti makuasi ja tavarantuntemustasi. Se kannattaa varmasti.

Maksa ostoksesi käteisellä

Vähittäismaksulla tai kirjalla ostaminen on samaa kuin palkan pyytäminen työnantajalta etukäteen tai vekselien varassa eläminen. Sellaisessa kierteessä oleminen käy ajan mittaan tukalaksi, ja jos vielä sattuu sairautta tai muuta ylimääräistä menoa, niin millä sitten maksuista selvitään? On myös syytä muistuttaa, että vähittäismaksulla hankkien tavarat tulevat yleensä aina kalliimmiksi kuin käteisellä ostaen.

Tyydy yksinkertaiseen ruokaan — ainakin arkioloissa

Elinkustannustutkimusten mukaan kuluu ruokamenoihin keskimäärin n. 42 % tuloistamme. Ravinto- ja nautintomenoissa aikaansaadut säästöt tuntuvat siten herkästi. Kalleimmat ruoka-aineet eivät suinkaan ole aina tarkoituksenmukaisimpia. Hinnaltaan huokeammat ovat usein käyttö- ja ravintoarvoltaan samanveroisia, paikoin parempiakin. Kohtuullisesta peruselintasosta ei maassamme yleensä tarvitse ruokataloudessa tinkiä, mutta mitä ruoanpidon kustannuksiin tulee, olisi meillä tässä suhteessa vanhoilta ja vaurailta sivistyskansoilta paljonkin oppimista. Noudata johdonmukaisesti taloudessasi säästäväisyyttä vähäisiltäkin tuntuvissa asioissa.

Kehitä lastesi vastuuntunnetta ja taloudellisuuden tajua

Suklaa on kyllä hyvää, mutta on syytä muistaa, että 200 g tuota hyvää suklaata maksaa yhtä paljon kuin perheen arkinen ateria. Sellaisiin menoihin eivät rahat usein riitä. Opeta lapsesi antamaan rahalle arvoa. Runsaat taskurahat tekevät heistä tuhlareita jo pienestä pitäen.

"Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa."

Pidä käyttötavarasi kunnossa

Hoitaessasi vaatteitasi samoin kuin muutakin henkilökohtaista omaisuuttasi huolellisesti pidennät niiden ikää uskomattoman paljon. Sama koskee perheen yhteisiä talous- ym. tavaroita. Muista myös, että tehtaan, liikkeen, työpajan, toimiston ja viraston kalusto ja tarvikkeet, yleiset liikennevälineet ym. ovat maan kansallisomaisuutta, jonka käsittelytapa ei kenellekään kansakunnan jäsenelle suinkaan ole yhdentekevää.

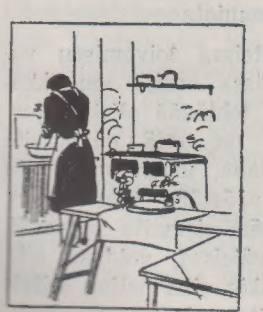

Noudata koneiden ja muidenkin laitteiden käyttöohjeita

Jokapäiväisiin käyttötarvikkeisiimme kuuluu jo joukko arkoja koneita ja laitteita, jotka menevät helposti rikki, ellei niitä osata oikein käyttää ja hoitaa. Työpaikoillamme tällaisia laitteita on aivan yleisesti. Perehdy koneiden käyttöohjeisiin sekä työ- ja paloturvallisuuden asettamiin vaatimuksiin. Opiskele hieman — tarpeen tullen enemmänkin — sähköym. tekniikkaa.

Käytä vuosilomasi ja muutkin vapaa-aikasi hyödyllisesti

Rikastutat elämääsi käyttämällä vapaa-aikasi hyödyllisiin harrastuksiin. Mieleisesi työnteko tai askartelu virkistää Sinua varmasti enemmän kuin joutilaana lojuminen. Opiskelu ja itsensä kehittäminen ovat nekin pääoman keräämisen muotoja, joita voimme harrastaa iloksemme varsinaisen ansiotyön ulkopuolella. Kukaan ei ole liian vanha oppiakseen jotain uutta ja hyödyllistä.

Kodissasi on varmasti aina pieniä korjaus- ja parannustöitä, joiden suorittaminen tuottaa suurta tyydytystä, kunhan niihin vain tulee ryhtyneeksi. Kesäaikana on oman palstan hoito harrastus, josta huvin lisäksi on monenmoista hyötyä.

Harrasta aina puhtautta

Siisteys on säästämistä. Älä tarpeettomasti tuhri vaatteitasi; käytä sateella vedenpitävää vaatepartta; harjaa tomuiset vaatteesi ja kenkäsi, pese ja puhdista, mutta tee tämä kaikki järkevästi. Älä käytä syövyttäviä pesu- ja puhdistusaineita.

Vaihtamalla työstä palattuasi jalkineesi ja vaatteesi edistät puhtautta kotona, vapaudut työsi tuntumasta ja teet joutohetkesi viihtyisämmiksi. Vaatteet ja jalkineetkin kaipaavat "lepoa".

Hoida huolella terveyttäsi

Järkevä terveydenhoito on tehokas säästämiskeino sekä suoranaisesti että välillisesti. Lääkkeet ja lääkärit tulevat kalliiksi; toisaalta taas ansiomahdollisuudet pienenevät, tehokas työikä lyhenee ja henkinen

vireys vähenee. Oleskele jokin aika päivästä ulkoilmassa, retkeile, ui, hiihdä, pyöräile. Tee aloite työpaikkasi riittävästä tuulettamisesta, jos se on laiminlyöty. Vältä epäterveellisiä nautintoaineita ja turhaa valvomista.

Talous tarkka — vakaa markka

* * *

Kun yhtiön johto oli pakotettu supistamaan huomattavasti Tampellan henkilökunnan huoltokonttorin lainaustoimintaa senvuoksi, että se oli sitoutunut rahoittamaan tampellalaisten kerrostaloyhtiö Sammonkartanon rakennusaikaisen luotontarpeen, on tämä toimenpide herättänyt eräiden huoltokonttorin jäsenten taholta arvostelua. Tästä syystä ja kun on todettu, että arvostelijat eivät tunne huoltokonttorin todellista tarkoitusta, on meidän näin ollen omistettava tämä tähtien väli asian selvittämiselle.

Tarkastelkaammepa ensiksi, mitä huoltokonttorin säännöt asiasta sanovat. Sääntöjen 2. pykälä, joka määrittelee huoltokonttorin tarkoituksen, kuuluu seuraavasti:

"Tampellan henkilökunnan huoltokonttorin tarkoitus on:

1. Jäsenten säästäväisyyden edistäminen ja heidän auttamisensa järjestämään taloutensa järkevälle kannalle.

2. Jäsenten palkastaan vapaaehtoisesti luovuttamien varojen käyttäminen heidän sovittujen vakinaisten ja tilapäisten menojensa suorittamiseen.

3. Niiden säästövarojen tallettaminen korkoa tuottaviksi, jotka jäsenet jättävät huoltokonttorin hoitoon."

Näin ollen ei lainaustoiminnasta puhuta sanaakaan, joten tämä toimintamuoto ei varsinaisesti kuulu sen työskentelypiiriin. Samojen sääntöjen kahdeksas pykälä tosin sanoo:

"Huoltokonttori voi p o i k k e u s t a p a u k s i s s a (harvennus allekirj.) myöntää lainoja". Näin ollen nykyinen käytäntö, jolloin myönnetään lainoja vain kaikkein kipeimpään tarpeeseen, niin sanoakseni hätätapauksissa, kuten sairaus-, kuoleman- yms. vastaavissa tapauksissa, omakotitalon tai kerrostaloosakkeen muuttokuntoon saattamista varten y.m., vastaa täysin sääntöjen määräyksiä.

Myös on kysytty, minkä vuoksi juuri Sammonkartano on mainitunlainen kiireellinen ja muita tärkeämpi lainoituskohde. Tähän kysymykseen meidän täytyy vastata vähän perusteellisemmin. 1) Asuntokysymys on huoltokonttorin lainaustoiminnassa aina ollut tärkeimmällä sijalla, sillä asuntojen puute on edelleen täällä Tampereella hyvin suuri. 2) Emme olisi saanut Arava-lainaa (110 milj. mk), ellei huoltokonttori olisi sitoutunut huolehtimaan Sammonkartanon rakennusaikaisista luotoista, lähinnä niiden ensisijaisten lainojen kohdalta, jotka mainittu yhtiö saa käyttöönsä vasta talojen valmistuttua. 3) Sammonkartanon tulevat osakkaat ovat pääosaltaan sellaisia, jotka eivät ole aikaisemmin saaneet huoltokonttorilta lainoja. Siis heidänkin vuoronsa on jo saada huoltokonttorin rahoitustukea. 4) Edellämainitun huoltokonttorin tekemän sitoumuksen perusteella saamme tänne Tampereelle lähes 200 miljoonaa mk ulkopuolista rahaa, jos otamme Aravan lisäksi huomioon n.s. ensisijaiset luotot. Näin ollen voimme järjestää vuodeksi yli 200 rakennustyömiehelle työtä aikana, jolloin tällä alalla on työttömyyttä uhkaamassa. Jos otamme huomioon vapautuvat yhtiön asunnot, saadaan tampellalaisten käyttöön kaikkiaan yli 300 asuntoa, mikä sekään tavoitteena ei ole mikään halveksittava määrä. Ehkäpä nämäkin perustelut riittävät osoittamaan, mistä todella on kysymys, joten uskomme lujasti, että asioista perillä olevat huoltokonttorin jäsenet täysin ymmärtävät tilanteen ja antavat tässä suhteessa tukensa heitä kykyjensä ja mahdollisuuksiensa mukaan palvelevalle huoltokonttorillemme.

* * *

Tuskin riittävässä määrin tulemme aina ajatelleeksi, mikä merkitys on hyvillä naapurustosuhteilla tasapainoisen ja onnellisen elämän viettämiselle. Suhteemme toisiin ihmisiin ovat tavattoman moninaisia, mutta hyvin perustein voitaisiin erottaa 1) kotiin ja perheeseen liittyvät suhteet, 2) työpaikalla syntyvät suhteet ja 3) muuhun ympäristöön liittyvät suhteet. Viime mainitussa voidaan erottaa monia ryhmiä, mutta erikoisen tärkeän osan muodostavat suhteet naapureihin, sen alueellisen kokonaisuuden sisäpuolella asuviin ihmisiin, jossa itse elämme. Nämä ovat naapurustosuhteita, joihin on viime aikoina niin muualla maailmassa kuin meilläkin alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Onko meillä naapurustosuhteissa toivomisen varaa vai olemmeko tässä asiassa edellä amerikkalaista yhteiskuntaa? Ilmeisesti tehtävää olisi paljon. Liiankin yleistä näet meillä on, että naapureita pidetään välttämättömänä pahana, johon on jollain tavoin sopeuduttava, ja jos päästään tilanteeseen, jossa toisia hiljaisesti siedetään olematta enempää hyvissä kuin huonoissakaan väleissä, voidaan olla tyytyväisiä olotilaan. Ja kuitenkin olisi paljon sellaisia asioita, jotka yhdessä hoitaen koituisivat kaikkien parhaaksi puhumattakaan siitä, että monet tarvepatoutumat jäisivät syntymättä ja että päinvastoin jokainen saisi tukea omalle liittymisviettymykselleen.

Tästä saa riittävän selviä esimerkkejä niiden tampellalaistenkin kohdalta, jotka ovat tämäntapaista toimintaa harrastaneet. Niinpä runsas kymmenen vuotta sitten perustettiin tampellalaisten keskuuteen useitakin omakotiyhdistyksiä, jotka ryhtyi-

vät innolla ja suunnitelmallisella määrätietoisuudella ajamaan alueellisella pohjalla yhteistä omakotiasiaa ja ratkomaan yhteisvoimin kaikille niiden jäsenille yhteisiä hyvinkin vaikeita ongelmia. Uusia työkohteita löytyi vuosien varrella jatkuvasti lisää ja jäsenkunta on ollut yhdistyksensä toiminnassa hyvinkin tiiviisti mukana. Olemme kuullut vakuutettavan, että alusta lähtien virinnyt voimakas yhteishenki todella edelleen vallitsee näillä omakotialueilla ja että niiden asukkaat riippumatta jokapäiväisestä tehtävästään tai asemastaan ovat toisilleen hyviä naapureita sanan oikeassa merkityksessä.

Pelkkä puhuminen tai valistustoiminta ei riitä, vaan sen lisäksi tai oikeastaan ennen sitä olisi alueen asukkaat — esim. Saukkolan työkeskuksen tapaan Tampellan asuntoalueella — saatava uurastamaan yhteisen päämäärän hyväksi. Yhteiset harrastukset ja yhdessä tapahtuva ponnistelu jonkin yhteisen tavotteen saavuttamiseksi on paras keino turhasta virallisuudesta ja jäykkyydestä pääsemiseksi, ja kun muuri kerran on murrettu, on seuraava tehtävä jo paljon helpompi: saada jokainen tajuamaan, että asiat voisivat olla paremminkin ja että kysymyksessä on todella yhteinen ongelma, jonka onnellinen selvittäminen hyödyttää jokaista. Tällä tavoin luodaan todella onnistuneella tavalla hyviä ja vaikeissakin tilanteissa kestäviä naapurustosuhteita.

* * *

Tänä keväänäkin on sattunut maassamme jo lukuisasti tapauksia, joissa hyvän naapurin apu on tullut kuin pelastavana enkelinä. Ja kun hyvä naapuri on omannut mainion uimataidon ja vielä lisäksi kyvyn ja kenties suorastaan koulutetun taidon antaa tekohengitystä, on veden varaan joutunut uimataidoton lapsi — jopa aikuinenkin kuin ihmeen kautta saatu pelastetuksi yhteiskunnalle. Nyt jälleen säiden lämmittyä ja vesillä liikkumisen lisäännyttyä kiinnitämme uudelleen — niinkuin on tapahtunut näihin aikoihin melkein joka kevät — huomiota uima- ja tekohengitystaidon suureen yhteiskunnalliseen merkitykseen ennenkaikkea täällä järvirikkaassa Pohjois-Hämeessä.

Toisaalla lehteämme on mielenkiintoinen kirjoitus tekohengityksen antamisesta ja lehtemme kolmannella kansisivulla kehoitus osallistumiseen Tampellan harrastusuinteihin. Toivomme, ettei mainittua kirjoitusta eikä kehoitusta ole julkaistu turhaan, vaan aiheuttaisi tekohengityksen antamiseen perehtymisen mahdollisimman monen lukijan kohdalla ja kenties myös mukaan tulon yhteisiin harrastusuinteihimme, minkä tarkoituksena on juuri uimataidon kehittäminen tampellalaisten keskuudessa. Hyvä uimataito on paras henkivakuutus!

* * *

Tuo virkistävä uinti-sana vie meidät lopuksi erittäin mieluisaan aiheeseen: vuosilomaan. Lehtemme ilmestyttyä on tampellalaisten vuosiloma aivan kynnyksellä. Monilla meistä on talven mittaan jo kehkeytynyt valmis suunnitelmakin, miten vuosilomamme vietämme. Miten tärkeää onkaan, että todella itse kukin teemme kunnollisen lomanviettosuunnitelman. Ei ole näet yhdentekevää, miten me tuon kolmen viikon vapaa-ajan vietämme, niin että se todella vastaisi tarkoitustaan. Tuskin tulemme aina ajatelleeksi, mikä oli lain säätäjän tarkoitus vuosilomalain säätäessään. Meidän tulisi viettää lomamme niin, että saisimme sinä aikana itsellemme mahdollisimman perusteellisen fyysillisen ja henkisen virkistymisen.

Makaamalla tai ravintoloissa istumalla me tuskin tätä virkistystä saamme, siitä varmaan olemme yksimielisiä. Sen sijaan Jumalan kauniista kesäisestä luonnosta me sen varmaan saamme. Siksi retkeilkäämme tällöin mahdollisimman paljon suvisessa luonnossa ja nauttikaamme sen runsaista antimista, joista aurinko ja liplattelevat laineet antanevat päävärin lomanvietollemme ja myös kehollemme. Toivomme kaikille lukijoillemme oikein virkistävää ja aurinkoista vuosilomaa.

Koskenlaskija.

Asunto Oy Sammonkartano

Kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistettua toukokuun alkupuolella tampellalaisten osaketalon yhtiöjärjestyksen, oli ensimmäisen huoneistotarjouksen hyväksyneet henkilöt kutsuttu 20. 5. 1957 kokoukseen Tampellan juhlatalolle.

Asukkaiksi aikovat tampellalaiset olivatkin 80 prosenttisesti saapuneet tilaisuuteen. Kokouksen avasi, sekä lausui osanottajat tervetulleiksi sosiaalipäällikkö maisteri Artturi Tienari, joka vaivojaan säästämättä on jo useamman vuoden ajan työskennellyt yrityksen toteuttamiseksi.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti maisteri A. Tienari ja sihteeriksi alustavan rakennustoimikunnan isännöitsijän tehtäviä hoitamaan kutsuttu työnjohtaja Eero Laaksonen Lapinniemeltä. Yhtiön ensimmäisen hallituksen vakinaisiksi jäseniksi tulivat valituiksi yhtiöjärjestyksen allekirjoittajat, seuraavat viisi henkilöä: Maisteri A. Tienari, Tampella, rak.mest. O. Helminen Tampella, ylityönjohtaja Onni Salminen, konepaja, laitosmies Urho Pussinen, Lapinniemi ja asentaja Arvi Helldan, pellavatehdas sekä heidän varamiehikseen työnjohtaja Aarne Kuusela Lapinniemeltä ja teknikko Leo Siren pellavatehtaalta. Yhtiön vakinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin kontt.päällikkö, ekonomi Uuno Varemo ja kontt.päällikkö, ekonomi Oiva Näsi.

Kokous sujui erittäin asiallisesti vakaan asiaan suhtautumisen merkeissä, ja tekivät osakkaat suunnitelmaan liittyviä kysymyksiä, joihin maisteri Tienari, rakennuksen onnistuneiden piirustuksien laatija rak. mest. O. Helminen sekä työnjohtaja Laaksonen antoivat asiaa selventäviä vastauksia, joissa m.m. oletettiin rakennustyön pääsevän alkuun heinäkuussa.

Kokous lausui yksimielisen kiitoksen maisteri A. Tienarille hänen yhtiön hyväksi tekemästään erittäin arvokkaasta työstä.

Välittömästi yleisen kokouksen jälkeen piti valittu yhtiön hallitus ensimmäisen kokouksensa, jossa

Huoltoapulaki ja kansaneläkelain muutos

Teollisuuden työntekijäin eläkekysymystä ei maassamme ole varsinaisesti lainsäädäntöteitse järjestetty. Eläkekassat ja -säätiöt, joita nykyisin on jo useissa yhtiöissä, perustuvat vapaaehtoisiin järjestelyihin. Ainoat työntekijäin eläkeoikeutta säätelevät määräykset olivat köyhäinhoitolaissa, jossa pääperiaate oli lausuttu lain 5 §:ssä. Köyhäinhoitolain on nyttemmin kumonnut huoltoapulaki, joka tuli voimaan 1. 1. 1957.

Huoltoapulaissa on työnantajan elatusvelvollisuus pysytetty periaatteessa ennallaan. Lain 5 §:ssä sanotaan näet seuraavasti:

"Jos työntekijä täytettyään 20 vuotta on ollut saman työnantajan työssä taikka palvellut samassa liikkeessä tai yrityksessä vähintään kaksikymmentä vuotta ja sinä aikana menettänyt työkykynsä siinä määrin, ettei voi itseään työllä elättää, ja jos hän ei omista varoistaan tai aviopuolisonsa tahi lapsiensa huolenpidolla voi saada elatustaan, on hänellä oikeus voimiensa mukaista työtä vastaan saada kuolinpäiväänsä asti elatuksensa työnantajaltaan tai, jos niin kohtuulliseksi harkitaan, hänen perillisiltään tahi liikkeen taikka yrityksen omistajalta."

Pykälän sanonta on siksi yksityiskohtainen, että se ei erikoisempaa selvennystä kaipaa. Kuitenkin on syytä todeta, että oikeus elatukseen ei ole riippuvainen määrätystä eläkeiästä, vaan pelkästään siitä, ettei asianomainen voi kahdenkymmenen palvelusvuoden jälkeen enää elättää itseään työllä. Toiseksi on huomattava, että työnantajan elatusvelvollisuus on tällöinkin vasta toissijainen, ja tulee kysymykseen vain, jos työntekijä ei voi saada elatustaan omista varoistaan tai omaistensa huolenpidolla.

Työntekijän oikeuteen saada edelläesitettyä elatusta ei vaikeuta liikkeen tai yrityksen omistajan tai haltijan vaihdos. Sen sijaan on ymmärrettävää, ettei työntekijä voi saada elatusta, jos hän on aikaansaanut työkykynsä menetyksen tahallisesti tai, jos se johtuu rikollisesta toiminnasta tai siihen rinnastettavista syistä.

Elatuksen määrää ei laki ole vahvistanut, mutta tarkoitetaan sillä tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa, joka huoltoapulain mukaan yleensä annetaan. Elatuksen suuruuteen vaikuttavana tekijänä on nykyisin otettava huomioon kansaneläke. Työntekijä taas on velvollinen suorittamaan elatuksensa korvaukseksi voimainsa mukaista työtä. Jos hän ei enää työhön kykene, on hän silti oikeutettu elatukseen kuolemaansa saakka.

Turvatakseen oikeutensa elatukseen, voi työntekijä kääntyä sen kunnan puoleen, jossa hän oleskelee. Kunta antaa tällöin elatuksen huoltoapuna, ja perii siitä korvauksen elatusvelvolliselta työnantajalta.

Sen sijaan, että huoltoapulaki lähinnä koskee henkilöitä, jotka määrätyistä syistä eivät voi saada tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa, koskee kansaneläkelaki kaikkia. Sen 1 §:n mukaan näet jokainen "Suomessa asuva 16 vuotta täyttänyt henkilö on vakuutettu vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta" kansaneläkelain mukaisesti. Poikkeuksen muodostaa vain ulkovaltojen lähetystöjen ja konsulinvirastojen henkilökunta palvelusväkineen, jos he ovat ulkomaan kansalaisia.

Kuluvan vuoden alusta tuli voimaan uusi, 8. 6. 1956 annettu kansaneläkelaki, jolla kumottiin vanha laki muutoksineen sekä muut siihen liittyen annetut lait ja määräykset. Tässä yhteydessä ei ole mahdollisuuksia eikä tilaa lähteä selostamaan kaikkia uuden kansaneläkelain muuttuneita kohtia, joten meidän on rajoituttava käsittelemään niistä vain kaikkein tärkeimpiä, itse kutakin läheisesti koskevia.

Kansaneläke perustuu vakuutusmaksuihin. Vanhan lain mukaan oli maksu periaatteessa jokaisen palkansaajan osalta 2 % hänen vuositulostaan. Työnantaja suoritti lapsilisä- ja kansaneläkemaksun yhteydessä 1 %:n asianomaisen palkansaajan ennakkoperinnän alaisen palkan määrästä. Tätä määräystä ei ole muutettu, joten työnantajan on edelleenkin suoritettava työntekijöidensä puolesta lapsilisä- ja kansaneläkemaksuna 4 % ennakkoperinnän alaisten palkkojen määristä.

Toisen prosentin, kuitenkin vähintään 500 mk ja enintään 2 500 mk, joutui jokainen vakuutettu itse suorittamaan. Uuden lain mukaan määrätään tämä vakuutusmaksu edelliseltä vuodelta eli tulovuodelta pantujen veroäyrien perusteella kunnallisverotuksen yhteydessä. Vakuutusmaksu viime vuodelta määräytyy kuitenkin vielä vanhan lain mukaisesti.

Entä vakuutetun vakuutusmaksuosuuden suuruus. Siinä ei uusi laki tunne ylärajaa, vaan sanoo, että "vakuutusmaksu on yksi markka vakuutetulle kunnallisverotuksessa määrätyltä veroäyriltä". Suomeksi sanottuna joudumme siis maksamaan kansaneläkevakuutusmaksunamme yhden prosentin siitä tulosta,

---

m.m. hallituksen puheenjohtajaksi valittiin maisteri A. Tienari ja yhtiön isännöitsijäksi työnjohtaja Eero Laaksonen. Lauantaina 25. 5. 1957 kirjoittivat puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja isännöitsijä Tampereen maistraatissa kaupparekisteriä varten toiminimeen liittyvät käsialanäytteensä, jotenka yhtiö täten muodostui oikeudellisesti hyväksytyksi.

Toivokaamme onnea tälle yritykselle, joka toteutuessaan tulee täyttämään 147 tampellalaiselle, ehkä erään heidän hartaimmista toiveistaan — oman asunnon saannin.

E. L:nen.

josta me maksamme kunnallisveron. Koska "kattoa" ei ole, nousee kansaneläkemaksu jokaiselle, jonka taksoitettu vuositulo nousee yli 250.000 markan. Maksu on suoritettava muustakin kuin palkkatulosta, siis esimerkiksi markka jokaiselta äyriltä, jonka kesähuvilasta saamme maksaa. Vakuutusmaksun lopullinen määrääminen tapahtuu, kuten sanottu, vasta kunnallisverotuksen yhteydessä, mutta käytännössä sitä maksetaan jo nyt, sillä verokirjojen taulukot ovat vastaavasti muuttuneet.

Ennen oli vakuutetun lisäksi suoritettava puolisonsa vakuutusmaksuosuutena 500 markkaa, ellei puolisolla ollut erikseen taksoitettavia tuloja. Tätä määräystä ei enää ole.

Olemme siis — kuka milläkin mielellä — voineet todeta, että kansaneläkemaksut nousevat. Mutta tämä on vain mitalin toinen, nurja puoli.

Edut, jotka kansaneläkelaitos nyt meille tarjoaa, ovat nimittäin huomattavasti paremmat kuin vanhan lain aikana. Ja siitä on myös jotain maksettava. Sehän on oikeus ja kohtuus.

Maksujen perusteella on jokainen vakuutettu oikeutettu kansaneläkkeeseen. Kansaneläkkeenä maksetaan lain mukaan "vanhuuseläkettä 65 vuotta täyttäneelle vakuutetulle;

työkyvyttömyyseläkettä pysyvästi työkyvyttömälle vakuutetulle, joka on 65 vuotta nuorempi; tai

vanhuudentukea 63 ja 64 vuoden ikäiselle naispuoliselle vakuutetulle, joka ei ole naimisissa eikä saa työkyvyttömyyseläkettä." Työkyvyttömyyseläke ja vanhuuden tuki lakkaavat siis asianomaisen täyttäessä 65 vuotta ja hän alkaa siitä lähtien nauttia vanhuuseläkettä.

Vanhuus -ja työkyvyttömyyseläkkeisiin kuuluu uuden lain mukaan eläkkeen perusosa ja — määrätyin edellytyksin — eläkkeen tukiosa. Vanhuuden tukena annetaan vain eläkkeen tukiosa. Vanhuuden tukea saa kuitenkin vain, jos asianomainen täyttää edellytykset tukiosan saamiseen.

Eläkkeen perusosa on 24.000 markkaa vuodessa. Jos vakuutettu eläkkeen alkaessa on vanhempi kuin 65 vuotta, korotetaan perusosaa määräprosenteilla hänen ikävuosistaan riippuen.

Eläkkeen tukiosaa silmällä pitäen jaetaan kunnat elinkustannusten kalleuden perusteella kolmeen ryhmään, joissa täysimääräinen tukiosa on vuodessa

ensimmäisessä eli kalleimmassa ryhmässä 72.000 mk,

toisessa 63.000 mk ja kolmannessa 54.000 mk.

Eläkkeen tukiosa maksetaan täysimääräisenä, kun vakuutetun vuositulo ei ylitä ensimmäisessä kuntaryhmässä 34.000 mk, toisessa 24.000 mk ja kolmannessa 17.000 mk. Jos vuositulo ylittää edellämainitun rajatulon suoritetaan eläkkeen tukiosana vain määrä, joka saadaan, kun täysimääräisestä tukiosasta vähennetään puolet vuositulon ja rajatulon erotuksesta; 6000 markkaa pienempää tukiosaa ei kuitenkaan makseta.

Jos molemmille puolisoille on myönnetty kansaneläke, määrätään heille yhteinen tukiosa, joka täysimääräisenä on 60 % suurempi kuin yhden henkilön täysimääräinen tukiosa. Jos puolisoista vain mies saa eläkettä eikä vaimolla laissa lähemmin määrätyistä syistä ole mahdollisuutta hankkia tuloa työtä tekemällä, lasketaan tukiosa siten, että täysimääräisen tukiosan ja rajatulon määriä korotetaan 30 %:lla.

Laki sisältää edelleen yksityiskohtaiset määräykset vuositulon laskemisesta ja eläkeoikeuteen vaikuttavista muutoksista. Niitä samoin kuin eläkkeen hakemista koskevien määräysten selvittäminen ei kuulu tämän esityksen puitteisiin. Mikäli kysymykset ovat jollekulle ajankohtaisia, antaa asiasta tarkemmat tiedot ja ohjeet sen vakuutuspiirin piiriasiamies, jossa eläkkeensaaja tai -hakija asuu.

Paitsi eläkettä sisältää laki oikeuden hautausapuun. Jos nimittäin vakuutettu, joka vielä ei saa vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä kuolee, suoritetaan hänen puolisolleen ja 16 vuotta nuoremmille rintaperillisille tai, jollei näitä ole, vanhemmille, jotka elatukseensa nähden olivat pääasiallisesti vakuutetusta riippuvaiset, hautausavustuksena peruseläkkeen vuotuinen määrä. Mikäli edellämainittuja lähiomaisia ei ole, suoritetaan hautausavustuksena niille, jotka ovat pitäneet huolta vainajan hautaamisesta, siitä aiheutuneiden kustannusten määrä, ei kuitenkaan 25.000 markkaa enempää. Eräässä tapauksessa on myös eläkkeensaajan omaiset hautausavustukseen oikeutettuja. Avustusta on oikeuden menettämisen uhalla haettava yhden vuoden kuluessa vainajan kuolinpäivästä.

Pysyvän työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi eläkelaitos voi lisäksi antaa vakuutetulle lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa.

Päästäkseen aikanaan, kun edellytykset siihen muuten ovat olemassa, nauttimaan edellämainittuja etuja, on aina syytä pitää mielessä, että ne myönnetään hakemuksesta. Ne eivät tule "kuin Manulle illallinen". Henkilö, jonka puoleen silloin on siis käännyttävä, on vakuutuspiirin piiriasiamies. Hänen osoitteestaan on itse otettava selko.

Vanhuuseläkkeen hakemisesta tulee asianomaiselle kuitenkin vähän ennen määräaikaa kehoitus. — SHL

Vieras tuli taloon ja kysyi isäntää.

Emäntä: Tuolla se on sikalassa toisten sikojen kanssa.

Vieras: Kuinka hänet tunnen.

Emäntä: Kyllä sen tunnet, sillä on hattu päässä.

*

Paa kontalles, niin oot paremmin koiran näköönen, sanoo akka toiselle kun riitelivät.

*

-- Sisareni ja minä olemme aivan toistemme vastakohdat.

— Tapaisin hänet mielelläni.

Inkeroisten Reserviupseerikerhon ja partiolippukuntien kunniavartiot Inkeroisten kauniin sankarihautamonumentin äärellä sodissa kaatuneiden muistopäivänä 19. 5. 57.

Sodissa kaatuneiden muistopäivän vietto Inkeroisissa 19. 5. 1957

Sodissa kaatuneiden muistopäivän vietolla Inkeroisissa on jo yli 10 vuoden perinteet takanaan. Jumalanpalveluksen päätyttyä kokoonnutaan vainajien puistoon sankaripoikien hautojen äärelle. Tasan klo 12 Inkeroisten Reserviupseerikerho asetti sankarihaudalla kunniavartion ja nuoret partiolaiset lippuineen edessä valtakunnan lippu asettuivat myös kunniavartioon. Sankarivainajien omaiset asettuivat sankarihautojen edessä olevalle heille ennestään tutulle käytävälle ja Inkeroisten eri seurojen ja yhdistysten edustajat seppeleineen sankarihaudan sivulle hautausmaan pääkäytävälle. Inkeroisten kirkkokuoron esitettyä laulun, astui hautamonumentin äärelle pastori Heino Toikka pitäen lämminhenkisen puheen sankarivainajien muistolle, päättäen puheensa rukoukseen isänmaan puolesta. Kirkkokuoron laulettua "Sua kohti Herrani" marssivat Inkeroisten seurojen edustajat hautakorokkeelle yhteisen seppeleen las-

VALTION UUSI VIRASTOTALO

MYLLYKOSKELLA

Lehtemme edustajalle suotiin tilaisuus kynän ja kameran avulla tutustua siihen valtion uuteen virastotaloon, joka hiljattain valmistui Myllykoskella ja johon ennen Inkeroisissa sijainneet Sippolan piirin nimismiehen konttori ja Sippolan ym. kunnan veropiirin valtionverotoimisto muuttivat. Virastotalon ulkokuva meiltä kaikessa kiireessä unohtui ottamatta, mutta senhän jokainen ohikulkeva lehtemme lukija muutenkin näkee. Kiirehdimme vain toteamaan, että talon ulkofasaadin samoin kuin muunkin suunnittelun on suorittanut naisarkkitehti Hely Ijäs, vaikka talossa sen karussa arkielämässä hempeää naisellisuutta onkin verrattain rajoitetusti. Koko rakennuksessa on vain kaksi pienehköä asuntoa, nimittäin talon vahtimestarin ja yhden poliisimiehen asunnot. Siitä huolimatta täytyy sanoa, että talolla on samat vaatimukset kuin naisen kengällä, sen kun tulee olla päältä pieni ja sisältä suuri. Paljon erilaista elintilaa suunnittelija olikin saanut mahtumaan talon seinien sisälle.

Talon ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee nimismiehen virkahuone, kanslia, poliisivartiokonttori, poliisimiesten työhuoneet, poliisipäivystäjien olo- ja ruokailuhuone ja pidätettyjen säilytyshuoneet, sellit. Toisessa kerroksessa taas on ne huonetilat, joissa Sippolan ja Anjalan verovelvollisten tulot punnitaan ja valtiolle tulevat verot määrätään.

Nimismies Erkki Korhosen ystävällisellä opastuksella saimme tutustua myös talon kellarikerrokseen ja ensimmäisenä meille esitettiin ajanmukainen sauna asiallisine pesuhuoneineen. Olimme vähän ymmällä siitä, että valtio näin pitää huolta poliisimiesten kehon puhtaudesta, mutta meille selvisikin, että sauna taloon on saatu pidätettyjen puhtaushuollon takia, sillä viikon sellissä pidätetyllä on oikeus peseytyä saunassa. — Niin se on, että oikeusvaltio takaa pidätetyllekin vissejä oikeuksia, joita eräiden mielestä on liiankin paljon, joten ne talvipakkasilla houkuttelevat puliukkoja ja muita suruttomia kilometritehtailijoita valtion leipiin.

Kellarikerroksessa saimme tutustua myös kahteen mielenkiintoiseen varastoon. Toisessa oli takavarikoitua tavaraa, tasku- ja metsästysaseita ym. Olipa siellä kuuluisaa Saaramaan helmeilevää pontikkaakin, kirkasta kuin lähdevettä, joten ammattimiehiä Alkon kilpailijat Saaramaalla ovat olleet. Toisessa huoneessa sijaitsi löytötavaravarasto, missä polkupyörien rungot ja erilliset osat näyttelivät pääosaa. Nämä tavarat olivat suurimmalta osalta löytyneet Sippolan koulukodin läheisestä metsästä, mistä poliisiviranomaiset löysivät hämäräperäisen polkupyöräkorjaamon. Nähtävästi siellä varastetut polkupyörät ovat käyneet läpi perusteellisen muodonvaihdoksen osia toisiinsa vaihtaen, jopa maalatenkin. Sellaiset korjaamot antavat poliisimiehille paljon päänvaivaa ja lisähuolia.

Kellarikerroksessa autotallin, lämmityslaitteiden ja valtionverotoimiston arkiston lisäksi oli myös asetuksen mukainen talon väestönsuoja varauloskäytä-

Jatk. siv. 13.

---

kuun. Seppeleen laskivat seurojen ja yhdistysten puolesta Inkeroisten Terhon edustajana johtaja E. Väänänen ja Inkeroisten Vihurin puolesta rouva Klaara Tykkä.

Lyhyt mutta vaikuttava muistotilaisuus päättyi yhteisesti veisattuun virteen "Jumala onpi linnamme".

Yhteisen seppeleen laskuun osallistuivat seuraavat Inkeroisten seurat ja yhdistykset.

Inkeroisten Reserviupseerikerho
„ Ammatillinen Paikallisjärjestö
„ Työväenyhdistys
„ Kirkkokuoro
„ Ilmailukerho
„ Kisa-Siskot
„ Martat
„ Metsästysseura
„ Puutarhayhdistys
„ Vihuri
„ Terho
Inkeroisten V. P. K,
„ Karjalaiset
„ Työväenopisto
„ Tehtaitten tenniskerho
Keskisen Kymen Pohjola-Norden Yhdistys
Kymen Pallo
Mannerheim-liiton Inkeroisten osasto
Partiolippukunta "Kymen Haukat"
„ "Eräveikot"
„ "Kymenrannan Tytöt"
SV:n Inkeroisten alaosasto
SV:n Inkeroisten alaosaston Naisjaosto
Kalajan Omakotiyhdistys
Tampellan Omakotiyhdistys
„ Inkeroisten Virkailijat
„ Kalastuskerho
„ Laulusiskot
„ Lauluveikot
„ Työnjohtakerho

Järjestys ja turvallisuus

1) Näkymä nimismiehen virkahuoneesta. Vanhempi konstaapeli L. Mäkelä esittelee aamun asioita pöydän takana istuvalle Sippolan piirin nimismiehelle Erkki Korhoselle. Nimismiehen virkahuoneen puhelin on Kouvola 56386.

2) Ympäri vuorokauden toimii poliisipäivystys tässä päivystyshuoneessa valvoen Sippolan asukkaiden hengen ja omaisuuden turvaa sekä demokraattista vapautta. Tiskin takana päivystyspöydän äärellä vanhempi konstaapeli Viljo Pekkanen. Poliisin voitte hälyttää tarvittaessa päivystyspuhelimella Kouvola N:o 56387.

3) Tämä herttainen neiti Sippolan nimismiehen kanslisti Irja Hämäläinen vastaa puhelimeen Kouvola 56051 ja toimittaa tarvitseville monenlaiset luvat, päätökset ym. paperit.

4) Vt. ylikonstaapeli A. Tepponen työhuoneessaan juuri valmistunutta kuulustelupöytäkirjaa viimeistelemässä. Ylikonstaapelin virkapuhelimen numero on Kouvola 56345.

5) Jykevän asiallista on tämän iloisten ukkojen tai väsyneiden miesten ison kammarin kalusto. Ikkunan ristikkoja on sopivasti pehmennetty. Vasemmalla tarpeellinen juomakraana kaatoaltaineen. Etualalla WC-pönttö ja taka-alalla makuulaveri, josta putoaminen ei käy vaaralliseksi.

vineen. Tätä sortumavarmaa väestönsuojaa rauhan aikana käytetään nimismiehen konttorin ja poliisiaseman arkistohuoneena. Ainakin väestönsuojaasiassa valtiovalta antaa Sippolalle hyvää ja noudatettavaa esimerkkiä.

Varsinainen poliisimiesten toimistokerros näytti hyvin asiallisesti suunnitellulta. Koko rakennuksen läpi kulkeva keskikäytävä näytti tosin verrattain ahtaalta ja pimeältä, päivänvalon tyystin puuttuessa. Kanslia- ja päivystyshuone asiakaspalvelua silmällä pitäen oli sopivasti asiakastiskeillä varustettu. Poliisimiehillä oli asiallisesti kalustetut omat työhuoneensa, joissa myös kuulustelupöytäkirjoja on helppo synnyttää.

Entäpä sitten ne pidätettyjen säilytyshuoneet Niissä ilmeni ennen kaikkea asiallisuus, lujuus ja puhtaus. Iloisten ukkojen kammari eli humalikkojen selli on jo ristitty "Veikkolaksi", koska ensimmäinen asiakas sattui olemaan Veikko nimeltään.

Sippolan nimismiespiirissä on nykyään 9 poliisitoimen hoitajaa, joista 5 on Myllykoskella, 3 maapuolella ja 1 Inkeroisissa.

Kokemus on osoittanut, että nykyiset poliisitoimen tehtävät vaativat yhä enemmän keskitettyyn poliisivoiman käyttöön. Sakkojen perimiset ja haasteiden antamiset antavat poliisimiehille laajassa pitäjässä paljon työtä.

Vaikka nimismiehen konttori nyt siirtyikin Inkeroisista Myllykoskelle, ei se sanottavammin vaikeuta Inkeroisten väen asioimista konttorissa, koska kaikki sellaiset luvat ja asiakirjat, joissa ei tarvita asianomaisen omakätistä nimikirjoitusta voidaan nimismiehen kansliasta tilata puhelimitse, josta ne asianomaiselle toimitetaan postitse postiennakolla.

Koska nimismiehen kansliassa työskentelee päivittäin vain 1 kanslisti, on kanslia yleisölle auki klo 10—14 ja lauantaisin klo 10—13. Kanslian puhelin on Kouvola 56 051, nimismiehen puhelin on Kouvola 56 386. Poliisipäivystys on auki ympäri vuorokauden, puhelin Kouvola 56 387.

Sippolan ym. kunnan veropiirin verolautakunnan puheenjohtaja Mikko Suosalmi esitteli toisessa kerroksessa sijaitsevaa komentopaikkaansa. Mehän tiedämme, että jo vähän ennen nykyisen ajanlaskumme alkua keisari Augustuksen aikana pantiin mahtavan Rooman valtakunnan kaikki kansalaiset verolle. — Siitä alkaen on valtiovalta enemmän tai vähemmän raskauttanut alamaisiaan veroilla. Muistamme myös hyvin, että ennen sotia valtionvero tavalliselle kansalaiselle oli melkeinpä huomaamaton menoerä. Siihen aikaan valtio otti vähän mutta antoi myös vähän nykyiseen verrattuna. Toisin ovat asiat nyt. — Valtio ottaa ja antaa ja missä laajuudessa ja miten tuo vaihto tapahtuu, siitä riidellään eduskunnassa ja koskaan ei saada asiaa järjestykseen niin, että se kaikkia tyydyttäisi. Sippolan ym. kunnan veropiirin valtionverolautakunnan puheenjohtajan, Mikko Suosalmen ilmoituksen mukaan *hänen veropiirissään verolle pantujen lukumäärä v. 1956 oli 11.951. Maksuunpannun tulo- ja omaisuusveron määrä on 187.546.585 mk.*

Joka on täyttänyt oman vaatimattoman veroilmoituksensa on havainnut jo siinäkin tarvittavan paljon paperia, kai sekavin tuntein aavistelee sitä paperimäärää mikä tarvitaan lähes 12.000 kansalaisen veroja seulottaessa. Tutustumismatkallamme totesimme kumminkin, että tuon valtavan paperisodan selvittelee valtioverotoimistossa 10 toimistoihmistä, joista 3 on miehiä. Odotimme näkevämme valtavia paperikasoja jokaisen toimistohuoneen pöydällä, mutta niin ei ollutkaan asian laita. "Järjestys se olla pitää, sanoi Lemin lukkari jne."

Pitkän käytävän molemmin puolin oli siistejä uusasiallisin kalustein varustettuja etupäässä yhden hengen toimistohuoneita, joissa varmaan on ilo työskennellä. Käytävän perällä hauska henkilökunnan kahvihuone, jossa meillekin kahvit tarjottiin ja siinä kahvikuppien äärellä laajasanaisesti tätä pahaa maailmaa paranneltiin.

Rakennussuunnitelmasta sopivasti verolautakunnan puheenjohtajan virkahuonetta pienentämällä on toimistoon saatu välttämätön verolautakunnan kokoushuone, jonka pitkän ja kiiltävän kokouspöydän ääressä monet tulkintakysymykset ratkotaan "kunnian ja omantunnon kautta".

Sippolan ym. kunnan veropiirin verolautakunnan puheenjohtaja on antanut seuraavia tietoja, jotka lehtemme lukijain on syytä painaa mieleensä.

1. Valtionverotoimiston aukioloajat:

   Toimisto on avoinna kuten ennenkin klo 8.30 — 16.00 paitsi lauantaisin klo 8.30—13.00 sekä lisäksi tiistaisin ja perjantaisin klo 16.00 — 17.00. Kesäkuukausina (1. 6. — 31. 8) on toimisto avoinna klo 8.30—15.00 paitsi lauantaisin klo 8.30—13.00 sekä lisäksi tiistaisin ja perjantaisin klo 15.00 — 17.00.

2. Puhelinnumerot:

Toimisto (verokirjat, -asiat, ja tiedustelut)	Kouvola	56 382
Toimistosihteeri	„	56 383
Ennakkotark. ja liikeverot.	„	56 384
Puheenjohtaja	„	56 385.

VALTION oikeutta valvotaan

Se ainainen puhelin katkaisi Kymen läänin verotarkastajan varatuom. Lasse Salovaaran (vas.) ja verolautakunnan puheenjohtajan Mikko Suosalmen (oik.) intiimin keskustelun verotusasioista.

Hymyilevät verotoimiston rouvat S. Henttonen ja E. Keinonen työpöytiensä ääressä.

Valtionverolautakunnan kokoushuone, jonka pitkän pöydän ääressä verolautakunta pohtii monia kiperiä verotuksen tulkintakysymyksiä.

4. Rouva Kaisa Pellava on työhuoneessaan syventynyt laskemaan kunnan osuutta valtionveron ennakkopidätyksistä. Toimistohuoneen uusasiallinen kalusto puhuu omaa kieltään työpaikan viihtyisyydestä.

Lapset

KANSAINVÄLISIÄ JÄNNITYSTILOJA LAUKOMASSA

Suuren ja rikkaan Amerikan lapset ovat ryhtyneet maansa lähettiläiksi eli toisin sanoen ottamaan ennakkoluulottomia yhteyksiä ja rakentamaan ystävyyssiteitä maailman muiden lasten kanssa. Entä miten sitten tämä yhteyden otto käytännössä tapahtuu? — Siekailemattoman suoran toiminnan maassa se tapahtuu seuraavasti. Amerikan lapset kokoontuvat askartelukerhoihin, missä he omin käsin valmistavat, kukin taitonsa mukaan, kauniita nukkeja. Nukkeen tekijä kiinnittää osoitelapun, johon on merkitty nuken tekijän täydellinen nimi, ikä ja osoite. Sitten nuket lähetetään avaraan maailmaan eri maiden lastenhoitojärjestöille asianomaisten maiden lapsille jaettavaksi toivomuksella, että kirjeenvaihtoa ja muuta kanssakäymistä syntyisi nuken valmistajan ja vastaanottajan välillä.

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto on saanut jo useampana vuotena vastaanottaa tällaisia Amerikan lasten lahjanukkeja, joita se piiriensä välityksellä on jakanut Suomen lapsille. Mannerheimliiton Kymen piirissäkin on näitä nukkeja jaettu aluksi etupäässä lastensairaaloihin ja muihin lasten hoitolaitoksiin kuten lastentarhoihin ja päiväkoteihin. Mutta toivottua yhteyttä nuken tekijän ja vastaanottajan välillä ei tiettävästi näiden jakojen perusteella paljonkaan syntynyt. Senpä takia piiritoimisto päätti jaossa kokeilla muita menetelmiä. Viimeisen nukkelähetyksen nukkeja on jaettu osastoille illanvietoissa ja kotivalmiuskurssien päättäjäisissä arvottaviksi, taikka muuten osaston toimintaa vilkastuttamaan. Tällainen jakotapa onkin osottautunut enemmän lahjoittajien tarkoitusperiä vastaavaksi.

Niinpä toimelias Utin seudun osasto sai Amerikan lahjanukesta hyvän kimmokkeen askartelukerhon perustamiseen, jossa Utin lapset valmistavat itse kauniita nukkeja. Lisäksi osasto päätti vielä palkita parhaat nuket ja paras nukke päätettiin lähettää vastalahjaksi Amerikkaan. Kilpailu paremmuudesta kannusti kovasti nuoria nuken valmistajia ja ihmeteltävän kauniita nukkeja syntyi. Sanomattakin on selvää, että tällainen askartelu lapsille on erinomaisen kehittävää.

Kerrottakoon tässä toinenkin Amerikan nuken historia. Anjalan osaston jäsenillanvietossa arvottiin Amerikan nukke, jonka onnelliseksi voittajaksi todettiin Mannerheim-osaston pitkäaikainen uskollinen toimihenkilö rouva Lyyli Turunen. Rouva Turusen perheessä on onneksi jo pieni tyttären tytär Outi, jonka äiti nuori rouva Leena Hytönen osaa auttavasti englantia. Nuken valmistaja sai pian pikku

Pikku Outi leikkii Amerikan lahjanukella keväisellä pihanurmikolla.

Outin äidiltä kiitoskirjeen Seatlen kaupunkiin USA:n, mistä yhtä pian tuli vastaus, jonka kokonaisuudessaan suomen kielelle käännettynä painamme tähän:

Seattle, Wash. huhtikuun 15 pnä 1957.

Rakas Leena!

Paljon kiitoksia kirjeestäsi, jonka sain tänään. Olen hyvin hyvin iloinen siitä, että nukkeni meni niin lähelle syntymäpaikkaani, joka on Riika, Latvia. Lähdin Riiasta vuoden vanhana 1944 ja vuodesta

Rouva Lyyli Turusen ja pikku Outi Hytösen kaunis koti historiallisessa Anjalan kirkonkylässä.

1949 olen asunut Yhdysvalloissa. Olen kolmetoistavuotias ja toivon, että joskus vielä saisin nähdä kotiseutuni. Osaan lukea ja kirjoittaa myös latviankielellä. Luen parhaillaan kirjaa, joka on käännetty sinun kielestäsi minun kielelleni, sen tekijä on Auni Nuolivaara ja nimi "Paimen, Piika ja Emäntä", ja seuraava kirja, jonka aion lukea, on Väinö Linnan "Tuntematon Sotilas". Pidän hyvin hyvin paljon suomalaisista kirjailijoista. Ilma täällä on nyt keväinen ja ruusut ovat nupulla. Seattle on hyvin kaunis kaukunki, mutta minun äitini ja isäni sanovat, että Riika oli paljon kauniimpi, koska siellä oli Itämeri. Miten tyttäresi Outi voi? Olen hyvin iloinen siitä, että hän piti nukestani.

Kun sinulla on aikaa, niin ole hyvä ja kirjoita minulle. Minusta olisi niin hauskaa saada sinulta kirje. Toivon, että sinulla ja Outilla on oikein hauska pääsiäinen.

Parhain terveisin,

Guna

Näin kirjoittaa 13 vuotias latvialainen pakolaistyttö, jonka kirjeessä heijastuu hänen ja vanhempiensa suuri kotimaan ikävä. Noista muutamista lauseista me järkyttyneinä toteamme, että meidänkin kohtalomme voisi olla sama. — Kuinkahan monta pikku "Gunaa" vanhempineen maailmassa odottaakaan pääsyä rakkaille syntymäseuduilleen. Aika on paha, koska me ihmiset olemme pahoja.

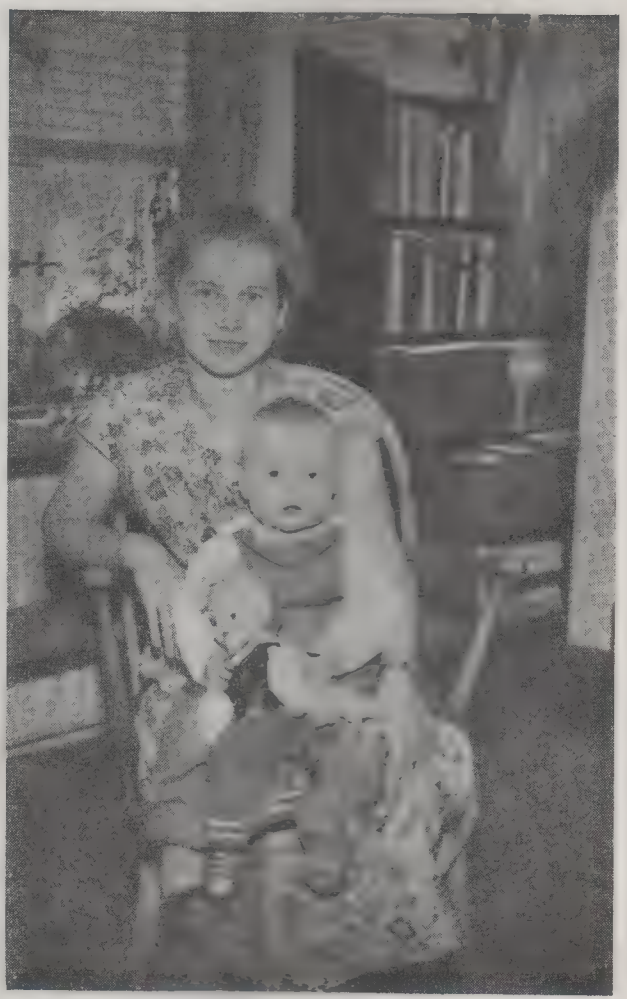

Nuori rouva Leena Hytönen, pikku Outi ja latvialaisen pakolaistytön Gunan lahjanukke.

OKA – eli Tampellan Inkeroisten tehtaitten omakotiyhdistys toiminut 10 vuotta

Suomi on yhdistysten luvattu maa. Suuri on maassamme viralliseen yhdistysrekisteriin merkittyjen yhdistysten lukumäärä ja vielä suurempi lienee sellaisten yhdistysten ja yhteenliittymien luku, joita ei virallisesti ole merkitty yhdistysrekisteriin. Mikä on sitten rekisteröidyn ja rekisteröimättömän yhdistyksen olennainen ero? — Sanottakoon se tässä lyhyesti. Vain rekisteröidyllä yhdistyksellä on oikeus omistaa kiinteää ja irtainta omaisuutta, ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja, järjestää varojen kartuttamiseksi asianomaisella luvalla keräyksiä, arpajaisia ja julkisia huvitilaisuuksia. Näitä oikeuksia rekisteröimättömällä yhdistyksellä ei ole. Rekisteröidylle yhdistykselle yhdistyslaki asettaa vissejä velvoituksia sääntömääräisistä kokouksista ja varojen hoidosta. Miksi sitten lukuisia seuroja ja yhdistyksiä perustetaan niinkin runsaasti, että yhdistysrekisteriviranomaisilla on todellinen täystyöllisyys yhdistysten rekisteriin merkitsemisestä. Nähtävästi suurimman osan rekisteriin merkityistä muodostavat aatteelliset yhdistykset. Myös vissit kansalaisryhmien yhteiset sivistykselliset ja taloudelliset pyrkimykset ovat omiaan synnyttämään yhteenliittymiä eli yhdistyksiä. Yhdistysten jäsenten omasta harkinnasta riippuu, perustetaanko yhdistys rekisteröidyksi vai rekisteröimättömäksi yhdistykseksi.

Tänä vuonna tuli kuluneeksi 10 vuotta siitä, kun Tampellan Inkeroisten tehtaitten Omakotiyhdistys perustettiin. Sotien jälkeen, yli 10 v. sitten syntyi Karhunkankaan liepeille tehtaittemme ensimmäinen rakennussuunnitelman mukaisesti rakennettu omakotialue, jonka yhtiö rakensi valmiiksi ja möi suurimman osan valmistuneista omakotitaloista tehtaan palveluksessa oleville, etupäässä entisille rintamamiehille ja invaliideille. Ensimmäisten uutisasukkaiden muutettua asumaan omakotialueen uusiin taloihin he vaistosivat, että tämä uusi yhdyskunta tarvitsee jonkinlaisen yhdyselimen, joka hoitaa heidän yhteisiä asioitaan, jollaisia aina tulee olemaan samanlaisissa olosuhteissa asuvien ihmisten kesken. Tämä oivallus olikin aivan oikea, sillä uuden omakotialueen monet arkaluontoiset järjestelykysymykset kuten koristeistutukset, tonttien raja-aidat, lasten leikkipaikat, ulkovalaistus, rakennusten ulkomaalaus ja monet muut yhteiset ongelmat vaativat mahdollisimman oikeudenmukaisia ratkaisuja.

Omakotiyhdistyksen perustava kokous pidettiin rakennusosaston työparakissa helmikuun 13 pnä 1947. Kokouksen avasi työnjohtaja Ilmari Anttila, joka valittiin myös kokouksen puheenjohtajaksi ja pöytäkirjan pitäjäksi valittiin työnjohtaja Aarne Helminen. Perustava kokous valitsi uudelle yhdistykselle seuraavat toimihenkilöt:

Tampellan Omakotiyhdistyksen nykyinen johtokunta. Istumassa vasemmalta: Veikko Einola, puheenjohtaja Pauli Kupiainen, Pentti Forssell, Aarne Alanko. Seisomassa takana vasemm. rahastonhoitaja Hj. Söderholm, sihteeri Erkki Huovila, Eino Orsivaara ja Matti Honkanen.

TAMPELLAN OMAKOTIALUE INKEROISISSA

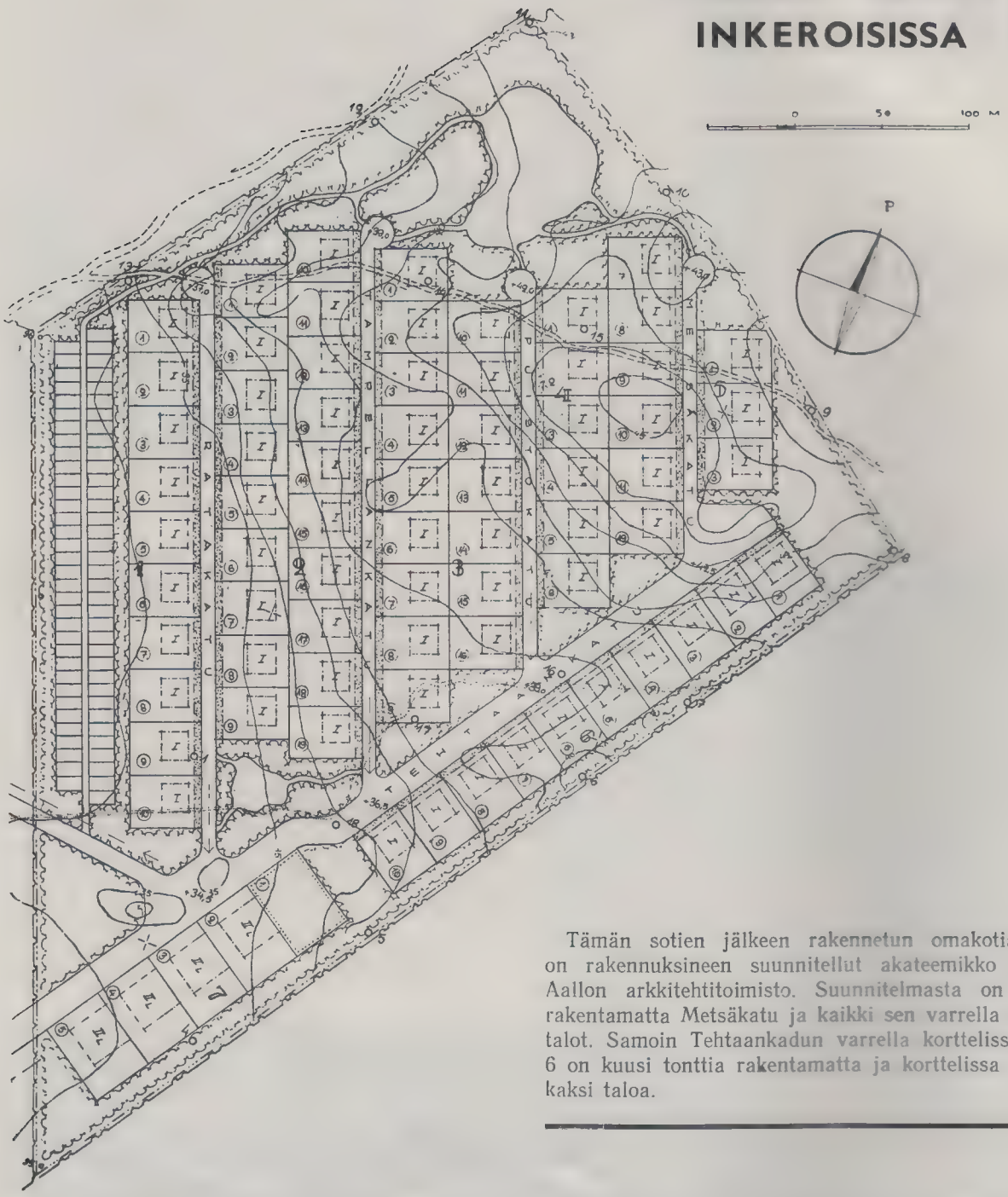

Tämän sotien jälkeen rakennetun omakotialueen on rakennuksineen suunnitellut akateemikko Alvar Aallon arkkitehtitoimisto. Suunnitelmasta on vielä rakentamatta Metsäkatu ja kaikki sen varrella olevat talot. Samoin Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 6 on kuusi tonttia rakentamatta ja korttelissa N:o 7 kaksi taloa.

Puheenjohtajaksi työnjohtaja Ilmari Anttila, varapuheenjohtajaksi Veikko Einola, sihteeriksi Aaro Klemola, rahastonhoitajaksi Hjalmar Söderholm sekä muiksi johtokunnan jäseniksi: Eino Martin, Väinö Mäkelä ja Aarne Helminen.

Uuden yhdistyksen ensimmäisiksi tilintarkastajiksi valittiin työnjohtaja Alarik Viden ja sos.virk. Olavi Linnakko, varalle Pentti Forssell sekä Bruno Lekander.

Yhdistyksen liittymis- ja jäsenmaksuksi määrättiin A-jäseniltä 100 mk ja B-jäseniltä 50 mk.

Perustava kokous valitsi myös yhdistykselle huvitoimikunnan johon valittiin seuraavat: Eino Rae, Ester Erämö, Anna-Liisa Verho, Jenny Mäkelä, Ossi Erämö, Sulo Verho ja Heikki Tossavainen.

Yhdistyksen seuraava yleinen kokous pidettiin jo 6. 4. 47. Kokouksessa oli läsnä 20 yhdistyksen jäsentä ja siinä käsiteltiin seuraavia omakotialueen tärkeitä asioita. Ilmoitustaulun saaminen omakotialueelle, omakotitalojen lopputarkastusta, tonttien aitausta sekä taimien hankintaa.

Pöytäkirjojen mukaan johtokunta piti 6. 6. 47 kokouksensa, jossa jälleen oli esillä monia tärkeitä omakotialueen yhteisiä asioita kuten talojen ulkovalaistusta, postiluukkuja ym.

Kaunis pihanäkymä tekolammikkoineen Tampellan omakotialueella.

Seuraava yhdistyksen yleinen kokous pidettiin 15. 6. 47 ja käsiteltiin tällöin yhteisten puutarhavälineiden hankintaa ja aloitteen tekoa yhtiölle saunan ja pesulan aikaansaamiseksi omakotialueelle.

Perustamisvuotena yhdistys piti 13. 10. ja 1. 11. 47 vielä kaksi kokousta, joissa kummassakin oli läsnä n. 20 yhdistyksen jäsentä. Kokouksissa käsiteltiin kotipuutarhasuunnitelmia, hyöty- ja koristekasvien taimien yhteishankintoja, talojen korjauskysymyksiä jne.

Yhdistyksen perustamisvuoden toimintakertomuksessa todetaan, että yhdistykseen on kuulunut 36 A- ja 23 B-jäsentä, jäsenistö yhteensä 59. Johtokunnan kokouksia pidettiin 3 ja yleisiä kokouksia 5.

Yhdistys on määrätietoisesti vaikuttanut omakotitalojen rakentamisaikana sattuneiden valitettavien rakennusvirheiden korjaamiseen. Myöskin alueen katuvalaistuksessa päästiin niin pitkälle, että tolpat ja valaisimet olivat vuoden vaihteessa paikallaan, joskaan valoa voiman puutteen takia ei vielä saatu.

Pihapuutarhojen perustamista yhdistys ajoi voimaperäisesti. Niinpä hedelmäpuita ja marjapensaita oli jo useilla tonteilla, vaikka taimien saanti olikin perin vaikeaa. Yhdistyksen huvitoimikunta järjesti 2 illanviettoa tehtaan kerhohuoneustossa ja kokkojuhlan juhannusaattona Pasilan saareen.

Vuoden 1948 toimintakertomuksesta ilmenee, että yhdistyksen toimihenkilöinä ovat olleet samat henkilöt kuin edellisenä vuonna. Jäsenmäärä kasvoi 78:aan henkeen. Johtokunnan kokouksia pidettiin 3 ja yhdistyksen yleisiä kokouksia 4. Kokouksissa esillä olleista asioista tärkeimpinä mainittakoon yleisen sauna-asian edelleen ajaminen, lasten leikkikentän aikaan saaminen, katujen koristepuiden istuttaminen, talojen ulkomaalaus ja värien yhteishankinta ostoosaston välityksellä.

Yhdistyksen huvitoimikuntaan kuuluivat: Rouvat Kerttu Viden, Karin Söderholm, Jenny Mäkelä, Irja Huovila ja Sylvi Siukkola. Miehet: Eino Rae, Alarik Viden, Antti Koponen, Veikko Einola ja Väinö Einola Huvitoimikunta järjesti 2 illanviettoa tehtaan kerhohuoneustossa.

Vuonna 1949 toimi yhdistyksen puheenjohtajana edelleen Ilmari Anttila, sihteerinä Erkki Huovila, rahastonhoitajana Hj. Söderholm, muut johtokunnan jäsenet: Veikko Einola, A. Klemola, A. Kuisma ja Väinö Einola.

Tilintarkastajina olivat A. Widen ja P. Forssell, varalla A. Koponen ja E. Rae. Huvitoimikuntaan kuuluivat rouvat: Salminen, Widen, Söderholm, Siukkola, Mäkelä ja Grönholm sekä herrat Salminen, Widen, Grönholm, Lius, Koivisto ja Koponen. Yhdistyksen jäsenmäärä oli 78.

Kertomusvuonna yhdistyksen jäsenet talkoovoimin raivasivat lasten leikkikenttäalueen ja omakotitalot maalattiin. Huvitoimikunta järjesti kaksi yhdistyksen juhlaa tehtaan kerhohuoneustossa.

Kokouksia pidettiin, johtokunnan 4 ja yhdistyksen 1.

Vuoden aikana poistui yhdistyksen riveistä kuoleman kautta yksi perustajajäsen, työnjohtaja Aarne Helminen.

V. 1950 yhdistyksen johtokunta ja huvitoimikunta oli suurin piirtein sama kuin edellisenä vuotena. Kokouksia yhdistyksellä oli vain vuosikokous ja illanviettoja ei järjestetty. Yhdistyksen jäsenmäärä oli 77.

Kauan vireillä ollut sauna-asia sai vuoden aikana hyvän päätöksen yhtiön rakentaessa omakotialueelle ajanmukaisen saunarakennuksen.

V. 1951 yhdistyksen puheenjohtajana toimi A. Koponen, sihteerinä U. Raanoja, rahastonhoitajana Hj. Söderholm, muina johtokunnan jäseninä Väinö Ei-

nola, U. Mänttäri, B. Lekander ja E. Kajosalo. Tilintarkastajina Y. Koivisto ja A. Kuisma, varalla P. Forssell ja E. Huovila. Huvitoimikuntaan kuuluivat rouvat K. Widen, K. Söderholm, S. Siukkola, J. Mäkelä, S. Grönholm, T. Rae ja M. Raanoja, herrat S. Grönholm, Y. Koivisto, P. Forssell ja P. Kupiainen. Yhdistyksellä oli vuoden aikana 2 yleistä, 2 johtokunnan ja 3 huvitoimikunnan kokousta. Yhdistyksen jäsenmäärä oli 80. Jäsenillanviettoja pidettiin tehtaan kerholla yksi ja juhannusjuhla omakotialueen lapsille.

Vuonna 1952 yhdistyksen johtokunnan kokoonpano oli seuraava. Puheenjohtajana Antti Koponen, sihteerinä U. Raanoja, rahastonhoitajana Hj. Söderholm; jäsenet Heikki Tossavainen, Veikko Einola, Bruno Lekander ja Väinö Einola. Huvitoimikuntaan: Kerttu

Omakotiyhdistyksen ompelukurssin näyttely tehtaan kerholla 1952.

Widen, Kaija Söderholm, Sylvi Siukkola, Jenny Mäkelä, Tyyne Rae, Saima Martin, Marjatta Raanoja, Väinö Einola, Keijo Rajamäki, Yrjö Koivisto, Pentti Forssell ja Pauli Kupiainen. Huvitoimikunnan naisjäsenet panivat toimeksi leikkuu- ja ompelukurssit ja niiden päätteeksi käsityönäyttelyn ja myyjäiset tehtaan kerholla, jotka herättivät ansaittua huomiota. Samana vuonna Inkeroisten Puutarhayhdistys pani toimeksi ensimmäisen pihanhoitokilpailun, jonka parhaat palkinnot menivät kaikki omakotialueelle, joka parhaiten todistaa omakotialueen pihapuutarhojen hoidon korkeasta tasosta.

Vuonna 1953 yhdistyksen puheenjohtajana toimi Pauli Kupiainen, sihteerinä Birgitta Kupiainen, rahastonhoitajana Heikki Tossavainen. Johtokunnan muut jäsenet: A. Koponen, A. Alanko, U. Raanoja, V. Mäkelä, E. Kajosalo, rouvat M. Raanoja, K. Widen ja S. Siukkola. Toiminnasta mainittakoon vain vuosikokous ja sen yhteydessä jäsenillanvietto.

Vuonna 1954 toimi puheenjohtajana Veikko Einola, sihteerinä U. Raanoja. Johtokunta sama kuin edellä. Vuoden aikana pidettiin kaksi johtokunnan kokousta. Yleisiin kokouksiin ei saapunut yhdistyksen jäseniä.

Vuonna 1955 toimi yhdistyksen puheenjohtajana edelleen Veikko Einola, sihteerinä Matti Honkanen, rahastonhoitajana Heikki Tossavainen. Johtokunnan muut jäsenet: Pauli Kupiainen, Ilmari Mänttäri, Urpo Raanoja, Aarne Alanko. Uuno Mänttäri, Marjatta Raanoja ja Tyyne Rae. Huvitoimikuntaan Väinö Einola, Sylvi Honkanen, Antti Koponen, Eino Rae ja Eino Orsivaara. Vuosikertomus tältä vuodelta on perin pessimistinen. Siinä todetaan, että Tampella on tämän ottolapsen tyystin unohtanut, jonka takia yhdistystoimintakin on kokonaan lamassa. Valon pilkkuna tosin todetaan lasten iloiset hiihtokilpailut, johon Mannerheim-liiton Inkeroisten osasto yhdistyksen kanssa on hankkinut palkinnot, sekä yhdistyksen puutarhavälineiden korjaukset.

Vuonna 1956 yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut Pauli Kupiainen, sihteerinä E. Huovila, rahastonhoitajana P. Forssell. Muut johtokunnan jäsenet: E. Orsivaara, H. Ruuskanen, E. Martin, Y. Koivisto, R. Lekander, Hj. Söderholm, Väinö Einola, A. Koponen ja V. Mäkelä.

Kertomusvuonna pidettiin yksi yleinen ja yksi johtokunnan kokous. Talvella järjestettiin omakotialueen lasten hiihtokilpailut.

Ompelukurssin osanottajat v. 1952. Kuvassa yhdistyksen silloinen puheenjohtaja Antti Koponen.

Omakotiyhdistyksen nyt ryhtyessä viettämään 10-vuotisjuhlaansa todettakoon, että sen toiminta vallankin alkuaikoina on ollut perin tarpeellinen alueen asukkaiden yhteisten ongelmien ratkaisijana.

Monia hyviä aloitteita ja asioita on yhdistyksen kokouksissa pohdittu. Omatoimisella toiminnalla on saatu aikaan näkyviä tuloksia vallankin pihapuutarhojen hoidossa ym.

Johtokunnan nimiluettelot osoittavat, että useat yhdistyksen perustajajäsenet ovat paljon uhranneet aikaansa yhdistyksen hyväksi.

Nykyisestä, toivottavasti tilapäisestä yhdistystoiminnan aallon pohjasta kai parhaiten päästään sillä, että jäsenistön piiristä syntyy sellaisia yhteistä asiaa eteenpäin vieviä aloitteita, joiden toteuttaminen on mahdollisuuksien rajoissa.

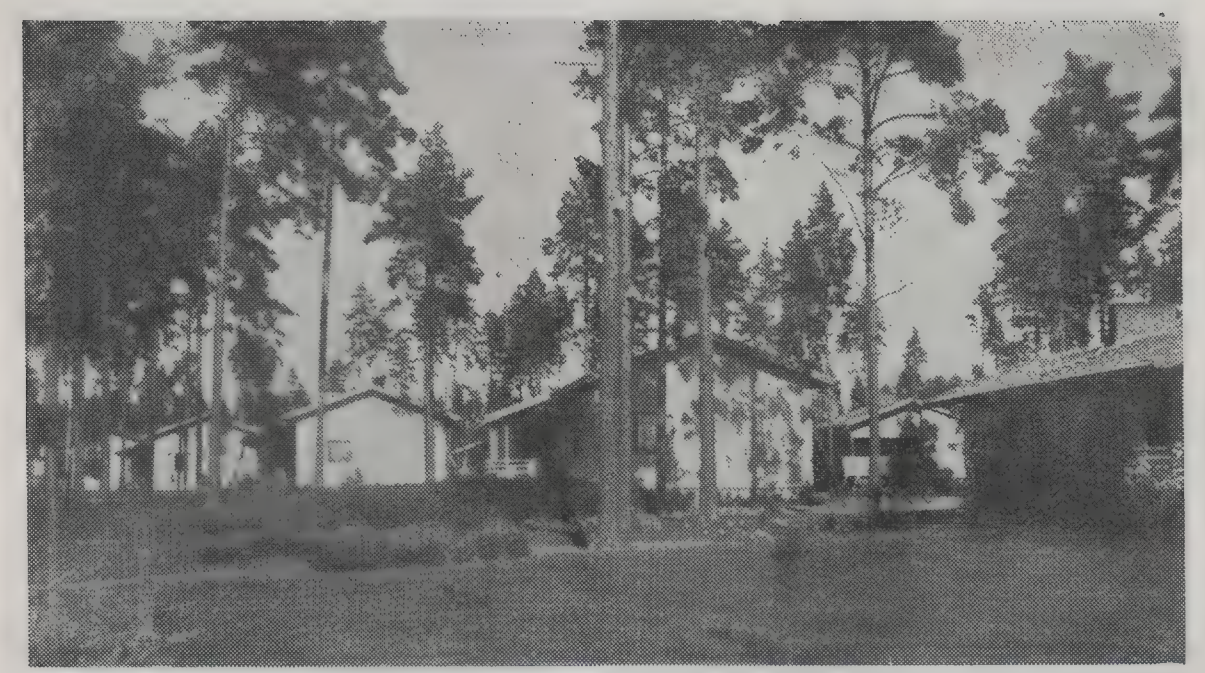

Heti sodan jälkeen ensimmäisenä rakennettu, vesi- ja viemärijohdoilla varustettu, Karhunkankaan Omakotikylä.

PASSINTARKASTUS

Kaksi saksalaista, Braun ja Meyer, aikoivat pistäytyä Puolassa, mutta vain Braunilla oli passi.

— Älä huolehdi siitä paperista, minä hoidan asian, lupasi Braun. Juokse tiehesi, kun minut pidätetään.

He saapuivat rajalle, missä santarmi tiukkasi heiltä passia. Braun lähti juoksemaan karkuun, ja santarmi perässä. Viimein hän sai hänet kiinni.

— Passi tänne, jos teillä on sellainen! Tietystikään ei ole! menosi santarmi.

— Olkaa hyvä tässä!

— Hm, se on kunnossa, mutta miksi juoksitte pakoon?

— Pelästyin, kun herra santarmi oli niin tuiman näköinen.

— Tässä virassa täytyy olla. Missä toverinne on?

— En minä vain tiedä eikä se kuulu minulle.

*

Tossusen mamma makasi kaupungin sairaalassa.

— Kiltti tohtori, leikatkaa minut jo tänään.

— Ei käy mitenkään. Täytyy odottaa ainakin vielä 14 päivää, ennenkuin voimme ajatella leikkausta.

— Mutta yrittäkää nyt edes, kiltti tohtori.

— Minkä vuoksi sen pitäisi tapahtua juuri tänään?

— Koska tyttäreni tulee tänään käymään kaupungissa, voisi hän sitten viedä ruumiin mennessään kotiin.

Vanha isoäiti oli ensi kertaa synnytyslaitoksella tervehtimässä lapsen lastaan, joka oli saanut perillisen. Täti tarkastelee hyvin tarkkaan pikkuista ja lausuu arvostelun päätyttyä:

— Ellei minun muistini kovin paljon petä, niin tämä on varmaankin poikalapsi.

*

Pekka pääsi ensimmäisen kerran äitinsä mukana kirkkoon. Kun Pekka alkoi heti äänekkäästi ihmetellä kirkon korkeutta ym., varoitti äiti häntä siitä sanoen ettei kirkossa saa puhua.

Ilmestyi sitten pappi saarnastuoliin ja alkoi saarnata kovalla äänellä, silloin Pekka huusi:

— Kirkotta ei taa puhua!

*

Kyseli vieraspaikkakuntalainen turisti parilta Kuopion kadunkulmassa seisoskelevalta mieheltä:

— Voitteko sanoa, missä täällä on turistitoimisto

— Ka ku ei tiijetä, sanoivat miehet totuudenmukaisesti. Jäivät kuitenkin asiaa pohtimaan ja älysivätkin, että matkatoimistoahan se varmaankin meinasi. Lähtivät kiireesti kysyjän perään ja huohottivat yhteen ääneen:

— Mahtojako työ tarkottaa tuota matkatoemistoo?

— Just sitä, just sitä.

— No, eihäm myö sitäkääk kyllä tiijetä.

Edustava Intian lasten piirustusten näyttely Kouvolassa. Etualalla korokkeella intialaisiin kansallispukuihin puettu nukkeryhmä.

INTIALAISTEN LASTEN piirustusten näyttely

Näyttely kiersi toukokuulla Kymen läänissä Kouvolassa, Kotkassa, Lappeenrannassa ja Imatralla, Mannerheim-liiton Kymen piirin toimesta.

Näyttelyssä esillä olevat työt ovat kaikki peräisin kansainvälisestä lasten kilpailusta, joka pidetään New Delhissä vuosittain ja jonka järjestelyistä vastaa kuuluisa intialainen Shankars Weekly-aikakausilehti. Kilpailut pani alulle tunnettu intialainen pilapiirtäjä Shankars P i l l a i tuodakseen yhteen maailman kaikki lapset taiteen ja kirjallisuuden foorumille. Ensimmäisen kerran kilpailu pidettiin vuonna 1949 ja jo vuoteen 1950 mennessä siitä tuli kansainvälinen. Silloin vastaanotettiin 6000 kilpailutyötä 14 eri maasta. Vuonna 1955 osallistui kilpailuun 35.000 työtä 57 eri maasta ympäri maailmaa.

Kilpailussa jaetaan yli 300 palkintoa ja kaksi kultamitalia. Toisen kultamitalleista lahjoittaa Intian presidentti parhaimmasta piirustuksesta ja toisen varapresidentti parhaimmasta kirjoituksesta. Lisäksi pääministeri lahjoittaa 24 palkintoa — 12 piirustuksista ja 12 kirjoituksista — parhaimmista töistä kussakin ikäluokassa.

Suomalaiset lapset ovat menestyneet erittäin hyvin näissä kilpailuissa. Eräs suomalainen tyttö, Sointu R a u n i o voitti korkeimman palkinnon, presidentin kultamitalin, vuonna 1952. Useat muut suomalaiset lapset ovat voittaneet pääministerin ensimmäiset palkinnot.

Avatessaan näyttelyn Helsingissä lausui Intian suurlähettiläs I. S. C h o p r a mm. seuraavaa:

Intialaiset lapset ovat erittäin iloisia siitä, että edustava valikoima heidän piirustuksiaan on nyt näytteillä Suomen kaupungeissa. Lähetän heidän tervehdyksensä Suomen lapsille. Meidän lapsemme toivovat — ja olen varma siitä, että kaikki yhtyvät siihen — että tämä näyttely tulee vahvistamaan ystävyyssiteitä ja yhteisymmärrystä molempien maittemme välillä. — Ennenkuin lopetan, haluaisin esittää Intian hallituksen ja kansan puolesta kiitokset Mannerheim-liitolle siitä, että se on järjestänyt näyttelyn

Anjalankosken rantamilla

Kesä jälleen keikkuen tulevi. Vappuna sattuneen myrskyn ja takatalven johdosta sääprofeetat ennustavat aikaista ja kuumaa kesää.

Alku näyttääkin lupaavalta, sillä jo toukokuun puolivälistä monet ovat heittäneet talven turkit läheisiin vesistöihin suorittamalla niissä kesän ensi kastelun eli uinnin. Omakotitalojen pihapuutarhoissa kevättyöt ovat hempeimmillään. Kasvimaita kunnostetaan ja kylvetään. Yksi- ja monivuotisten kukkien penkit ovat muokkauksen alaisina. Ensimmäiset väkemme piiristä ovat jo aloittaneet ansaitun vuosilomansa joko kotipuutarhoissa ahertaen, talojaan tai kesämökkejään kunnostaen tai armaassa isiemme maassa matkustaen.

*

Uimisesta puheenollen palautuu mieleemme Kymijoen veden uimakelpoisuus. Ja viime kesänä tämä asia oli kovasti tapeetilla tehtaittemme tuotantokomitean puututtua asiaan. On todettava, että maakunnallinen ylpeytemme, Suomen Rein, Kymijoki on vähitellen muuttumassa valtakunnalliseksi likaviemäriksi, jossa uiminen, ellei ehkäiseviin toimenpiteisiin ryhdytä, käy tulevaisuudessa terveydelle vaaralliseksi.

Kuitenkaan eivät asiat vielä ole niin hullusti.

Viime kesänä tehtaittemme sosiaaliosasto suoritti Kymijoen veden uimakelpoisuudesta tutkimuksen. Vedestä lähetettiin näyte Helsingin kaupungin Terveydenhoidollisten tutkimusten laboratorioon. Veden analyysi osoitti, että siinä on runsaasti suolistobakteereita, jotka ovat peräisin Kymijoen liepeille kasvaneiden asutuskeskusten likaviemärivesistä. Suolistobakteerien lukumäärä ei kuitenkaan ylitä vielä sitä rajaa, mitä esim. Ruotsissa pidetään terveydelle haitallisena. — Siis uiminen Kymijoessa ei ainakaan vielä ole terveydelle haitallista, joskin se veden likaisuuden takia ei aina ole miellyttävää. Tutkimus osoitti myös, että varsinainen teollisuus ei ole syypää Kymijoen veden saastumiseen. Päinvastoin. Esim. meidänkin puolisellulooosatehtaan jätelipeä on omiaan tappamaan vedessä olevia bakteereita.

Kuinka sitten käy tulevaisuudessa, jos yhä laajenevan asutuksen jätevedet puhdistamattomina lasketaan Kymijokeen? — Siinäpä ongelma, jonka selvittämiseen olisi ajoissa ryhdyttävä, ennen kuin se on liian myöhäistä. Kaikesta huolimatta suoritettuun tutkimukseen ja saatuun lausuntoon nojautuen Tampellan uimarannalla järjestetään tutun tavan mukaan jälleen tänä kesänä lasten uimakoulu, joka alkaa heinäkuun alussa ja päättyy elokuun lopulla.

Uimarannalla otetaan vastaan myös kansanuintisuorituksia, joita tänä kesänä odotetaan entistä enemmän.

Ennen uimakauden alkamista Tampella jälleen kunnostaa uimalaitoksen käyttökuntoon ja uimakoulun toiminnasta vastaa kuten ennenkin yhdessä urheiluseurat, Tampellan sosiaaliosasto ja Mannerheimliiton Inkeroisten osasto.

Tänä kesänä uimakoulu päättyy jälleen uimapromoottioon, jossa nuoret uimamaisterit ja -kanditaatit saavat seppeleensä. Lasten vanhempien on syytä lähettää lapsensa uimakouluun, sillä hyvä uimataito on pelastanut monen ihmisen hukkumisonnettomuudelta. Opetus Tampellan uimakoulussa on lisäksi maksuton.

---

niin erinomaisella tavalla. Mannerheim-liitto on asian alullepanija, joten kaikki kiitos kuuluu sille. Tällaisen näyttelyn järjestäminen on liiton ihanteiden ja toiminnan mukaista, liiton, jolla on niin maineikas nimi ja joka on tehnyt niin paljon lastensuojelutyön hyväksi Suomessa.

Ennen näyttelyn tuloa Suomeen oli se esillä Lontoossa. Mannerheim-liiton aloitteesta siirrettiin aineisto maahamme syksyllä 1956 ja lastensuojeluviikolla oli Porissa ensimmäisen näyttelyn avajaiset. Tämän jälkeen ovat näyttelytyöt kiertäneet eri puolilla maatamme lähes kolmellakymmenellä paikkakunnalla. Kaikkialla on näyttelyssä ollut runsaasti eri-ikäisiä katsojia. Koska tarkoituksena on tukea nuorison kulttuurikasvatusta, on pyritty varaamaan koululaisille ja muille nuorille tilaisuus käydä tutustumassa näyttelyyn ryhmittäin ja alennetuin hinnoin.

Näyttelytöiden mukana on saatu maahamme Shankar's Weekly-lehteä, joka monivärisissä, erittäin hienoasuisissa erikoisnumeroissa vv:lta 1954-55 ja 1956 esittelee lasten kansainvälisen piirustuskilpailun töitä. Lehteä on saatavissa näyttelyn yhteydessä.

EI OLLUT KIIRETTÄ

Halloo! Onko tohtori? Jaaha, vaimoni on nyrjäyttänyt leukansa, niin että jos tohtori kulkee joskus tällä viikolla täällä päin, voisi käydä häntä tutkimassa.

*

Savossa anoppi ja vävy riitelevät, jolloin anoppi sanoo loppuvetonaan:

— Nii oot ilikiö mieheks jotta varmast' ee ites se vanaha Aatamikaa ollunna nuin kelvoto' —

— Mitenkäpä heä oes kelevottomaks kehittynykkää — eihän hällä olluna erillistä anoppia, heähhät ku olj ite oma anoppisa.

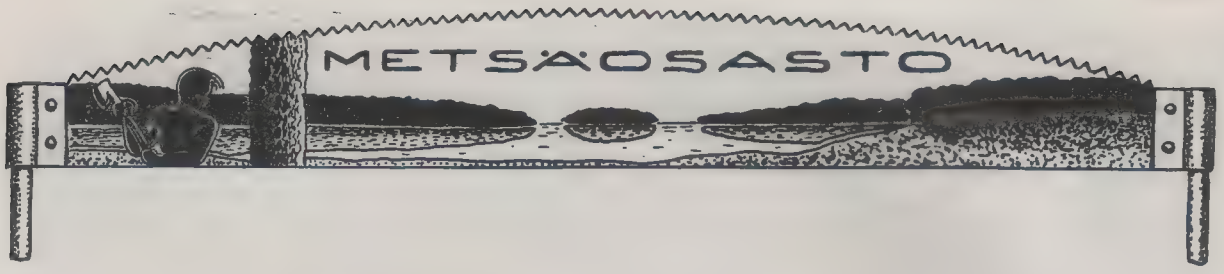

VARJOA JA VALOA METSÄMIEHEN AMMATISSA

Tampella Tänään lehdelle kirjoittanut
piirityönjohtaja Seppo Sinkkanen.

Joka ammatissa on valo- ja varjopuolensa. Joudutpa juttusille minkä tahansa leipätyön tekijän kanssa, vilahtaa tarinassa nokkosia ruusujen seassa. Ruusuilla tanssimista ei ole metsämiehenkään elämä, jos sitä ruotimaan ruvetaan.

Ammatissamme on monia erikoispiirteitä, joita ei tapaa normaaleissa, työaikaan ja -paikkaan sidotuissa ammateissa. "Ei metsämies kelloa tarvitse, se on vain suutaria ja räätäliä varten". Onhan siinä asiassa perää. Matkat ovat pitkiä, liikkuminen välineellä millä tahansa ei voi tapahtua minuuttiohjelman puitteissa. Vissi marginaali on otettava joka aikatauluun, ja väljänkin aikataulun klikkaamisesta lienee ainakin metsämiesten aviosiipoilla paljonkin hampaankolossaan. Kyllähän siinä "hellapoliisi" hermoilee, kun perunat ja soosit näivettyvät käsiin. Saattaapa silloin tulikiven tuoksahdus olla nenässä kotonakin ja painemittarin osoitin lähennellä punaista.

Totuus on, että jotakin vapaata, luonnonmukaista, täsmälliselle nykyajalle vierasta, on säilynyt tässä ammatissamme. Tilanteet vaihtuvat hetkessä ja aina on pelissä arvaamattomia tekijöitä. Viimeistä piirtoa myöten suunnittelemasi tehtävä saattaa vaikkapa sään heittäytyessä nurjaksi, mennä täysin päin honkia. Saattaapa syntyä henkilökosketuksissa oikosulkuja ja silloin on vastassasi vähintäin luonnonvoimien veroinen vastustaja, ihminen. Siinä sinulla vastapeluri, useinkin onnesi avain, tai silmukka kaulaasi, noin kuvilla puhuttuna.

Ainakin näillä metsäammatin työnjohtoportaan vaiheilla muodostaa valtaosan päivätyöstä asioiminen mitä moninaisimpien eri yhteiskunta- ja ammattipiireihin kuuluvien henkilöiden kanssa. Kaiken lisäksi, melkeinpä poikkeuksetta, vastapelurillasi on "kotikentän" suoma etu. Joudutpa siinä kanssakäymiseen tyypin jos toisen kanssa ja saat pyyhkiä saappaasi monenlaisten asumusten ja virkatalojen porrashavuihin ja avata ovia korkeita ja matalia. Ovia niin korkeita, että niistä sopii kulkemaan silinterihattuinenkin jäykin niskoin ja matalia, joista astuvan on säätyyn katsomatta niskansa notkistettava. Joudutpa höräisemään kupin kuumaa, joskus sikurilla jatkettua mökin vaimon korvattomasta kupista, kärpästen temppuillessa "sokuraskin" laidoilla. Tuopa toiste ulottuvillesi pit iessuinen edeskäypä sormustimenkokoisessa mokkakupissa hopeaprikallaan muhkeassa salissa samaista juomaa. Vastakohtia, — niitä tosiaan on. Saattaapa kouraasi lukea setelitukun pankin lasiputkasta kiiltävälle tiskille ohutsorminen, punakyntinen, hoidettu kätönen. Tunnin parin kuluttua latelet samoja "kaikkivoipia" maksuksi työstä mökinmiehen pöytäpahalle, jossa liinana on sanomalehti. Siitä ne kokoaa suuri, karvainen, työn kovettama, mustakyntinen koura.

Ovilta oville, paikasta paikkaan ja aina on vastassasi kasvoja. On vanhoja tuttuja, joiden kanssa olet asioinut vuosia. Tiedät heidän tyylinsä, osaat kiskaista oikeasta narusta. On uusia kasvoja — olet epävarma, jaarittelet ja tunnustelet. Teetpä ammatissasi mitä tahansa tehtäviisi kuuluvaa, ostat, hakkuutat, ajatat, mittaat, lastautat, leimaat, maksat palkkoja, aina on vastassasi ihminen. Tuletko toimeen, sopeudutko, käykö kanssakäymisenne kitkatta? Eipä varmaan aina. Ilmestyy usein hiekkaa rattaisiin. Eipä ihme, onhan pelissä usein valtavia arvoja, rahaa, periaatteita ja arvovaltaa. Onpa silloin vaara, että menee nyörit pahasti umpisolmuun. Lyö silloin pöytään tuo melkein pettämätön valtti, huumori. Siinä on keino, joka usein valaa öljyä aallokkoon. Se käy käyntikortista kaikilla ovilla ja se rasvaa natisevat rattaat. Ihme asia, mutta tosi.

* * *

Muistuu mieleeni tapaus vuosien takaa. Pelissä oli silloinkin mukana melkoisia arvoja. Hakkuutin tukkileimikkoa. Työvoima oli kiven alla. Olin outo kulmakunnalla ja kysellessäni kaatomiehiä kylän kaupassa neuvoivat Heikin ja asuinpaikkansa. Naurunkure vilahti kauppiaan suunseudussa, mutta en silloin sen syytä tajunnut. Löysin Heikin mökin. Yksi huone ja porstua, siinä se ihanuus. Kurjuutta hipovan tuntuista sisällä. Huonekunnan muodosti Heikki, vaimonsa ja yhtä vaille tusina pesuetta, vanhin toisella kymmenellä, nuorin alle vuoden. Lupasihan Heikki lähteä kaatoon. Hiihdettiin palstanannossa ja sovittiin taksat. Alusta pitäen vaikutti Heikki aika vääräleuvalta. Tinki taksaa: "Tottahan maksat mulle vähän rosenttia, kun on noita suita viljalti, tusina tulee pian täyteen ja on taas menoja, lusikanosto ainakin". No, sovittiin normeista.

Saha- ja paperipuuta lajitellaan Kymijoessa Tampellan omassa uittoväylässä.

Kului muutama päivä, hiihtelin hämärissä työmaalle. Ihme kulkue sattui silmiini. Heikin mökiltä yli pellon matkasi kumma karavaani. Heikki siinä kiskoi jukosta tolppakelkkaan lastattua lapsikuormaa. Kolme paria kirkkaita lapsensilmiä tirkisteli vällyihin ja täkkirisaan kiedottuina huppeluksista. Kelkan takana työntää yritellen töpötteli arviolta kuuden ikäinen miehenalku, ja matkueen peränpitäjänä hiihtää lahmusi iältään vuotta vanhempi velimies tulla kompuroiden kaksitoistajalkaisilla haapaveteläisillä sauvat sojottaen kuin laivan mastot.

Palstalle saakka mentiin. Siinä Heikki kätevästi viritteli ison nuotion, asetteli kelkan sopivasti tulen hohtoon; leivänkannikka, rinkelin puolikas mikä lie ollut eväs kelkassa matkustaneilla, kun isä vänkäreineen rupesi kihnuttamaan nurin leimakylkeä petäjää.

"Apu on hiirellä pojistaan", tuli mieleeni. Seitsenvuotias miehenalku kiikkui justeerin tapissa isänsä vastapelurina ja nuorempi velimies potkiskeli lumia leimapuiden tyviltä. Saatiin näin jokunen runko kumoon. Heikki karsiskeli runkoja, pojat raastoivat oksia sivummalle ja kihnuttivat kuorta minkä irti saivat. Ja leirissä leikkuvan tulen äärellä olijat ojentelivat pieniä nyrkkejään tulta kohti, suut massuttivat ja pelokkaina vilkuilivat pienet silmät metsän heiluviin varjoihin, josta kuitenkin rauhoittavana kuului isän kirveen napse ja voimasanojen säestämä aherrus.

Hiihtelin muilla palstoilla ja mittailin runkoja. Eväspalat arvelin puraista Heikin leirissä, jonne saapuessani Heikki parhaillaan availi eväsreppuaan. Niin oli kuin joulupukki kontillaan. Yhtä harras ilme odottajillakin. Osansa sai jokainen, vaikka näytti siltä, että enemmän olisi uponnut pieniin vänkäreihin.

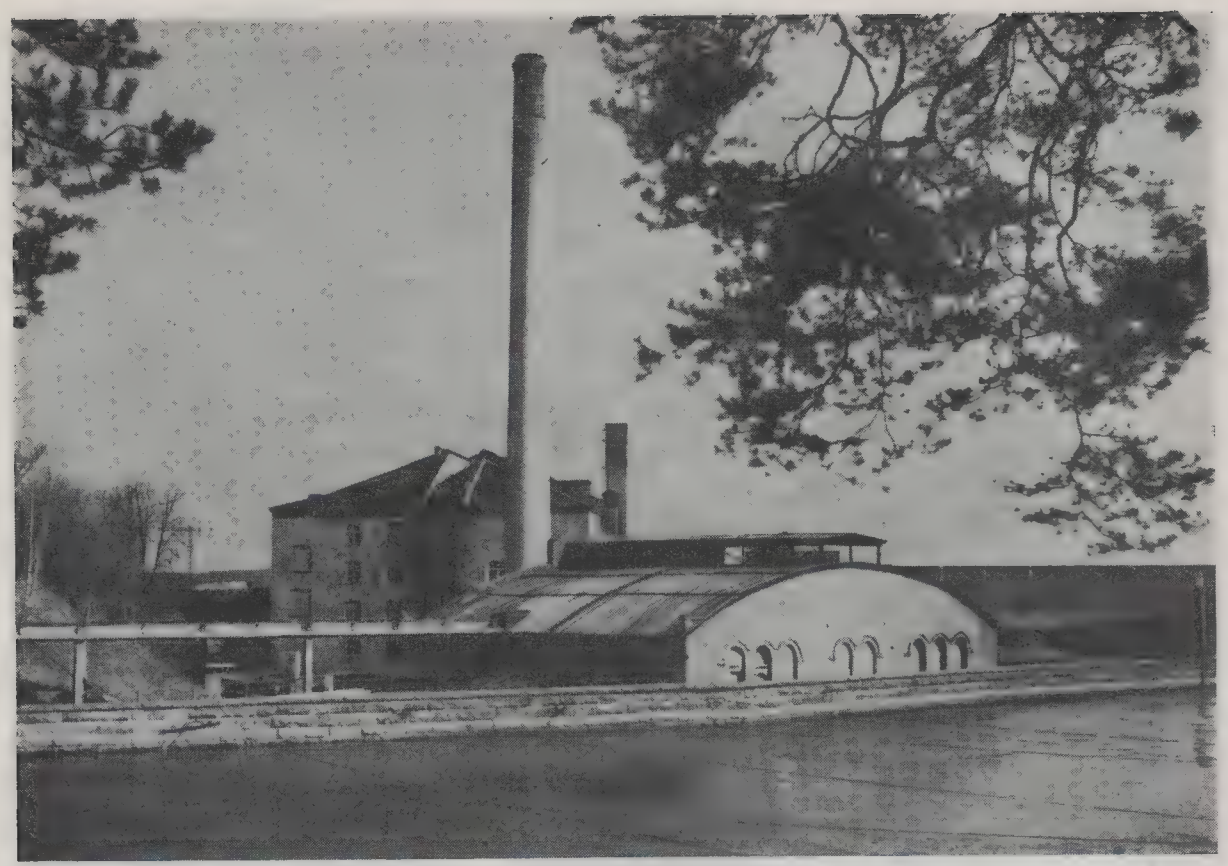

Kartonkitehtaan vanha kuorimo, myöhemmin puukeittämönä toiminut kansan suussa nimekseen saanut "Pallo" on saanut hävitystuomion. Historiaan siirtyvä vanha etualalla kuvassa näkyvä pyöreäkattoinen rakennus on parhaillaan purkauksen alaisena. Rakennuksen sisällä oli suuria painekattiloita, joissa kartonkitehtaan hiomoon menevät puut ensinnä keitettiin höyryn avulla ja sitten hiottiin massaksi, josta tehtiin ruskeaa rakennuspahvia. Nykyään tätä prosessia ei tarvita, koska kartongin valmistukseen käytetään jätepaperia ja puolisellu loosaa, jotka putkistoa myöten pumpataan kartonkitehtaaseen. Rakennuksen takana näkyvä vanha savupiippu jää edelleen paikoilleen, josta vain kartonkitehtaan pajan sauhut tällä kertaa ilmoille kohoavat. Savupiipun takana näkyy kuuluisan "Hennalan" pääty, mihin yhä enemmän tehtaan keskus-konttorin huonetiloja varataan. Piakkoin Hennalaan siirtyy Metsäosastomme kirjanpito-osasto kokonaisuudessaan. Vanha Pallo-rakennus on monien tulipalojen runtelema sillä laitos puukeittämönä oli hyvin altis tulipaloille.

Näin muuttuu Inkeroisten tehtaitten kasvot. Monet vanhat jo aikansa palvelleet asuinrakennukset ovat saaneet väistyä uusien tieltä. Nyt on siis vuorossa yksi vanha historiallinen tehdasrakennuskin.

Nuorin kelkassaolija oli kellahtanut unen helmoihin. Muut käpyleluillaan aikaansa lyhensivät.

Pahalta tuntui availla omia eväitä, olihan niillä sentään voita ja särvintäkin suku, korttiajasta huolimatta. Oli termospullossa aitoa kahvia, jokunen pytky vehnästä ja kourallinen sokeria. Ne tasattiin. Heikki höräisi mukillisen kahvia, lapsille riitti puolen pytkyä vehnästä, muutama sokerimuru ja kipene makkaraa. Sinä päivänä kävi leirissä joulupukki kaksi kertaa.

Siinä istuskellessamme ja poltellessamme Heikin kanssa panin merkille, että hyvin Heikki koetteli jälkeläisiään kohdella. Ei niille pahoin puhunut, hyssytteli ja sovitteli. Kyselin kautta rantain syytä tällaiseen järjestelmään. "Nääs muija on tehtaalla tusinaa täyttämässä ja apuämmä kotona poraa, ettei tuu aikoihin koko lauman kanssa. Onhan näitä, neljä koulussa, viisi tässä ja kotona pari. Kilt'iähän nämä muoskat, kun vaan on mako täys ja lämmintä. Pojista jo apuakin on."

Jotenkin tavallistaan vaitonaisempi tuntui Heikki olevan. Jokin mieltä kaiveli. Siinä piippuja lataillessa tokaisi: "Kuule, sinähän tiiät sanoa, onko laki Suomen maassa sama kaikille". Vakuuttelin sen olevan ja tiedustelin missä Heikin asiat lakia sivusivat. "Onpahan vaan..... heh", Heikki nauraa hekkasi. "Kerron sulle, kun olen isoisia lainvartijoita puhuttanut". Ei herunut muuten puheliaasta miehestä muuta, kopisteltiin piiput ja hankkiuduttiin kumpikin taholemme.

Eihän ne Heikin tienestit sijoitusvaikeuksia aiheuttaneet. Meni päiviä rokuliin pakkasen takia, eihän "pentuja" sopinut sentään keli kun keli leirille viedä ja meni muussakin päivä rokuliin. Kävi Heikki lakinsakin, siinäkin muutama päivä tärvääntyi. Ei niillä pennosilla, mitkä Heikki metsästä otti, olisi eletty, mutta olihan nuo siunatut lapsilisät. Niistä kertyi nätti raha ja sillä Heikki pesueensa ruokki.

Selvisi se Heikin oikeudenhakukin aikanaan. Oli jo kevätpuoli, kaadot lopuillaan, kun tapasin Heikin yksin palstallaan. Perheeseen oli onnellisesti syntynyt tusinan täyttäjä, vaimo oli jo kotiutunut ja muutenkin Heikin asiat reilassa, työkin maittoi. Mies tuntui kaikin puolin vapautuneemmalta ja tavallista lupsakam-

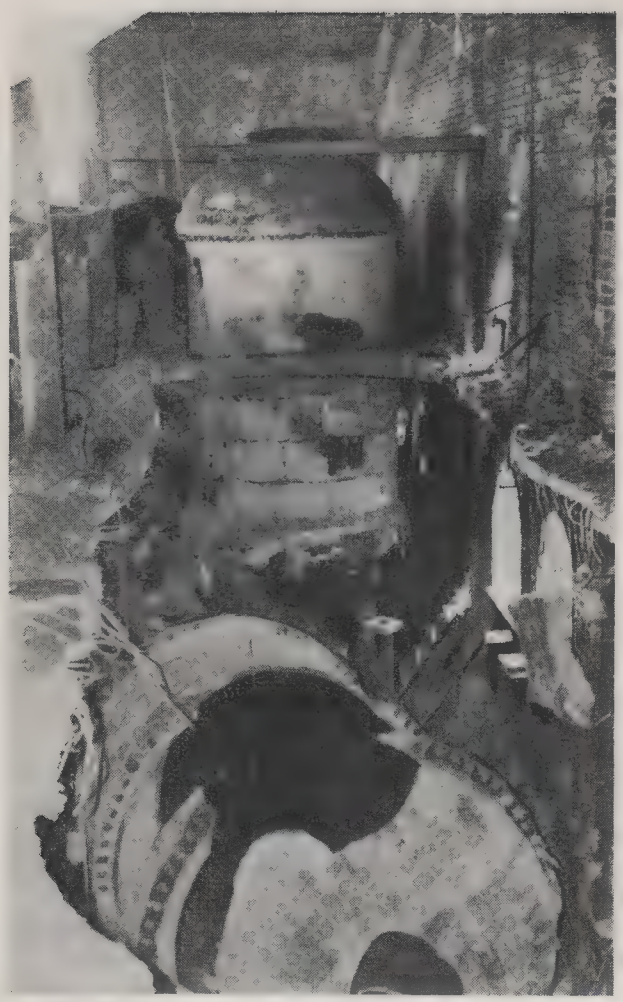

Vanhojen keittokattiloiden romuttaminen käynnissä.

malta. Istuimme taas tulilla piiputellen, silloin Heikki kertoi oikeudenhaustaan. "Kuule, on Suomessa hyvä laki, sama köyhälle kuin pösölle. Nääs puuhasivat kunnan virkailijat siihen malliin, että meijän tusinas mukula pitäisi olla viimeinen ja heijan sais viedä vintille. Niin ei auttanut muu kuin painua isoihin herroihin Helsinkiin. Kysäisinpä niiltä, onko sitä sellaista lakia, että lapsiluvulla pitäisi olla joku raja. Joku väitti tuntevansa lakia ja sanoi, ettei siinä niin isänmaallista hommaa ole missään kielletty. Lain voitin". — Näin Heikki.

Joku täysoppinut puhetaidon alalla on sanonut: Kaikissa suullisissa esityksissä on oltava useita kaskuja — vain hautajaispuhe tekee poikkeuksen, siinä riittää yksi. Sopiva kasku, siinäkin siis meille metsämiehille joka paikan työkalu, kevyt, halpa ja tehokas. Se siirtää asian puolueettomalle maaperälle, purkaa syntyneen ylijännitteen. Eikö ole totta, että vaikeaa on nyrkinheristely ja hammastenkiristely jo pikku hymynkin jälkeen?

"Viheriän kullan vuoristoa" paperipuukasoja Anjalan Paperitehtaalla.

KOHTALOTOVERIT

Tampella Tänään lehdelle kirj. rouva M. Ahonen.

Täytyisikö tänä kesänä,
tänä suurena suvena
lähteäni laulamahan,
pienen pilparoittamahan,
vaikk' on varsin vaivaloista
runosoinnut sommitella.

Jospa kerran kertoilisin,
yhen kerran yrittäisin
mettämiesten muijistakin
kainaloisista kanoista.

— Kohos koti Kanto-Kallen
korven laidassa komea,
jossa ehtoinen emäntä
Kanto-Kallen Kaisamuori
kovin touhusi kovasti,
ajallansa askareensa.
Kallen kanssa kasvatteli
liudan lapsia lisäksi.

Taloon tuli vierahana
Metsä-Eemelin emäntä
ylimpänä ystävänä,
kosk' on kohtalotoveri,
metsämiehen mielitietty.

Siinä istuvat emännät
kahvikupposet käsissä.
Kallistavat kupposia,
kaapivat kakkuvatia.
Jouten siinä juttu juoksi,
jutun juuret jauhettihin.

Mitäs siinä muisteltaisi,
kenestä nyt kerrottaisi,
kuin on ukoista omista,
noista kunnon "kompuroista"

Mettä-Eemelin emäntä
tuota tovin tuumaeli,
kuink' on aika ankeata,
pitkät illat istuskella.
Eemeli kulki kylillä,
kylän raitteja ravasi.
Koitti kauppoja kovasti,
puhui ympäri isännät.
Vasta viikon vierittyä
muisti eukkonsa omansa.

Siihen vastas Kanto-Kaisa,
talon ehtoinen emäntä:
"Mieluista minusta ompi,
toki vallan toivottua,
ett' käy Kalle myös kylillä,
vähän poissa vastuksista.
Jos on päivänki kotona,
matkaan mielensä tekevi.
Ain on päällä ankaralla
usein kiukkuinen kovasti.
Työssä kun ei käy se tyyli
ammattinsa askareissa,
siksi karjuvi kotona
pahan tuulen purkaellen". —

Mettä-Eemelin emäntä
vielä muunkin mutkan muisti:
— "Hirveästi harmittavi,
kun ei ehdi Eemi-kulta
ajallansa atrialle
mieltä myöten murkinalle.
Kuluessa kolmen tunnin
ruoka paistuvi pahaksi.
Vie se vielä vitamiinit,
ruuan arvon alentavi,
jott' on itse Eemelikin
kuiva kuin keloinen honka.
Noita vallan valitellen
vatsahappovaivojansa" —

— "Entäs kun ukot kotona,
kerran sinne saatuansa
eivät kulkisi kylissä
visiiteissä viivähtäisi.
Eivät veisi eukkojansa
vieraisille suurin surmin" —

Näin ne pauhasi pakanat,
mettämiesten muijat moitti
noita kunnon "kompuroita"
avioita ahkeria.
Kanto-Kallen Kaisamuori
toki lausuvi lopuksi:
"Vaan kuitenkin kaikitenkin
hyvät ovat miehet meillä.
Eukkoansa elättävät,
kasvattavat "kakaransa"
vierellensä vilkumatta
katsomatta kassapäitä.
Ovat reiluja, hyviä,
auttavaisia alati.
Minkäs miehet mahtanevat
arkiselle ammatille.
Tampella on ensimmäinen
muija toisella tilalla.

PERISKOOPIN PEILAILUA...

Ystävällisyydestä

Siinä täyteen ahdetussa oppikoulussa, jonka penkkejä Vanhimmainen on lähtenyt pehmittelemään, annettiin ensiluokkalaisten laadittavaksi aine naapureista. Äitien tapaan kysyin myöhemmin: "No mitä sinä kirjoitit?" Suurimmaksi osaksi alkulause ja käsittely koostuivat naapureiden lasten nimistä, lukumäärästä ja ikävuosista, mutta loppu oli juhlallinen. "Naapurimme ovat hyviä ja ystävällisiä ihmisiä, joiden toivomme kauan asuvan lähellämme. Myös me puolestamme teemme parhaamme auttaaksemme heitä kaikissa heidän tarpeissaan." Tuon me-muodon vuoksi katsoin asian koskevan hiukan itseänikin ja tuumin kiireesti, olenko tehnyt mitään lapsenmielen kuvitteleman good will'in toteuttamiseksi käytännössä. Tulos oli valitettavan kielteinen, en muistanut kenenkään pyytäneen lainaksi edes klassillisia tulitikkuja ja minun oli pakko tunnustaa: "Kieltämättä kauniisti sanottu ja ajateltu, mutta tuskin äiti on paljon auttanut naapureita heidän tarpeissaan." Johon Vanhimmainen vastasi: "Minäkin ensin mietin, oliko se vain sitä sinun puhumaasi kirjallista vapautta, mutta sitten muistin, että Mäkisen Riitta on käynyt monta kertaa meidän vessassa."

Leikki kuitenkin sikseen. Miten suurenmoisia asioita ovat ystävällisyys, suvaitsevaisuus ja avuliaisuus — ja miten harvinaisia. Niiden asemesta rönsyilevät kateus, tylyys ja nurkumieli, aina ja kaikkialla, jos intressit sattuvat toisiaan sivuamaan. "Taas rouva A:lla on uusi puku. Ainakin kolmas jo tänä vuonna. Ja taas kapea malli, niin-niin, ei ne toiset osaa valita vaatteitaan. Herra B:n tuhkakupissa oli kello neljältä vähintään viisitoista tupakantumppia, vaikka rouvaparalla oli vuosijuhlassa sama puku kuin edellisellä kerralla. En minä vaan sellaista miestä." Yksi pitää äidistä, toinen tyttärestä sanotaan, yhden heikkoutena ovat sievät vaatteet, jotka hänen mielestään sopivat hänelle, toinen kerää mieluummin kilisevää hopeaa kirstuunsa, joku muu puhaltelee rahojaan savuna ilmaan. Mitä siihen sivulliset sekaantumaan. Tai: "Tiedättekö missä neiti C eli eilen? Mitä hän siellä mahtoi tehdä? Olisikohan se ollut niin, että... Juu, niin se varmasti oli." Jälleen on uusi huhu lähtenyt liikkeelle, ja pian on yhdestä pienestä höyhenestä tullut viisi kanaa. Ihmismyyrät ovat kaivaneet käytäviään. Miksi suotta toisten menoilla ja oloilla vaivaamme ajatuksiamme, kun ne voivat hyödyllisemmissäkin asioissa askarrella? Tehköön kukin lyhyen täällä viipymisensä miellyttäväksi omalla tavallaan. Leben und leben lassen eli eläkäämme ja antakaamme Lassenkin elää.

Hymyn merkityksestä on paljon puhuttu ja vähän opittu. Kuka tässä nyt höhlästi hymyilemään koko maailmalle, siitä saa pian mainesanan "latvasta laho". Parempi toki vetää kasvoilleen aitokansallinen, arvokkaan murjotuksen naamio, vaikka Luojan aurinko heloittaa ja kesä kukkii ympärillä. Korkeintaan voi suupieliään vetäistä hivenen verran ylöspäin, jos lähimmäiselle sattuu kehnosti käymään. Turhaa muutenkin välittömyydellä sisintään paljastaa, viisainta olla jäykkä ja kylmäkiskoinen. Käyttävät toiset vain hyväkseen pahan päivän tullen heikkona hetkenä osoitettua luottamusta.

Niin kai. Mutta huonoon suuntaan ollaan menossa kiireen ja kylmyyden aikakautena, kun meidän on ympäristön vastareaktiota peläten kätkettävä paras itsestämme. Kuitenkin jokaisessa kovimman ja välinpitämättömimmänkin kuoren alla asuu ihminen. Ja ihmisten ilot ja murheet, toiveet ja pettymykset ovat perusolemukseltaan samat. Emmekö siis ojentaisi kättä toisillemme luoksepääsemättömyyden asemesta? Ystävällisyys ei maksa mitään, ei enempää kodin kuin työpaikankaan arjessa. Pieni huomaavaisuus siellä, lämmin sana toisaalla, ja maailma muuttuu paljon mukavammaksi olinpaikaksi. Mutta emme huomaa, kuinka moni kulkee silmät surullisina joukossamme kaivaten ystävällisyyden rahtusta, ennen kuin luovumme liiallisesta omanarvontunnostamme ja vaivaudumme vilkaisemaan alas korkeuksistamme. Tietysti itsekullekin tulee aikoja, jolloin kaikki näyttää olevan synkän verhon peitossa ja tuijotamme vain omaan pimeäämme — elämä kerta kaikkiaan on vuorotellen myötä- ja vastamäkeä. Silloin emme jaksa tuntea myötätuntoa muita kohtaan, mutta koska ihminen niittää sitä mitä kylvääkin, voimme saada lohtua toisten ystävällisyydestä ja meidän on helpompi uskoa, että kyllä tämä tästä vielä järjestyy ja sadetta seuraa pouta.

Voitto Viro sanoo kirjassaan "Aina elämään asti" muutamia lauseita, jotka soisin jokaisen kertaavan joka aamu siihen saakka, kunnes ne painuvat mielen vahaan lähtemättömästi. Sillä haluamme kai hyvän siemenen versovan sydämessämme? Tässä on siihen pätevä resepti:

"Tänään on ihmeellinen päivä.

Eilinen ehkä luiskahti käsistäni. Se ei enää muutu siitä, miksi sen teit. Huomista ei sinulle ole vielä luvattu. Et tiedä voitko ottaa sen lukuun ja käyttää sitä.

Mutta tämä päivä on hallussasi — ainoa asia josta voit olla varma.

Käytä sitä.

Tänään voit ilahduttaa toista ihmistä.

Tänään voit auttaa lähimmäistäsi.

Tänään voit elää niin, että joku illan tullen kiittää Jumalaa siitä, että sinä olet olemassa.

Uhraa siis aikaa

— työhön — se on menestyksen hinta;
— ajatteluun — se on voimien kokoamista;
— lukemiseen — se on viisauden lähde;
— ystävällisyyteen — se johtaa onneen;
— unelmiin — se kohottaa sinut tähtiin;
— nauruun — se on sielun musiikkia;
— kohteliaisuuteen — se on gentlemannin työtä."

Se on vaativa ohjelma, jota ei ole helppo toteuttaa Tulemme kompastumaan ja kaatumaan monet kerrat, koska vajavaisuutemme on suuri. Mutta se on kaunis ohjelma, ja halu sen noudattamiseen riittää lähtö-

Kertomus Lapinniemen Puuvillatehtaan työväen Sairaus- ja Hautausavustuskassan 57. toimintakaudelta, vuodelta 1956

Vuoden 1956 ajan ovat kassan hallitukseen kuuluneet liistaamon esimies Lauri Mäkelä ja kehrääjä Anni Oksanen (valittuina vuosiksi 1954—56), laitosmies Reino Laine ja rullaaja Irja Tolonen (1955—57) sekä vyyhteejä Lyyli Lahtinen ja laitosmies Urho Kantola (1956—58) jäsenten valitsemina varsinaisina ja laitosmies Tauno O. Saarto sekä kutojat Taimi Mauri ja Martta Lehtinen varajäseninä. Yhtiön edustajina ovat olleet insinööri Harry Relander ja ekonomi Oiva Näsi varsinaisina ja insinööri Lauri Kiviranta ja prokuristi Oskari Wahtera varajäseninä. Hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi edelleenkin laitosmies Urho Kantolan. Kuukauden ajan ehti Kantola hoitaa tätä tehtävää, kun hänet työhöntulomatkalla tammikuun 31 päivän aamulla tuoni ylättäen tempaisi mukaansa. Kantolan poismennessä kassa menetti tarmokkaan ja taitavan puheenjohtajan, jolla oli pitkäaikainen kokemus kassan hallintoon kuuluvissa tehtävissä. Hän oli toiminut kassan sihteerinä vv. 1942—45, hallituksen varajäsenenä vv. 1945—51 ja kassan puheenjohtajana vuodesta 1952 lähtien. Monenlaisissa muissakin sosiaalisissa ym. harrastuksissa hän oli innokkaasti mukana. — Kantolan kuoleman jälkeen on puheenjohtajan tehtäviä hoitanut alkuaan varapuheenjohtajaksi valittu Lauri Mäkelä, ja uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Reino Laine, joka hoiti tätä virkaa yhtiön palveluksesta eroamiseensa, joulukuun 5 päivään saakka. Sihteerinä on jatkuvasti toiminut rouva Hulda Siiki ja rahastonhoitajana neiti Laura Moisio. — Hallitus on kokoontunut 49 kertaa.

Avustuskassojen Yhdistyksen Helsingissä huhtikuun 22 päivänä pidetyssä yhdistyskokouksessa olivat kassan edustajina Lauri Mäkelä ja Tauno O. Saarto.

Tampereen ja lähiseudun Avustuskassat r.y:n vuosikokouksessa maaliskuun 5 päivänä olivat läsnä Lauri Mäkelä, Anni Oksanen, Irja Tolonen ja Lyyli Lahtinen. — Yhdistys on vuoden aikana järjestänyt useita erilaisia tilaisuuksia, joissa kaikissa kassan hallituksen jäseniä on ollut mukana. Lielahden Kerholassa kesäkuun 8 päivänä pidettyyn esitelmätilaisuuteen osallistuivat Lauri Mäkelä, Lyyli Lahtinen, Anni Oksanen, Irja Tolonen ja Hulda Siiki sekä yhtiön sairaanhoitajatar neiti Elsa Helenius. Syyskuun 24 päivänä Tampellan juhlasalissa järjestetyssä esitelmä- ja neuvottelutilaisuudessa, jossa esitelmöitsijöinä olivat vakuutustarkastaja Martti Vihma ja Avustuskassojen Yhdistyksen toiminnanjohtaja maisteri Antti Melkas, olivat mukana Lauri Mäkelä, Anni Oksanen, Lyyli Lahtinen, Irja Tolonen ja Reino Laine sekä yhtiön edustajat O. Näsi ja O. Wahtera. Marraskuun 25 päivänä oli yhdistys vielä järjestänyt tutustumisretken Helsingissä olevaan allergiasairaalaan. Tällä retkellä olivat mukana Lyyli Lahtinen, Irja Tolonen ja Anni Oksanen.

Sääntömääräiset kassankokoukset, vuosi- ja vaalikokous, on pidetty huhtikuun 27 ja marraskuun 26 päivinä. Vuosikokous, jossa oli saapuvilla 6 jäsentä, hyväksyi yksimielisesti vuoden 1955 vuosikertomuksen ja tilit, ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja toimihenkilöille. Lisäksi kokous päätti käyttää ylijäämän hallituksen ehdottamalla tavalla siirtäen vararahastoon 883.201 ja lisäavustusrahastoon 254.717 markkaa. — Vaalikokouksessa oli läsnä 15 jäsentä. Erovuoroisten hallituksen jäsenten Lauri Mäkelän ja Anni Oksasen tilalle kolmivuotiskaudeksi 1957—59 valittiin kehrääjä Anni Oksanen ja laitosmies Eero Saarto. Urho Kantolan tilalle jäljelläolevaksi toimikaudeksi 1957—58 hallituksen varsinaiseksi jäseneksi valittiin laitosmies Tauno O. Saarto. Varajäseniksi valittiin muurari Paavo Rauhasalo sekä parsijat Laina Pohja ja Annikki Sandell. Yhtiö ilmoitti edustajikseen insinööri Harry Relanderin ja ekonomi Oiva Näsin varsinaisiksi sekä insinööri Lauri Kivirannan ja prokuristi Oskari Wahteran varajäseniksi. Vuoden 1957 tilejä tarkastamaan valittiin ekonomi Uuno Varemo ja kirvesmies Yrjö Suvia sekä varalle maisteri Olavi Mikkonen ja laitosmies Lauri Suomela. Päätettiin myös ryhtyä suorittamaan jatkuvaa numerotarkastusta ja vuodeksi 1957 tämä työ annettiin Tilitoimisto Idman & Vilen'in tehtäväksi.

Ylimääräisiä kassankokouksia ei vuoden aikana ole pidetty.

Jäsenluku, joka vuoden alussa oli 1006 henkeä — 335 miestä ja 671 naista — on vuoden aikana lisääntynyt 328 miestä ja 694 naista, eli yhteensä 1022 henkeä.

Kassan piiristä ovat vuoden kuluessa kuolleet seuraavat henkilöt:

---

kuopiksi. Sen jälkeen juoksu maalia kohti käy toisinaan kevyesti, useimmiten vaivalloisesti, sillä vain pahuudessa edistyminen on nopeaa, kilvoittelu hyvyydessä tuntuu tuskastuttavalta samoissa jalansijoissa polkemiselta — ja saamme olla iloisia paikallaan pysymisestäkin. Ja päästäksemme lähtemään tuota matkaa juoksemaan, meidän on tärkeintä päättää: A l o i t a m m e j o t ä n ä ä n.

		kuolemansyy
Laitosmies	Urho Kantola	sydänhalvaus
Laitosmies	Viljo Leskelä	munuaistulehdus ja verenpaine
Kuljettaja	Yrjö Salonen	oman käden kautta
eläkel., ent. rullaaja	Fanny Einiö	vatsasyöpä
„ „ kutoja	Lempi Eskola	sydänvika ja aivohalvaus
„ „ rullaaja	Matilda Karlsson	verenvuoto aivoihin
„ „ kehrääjä	Martta Nieminen	sydänhalv.
„ „ kehrääjä	Lempi Rantanen	nivelreumatismi ja sydänvika
„ „ rullaaja	Aleksandra Salonen	vanhuuden heikkous
„ „ vartija	Kaarle August Tyry	verenvuoto aivoihin
„ „ työnjoht.	Herman Viitanen	sydänhalv.
„ „ vyyhteejä	Fanny Vikman	rintasyöpä

Jäsenmaksua on vanhaan tapaan kannettu 1,5 prosenttia palkasta, jonka lisäksi yhtiö on maksanut saman määrän kannatusmaksuna. Edullisesta terveystilanteesta johtuen ovat nämä määrät riittäneet niin hyvin, että hallitus on katsonut aiheelliseksi vuoden 1957 alusta lukien alentaa jäsenmaksuja.

Sairaustapausten ja korvattujen sairauspäivien lukumäärät suhtautuvat edellisen vuoden vastaaviin numeroihin seuraavasti:

	Jäseniä v.alussa	Sairaustap. kaikkiaan	Sairaustap. jäsentä kohden	Korv. sairauspäiv. kaikkiaan	Korv. sairauspäiv. jäsentä kohden
Miehet:					
1955	333	150	0,45	2.618	7,86
1956	335	122	0,36	2.540	7,58
Naiset: (sisältäen äitiysavustukset)					
1955	706	399	0,57	8.433	11,94
1956	671	289	0,43	6.572	9,79
Yhteensä:					
1955	1.039	549	0,53	11.051	10,64
1956	1.006	411	0,41	9.112	9,06

Erilaisia avustuksia sairauden johdosta (myös hautausavustus sisältyen) on maksettu 243 miehelle mk 2.406.959:— (keskimäärin 9.905 markkaa saajaa kohden) ja 541 naiselle mk 5.166.287:— (keskimäärin 9.550:—) eli yhteensä 784 jäsenelle mk 7.573.246:— (keskimäärin saajaa kohden 9.660 markkaa). — Vertailu osoittaa, että sairaustapausten lukumäärä jäsentä kohti on vähentynyt noin 23 prosenttia (naisilla on vähennystä hieman enemmän kuin miehillä), mutta jäsentä kohti korvattujen sairauspäivien lukumäärä on vähentynyt vain 15 prosenttia (tässäkin on naisten kohdalla suurempi vähennys, miesten luvun ollessa miltei entisellään). Tämä merkitsee, että vaikka tapauksia on sattunut harvempaan, ne yleensä ovat olleet pitempiaikaisia kuin edellisenä vuonna. Samaa todistaa myös, että vaikka sairausmenojen kokonaismäärä on vähentynyt lähes 8,5 prosenttia, on avustusta saaneelle jäsenelle keskimäärin maksettu erä kohonnut yli 7 prosentilla.

Kokonaisuudessaan ovat kassan tulot ja menot olleet seuraavat:

Tulot:

Jäsenmaksuja		4.382.764:—
Varsinaisia kannatusmaksuja		4.382.764:—
Muita kannatusmaksuja		
yhtiön korv. hamm.hoit.kul.	220.100:—	
„ „ lääkemen.	492.343:—	712.443:—
Korkotuloja		653.550:—
Lääkärinlipputuloja		280.300:—
Vakuutusmaksurahaston vähennys		15.209:—
Lisäavustusrahaston vähennys		166.750:—
		10.593.780:—

Menot:

Sairausavustuksia sairauden vuoksi		
122 miehelle 2.540 pv.	1.634.075:—	
267 naiselle 5.673 „	2.765.980:—	4.400.055:—
tapaturman vuoksi		
30 miehelle 328 „	235.720:—	
27 naiselle 339 „	174.355:—	410.075:—
		4.810.130:—
— lakimääräisten tapaturmakorvausten aiheuttamia palautuksia saatu:		
27 mieheltä 372 pv.	188.940:—	
27 naiselta 366 „	146.455:—	335.395:—
		4.474.735:—
Äitiysavustuksia 22 tapauk. 899 pv:ltä		449.585:—
Sairaanhoidon kustannuksia		
lääkärinpalkkioita	586.900:—	
hammashoitomaksuja	440.200:—	
lääkkeitä	984.686:—	
laboratorio- y.m. tutk.	248.030:—	
fysikaalista y.m. hoitoa	68.785:—	
kuljetus- y.m. maksuja	30.075:—	2.358.676:—
Hautausavustuksia		290.250:—
sairausmenot yhteensä		7.573.246:—
Eläkkeitä		
työkyvyttömyyseläkettä		
2 miehelle 732 pv.	1.488:—	
26 naiselle 9.332 „	44.374:—	
28 hengelle 10.064 pv.	45.862:—	
lesken eläkettä		
15 naiselle 5.091 pv.	16.218:—	62.080:—
Vararahaston lisäys —		
5 % kertyneistä jäsenmaksuista		438.276.—
Hallintokustannuksia		257.001:—
Veroja		72.066:—
		8.402.669:—
Ylijäämä		2.191.111:—
		10.593.780:—

Omaisuustase 31. 12. 1956 on seuraava:

Varat:

Käteistä rahaa	72.956:—
Talletettuna Lapinniemen Puuvillatehtaan huoltokonttorissa	7.947.546:—
Korkosaatavien tili	154.354:—
Arvopapereita: S. V. v. 1956 II vaihtuvakorkoisen obligatiolainen obligatioita nimellisarvoltaan	3.000.000:—
Kalustoa	1:—
	11.174.857:—

Velat:

Vakuutusmaksurahasto	1.060.507:—
Vararahasto	6.938.276:—
Korvausrahasto	400.000:—
Lisäavustusrahasto	584.963:—
Ylijäämä	2.191.111:—
	11.174.857:—

Verrattaessa tulostaseen numeroita edellisen vuoden vastaaviin lukuihin, voidaan tulojen kohdalla todeta jäsen- ja kannatusmaksujen lisääntyneen runsaasti 5 prosentilla ja korkotulojen noin 26 prosentilla, mutta lääkärinlipputulot ovat kymmenisen prosenttia vähentyneet. Yhteensä edellämainitut tulot ovat lisääntyneet 532.912 markkaa, eli noin 5,8 prosenttia. — Menojen puolella ovat sairausavustukset vähentyneet noin 11,5 prosenttia ja äitiysavustukset lähes 14 prosenttia, mutta hautausavustukset lisääntyneet melkein 30 prosenttia. Sairaanhoidon kustannuksista ovat lääkärinpalkkiot lisääntyneet noin 30 prosenttia, mutta lääkekulut vähentyneet lähes 13 prosenttia ja tutkimusmaksut lähes kolmanneksella. Hammashoitomaksut ovat jokseenkin ennallaan. Yhteensä on sairaanhoidon kustannusten ryhmä, johon edellämainittujen lisäksi kuuluvat vielä fysikaalisten y.m. hoitojen sekä kuljetusmaksujen erät, vähentynyt hieman yli 4 prosenttia ja kaikki sairausmenot yhteensä vähentyneet 696.464 markkaa eli lähes 8,5 prosenttia. Hallintokustannukset ovat lisääntyneet 42.348 markkaa eli noin 20 prosenttia. Kun lopuksi vielä otetaan huomioon vararahaston lisäys ja maksetut verot, jotka ovat pysyneet likimain ennallaan, ovat kokonaismenot vähentyneet 645.095 markalla eli noin 7.1 prosenttia.

Tulojen lisäännyttyä ja menojen vähennyttyä on ylijäämä, myös edelliseen vuoteen verrattaessakin, lisääntynyt, ollen 2.191.111 markkaa. Sääntöjen mukaan on tästä määrästä vähintään 20 prosenttia eli 438.222 markkaa siirrettävä vararahastoon, koska se avustuskassalain määräysten mukaan laskien ei vielä ole täysimääräinen. Tämän jälkeen vararahasto olisi 7.376.498 markan suuruinen. Aikaisempina vuosina on tämän pakollisen siirron lisäksi vielä vapaaehtoisesti siirretty pääosa ylijäämästä vararahastoon. Koska hallitus on, kuten ylempänä jo on mainittukin, vuoden 1957 alusta lukien alentanut jäsenmaksuja, ja koska ennakkolaskelmat aina enemmän tai vähemmän perustuvat erinäisiin otaksumiin, jotka kaikki eivät ehkä tulekaan pitämään täysin paikkaansa, lienee syytä jo ennakolta varautua siihen mahdollisuuteen, että jäsenmaksujen alennuksen seurauksena edessäpäin saattaa olla tappiollinen vuositulos, joka sääntöjen mukaan on peitettävä ensikädessä lisäavustusrahaston varoilla. Tämän vuoksi ja ettei lisäavustusrahastosta myönnettävien avustusten maksaminen vaarantuisi, ehdottaa hallitus, että vuosikokouksen määrättävissä olevasta ylijäämästä tällä kerralla siirrettäisiin pääosa eli 1.629.387 markkaa lisäavustusrahastoon, jolloin vararahastoon ylempänä jo mainitun erän lisäksi jäisi siirrettäväksi 123.502 markkaa. Näiden siirtojen jälkeen tulisi vararahasto olemaan mk 7.500.000:— ja lisäavustusrahasto mk 2.214.350:—.

Tampereella maaliskuun 27 päivänä 1957.

Lauri Mäkelä *Anni Oksanen* *Lyyli Lahtinen*
Irja Tolonen *Taimi Mauri* *T. O. Saarto*
Harry Relander *Oiva Näsi*

Tilintarkastuslausunto.

Valittuina Lapinniemen Puuvillatehtaan Työväen Sairaus- ja Hautausavuskassan varsinaisessa vuosikokouksessa 28. 11. 1955 tarkastamaan kassan hallintoa ja tilejä vuodelta 1956 olemme suorittaneet tämän tehtävän 4. 4. ja 5. 4. 1957, jolloin olemme todenneet seuraavaa:

Tilinavaus oli edellisen vuoden päättävän omaisuustaseen mukainen.

Käteiskassa vastasi tarkastustilaisuudessa 4. 4. 1957 kassatilin osoittamaa määrää.

Lapinniemen Puuvillatehtaan huoltokonttorin tiliotteen 31. 12. 1956 mukaan oli kassan varoja talletettuna sinne tilivuoden päättyessä mk 7.947.546:—, mihin sisältyy vuodelta 1956 hyvitettyä korkoa mk 438.428:—.

Valtion obligatiot olivat säilytettävinä Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin tallelokerossa.

Kirjanpidon merkinnät perustuivat hyväksyttäviin tositteihin ja on ne mielestämme kirjattu oikeille tileille.

Tilinpäätös on oikein johdettu kirjanpidosta ja laadittu kirjanpidon yleisten periaateiden sekä hyvän kauppiastavan mukaisesti.

Rahastojen määrät olivat oikeat ja niitä oli kartutettu sääntöjen edellyttämällä tavalla.

Olemme tutustuneet kassan ja hallituksen kokousten pöytäkirjoihin eikä niiden johdosta ole huomauttamista.

Hallituksen antama vuosikertomus perustuu kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Kannatamme siinä tehtyä ehdotusta tilivuoden ylijäämän (mk 2.191.111:—) käyttämisestä.

Kun tarkastuksen aikana olemme havainneet, että kassan tilinpitoa ja asioita on hoidettu huolellisesti ja sääntöihin perustuen, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja tilivelvollisille myönnettäisiin täydellinen vastuuvapaus vuodelta 1956.

Tampereella, huhtikuun 7. päivänä 1957.

U. Varemo — Ekonomi, HTM
Yrjö Suvia — Kirvesmies

Puolivuosisat

KAPP

Elokuun 1 päiväksi sattuu huomattava merkkitapaus. Lapinniemen kutomon kappalekonttorin työnjohtaja Lydia Koivunen tulee silloin olleeksi Lapinniemen palveluksessa 50 vuotta.

Neiti Koivunen on syntyjään tamperelaisia. Lapinniemi on ollut tuttu hänelle varhaisesta lapsuudesta alkaen, sillä hänen isänsä työskenteli jo aikoinaan Lapinniemen värjäämön työnjohtajana 30 vuoden ajan. Varsinkin eräs tapaus ajalta, jolloin hän oli vasta 6 vuotias, on painunut hänen mieleensä. Hän oli kelkkailemassa Mustanlahden syystalvisella jäällä kahden muun pikku-tytön kanssa. Jostain syystä he suuntasivat kulkunsa Naistenlahdelle. Siellä pysähdyttiin ihailemaan lahden pohjoisrannalle ilmestynyttä, uutta ja komeata tehdasrakennusta. Mahtavina ja peloittavan kookkaina piirtyivät Lapinniemen tehtaan ääriviivat pohjoista taivasta vasten, ja lapsen herkkään mieleen jäi pitkiksi ajoiksi väikkymään tuo talvinen näkymä.

Koivusen täytettyä 15 vuotta oli tuo peloittava mielikuva kuitenkin hävinnyt hänen mielestään. Hän oli kuullut puhuttavan Lapinniemen kutomon kappalekonttorista, ja siitä oli muodostuva vuosikymmeniksi hänen työpaikkansa. Niin hän oli vakaasti päättänyt. Liekö päätökseen vaikuttanut isän kertomukset Lapinniemestä tai jokin muu seikka. Joka tapauksessa hän aikoi toteuttaa päätöksensä. Kohdatessaan sattumalta Lapinniemen tehtaan teknillisen johtajan, insinööri Sharples'n kadulla, hän meni rohkesti kysymään insinööriltä työhönpääsymahdollisuutta kutomon kappalekonttoriin. Insinööri ehdotti hänelle asiatytön paikkaa konttorissa, mutta Koivunen ei antanut periksi. Ei siinä sitten insinöörillä muu neuvoksi kuin ottaa tyttö mukaansa tehtaalle. Siellä joutui Koivunen kutomon mestarin Metsiön puheille. Sattuikin niin onnellisesti juuri Koivusen kohdalle, että kutomon kappalekonttoriin tarvittiin toinen parsija. Niin hän pääsi haluamaansa työhön, eikä häntä uusi työpaikka peloittanutkaan, sillä mestari oli sellainen rauhallinen ja "lojaali" mies. Koivusen lisäksi oli kappalekonttorissa kaksi tarkastajaa, vastaanottaja ja parsija. Mainittakoon, että nykyisin työskentelee tällä osastolla 30 työntekijää. Pian tämän jälkeen Koivunen pääsi "tyykien" tarkastajaksi. Se oli tarkkaa työtä senaikaisissa valaistusolosuhteissa, kun tarkastus suoritettiin tavallisen pöydän päällä.

Niin kului aika ahkerassa työssä Lapinniemellä. Varsinkin alkuvuodet olivat työntäyteisiä, sillä Koivusen piti iltaisin suorittaa vielä jatkokoulukin. Työ ei päässyt kuitenkaan muodostumaan liian rasittavaksi, sillä ruokatuntien aikana oli mahdollisuus käydä urheilemassa. Varsinkin syystalviset luistelu-retket Näsijärvellä olivat Koivusen harrastuksena. Ne ulotettiin Siilinkarille ja joskus jopa Aitoniemen nokalle asti. Lisäksi saattoi iltaisin käydä vielä "Visan paanalla" Naistenlahdella.

Kutomon lisärakennuksen valmistuttua 1914 muutti myös kappalekonttori uuteen työsaliin. Tämä tapahtui laskiaispäivänä. Tehtaan ruokalasta, joka sijaitsi n.s. keittiön mäellä, tuotiin suuri, punakylkinen kahvipannu, ja uudessa ja komeassa tehdassalissa juotiin tuliaiskahvi. Niin oli mieli valoisa ja keveä, kun uusiin tiloihin päästiin, että pakkauspaperista tehdyillä jonkinlaisilla torventapaisilla töräyteltiin tervetuliaisiksi. Pian tämän jälkeen alkoi yleiseksi kummastukseksi uuden rakennuksen katto vuotaa, ja sadeilmoilla piti toisinaan ottaa vallan sateenvarjo käteensä työskenneltäessä. Vuodot tietenkin korjattiin viipymättä.

Vuonna 1918 tuli Koivusesta kappalekonttorin työnjohtaja, jota tointa hän on sen jälkeen uutterasti ja tunnollisesti hoitanut pian 40 vuotta. Iltatyönään suoritti Koivunen lisäksi kirjanpitokurssin vuosina 1923—1925. Hänen harrastustensa keskeisin kohde on ollut toiminta Nuorten Naisten Kristillisessä Yhdistyksessä. Hän on kuulunut Tampereella toimivan NNKY:n johtokuntaan ja kuoroon useita vuosia. Yleensäkin on neiti Koivusen luonteenominaisimpana piirteenä syvä uskonnollisuus, joka juontaa alkunsa hänen vakavamielisestä ja hyvästä kodistaan.

Toivotamme neiti Koivuselle jatkuvaa onnea ja menestystä.

ALEKSANDER HÄKKINEN.

Saimme 22. 5. 1957 suruasuun muotoutuneen viestin, joka tiesi kertoa, että joukostamme oli poistunut eläkkeellä oleva sorvaaja Aleksander Häkkinen n. 79 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Joroisissa 4. 8. -78 sahanasentajan poikana. Metallimiehen uransa hän aloitti 1898 Lehtoniemen konepajassa jossa silloin tehtiin töitä yksitoista tuntia päivässä. Täältä suuntautui sorvaajamme tie Helsinkiin Stenbergin- ja myöhemmin raitioteiden konepajoille jatkuakseen edelleen Porvooseen Sandbreg'in konepajalle. Seuraava etappi olikin jo Tampere, josta muodostui piste hänen opintomatkoillensa. Täällä hän aloitti Epilän konepajalla, josta siirtyi Tampellan konepajaan sorvaajaksi, mistä tehtävästä siirtyi ansaittuun vanhuuden lepoon v. 1954. Tampellan kohdalle kertyi hänelle virkavuosia runsaat 40 vuotta. Näihin vuosiin liittyy suunnaton määrä uskollista työtä ja toimintaa. Työnsä tinkimättömänä taitajana hän nautti esimiestensä jakamatonta luottamusta. Taitavana järjestömiehenä hänelle uskottiin vaativia tehtäviä alansa ammatillisissa ja aatteellisissa järjestöissä, jotka tehtävät hän niinikään aina suoritti täsmällisesti ilman minkäänlaista nykyajalle ominaista omanedun tavoittelua, päämääränään ainoastaan lähimmäistensä hyvinvointi, josta vielä todistuksena voidaan mainita 20 vuoden jäsenyys Tampellan konepajan sairaskassan johtokunnassa. Sorvaaja Häkkisen elämän johtotähtenä oli ehtymätön huumori, jolla hän valloitti käytännöllisesti katsoen koko Tampellan piirin, aina korkeimpiin johtoportaisiin saakka. Aleksander Häkkisen kohdalla voimmekin täydellä syyllä lainata tunnetun aikakauslehden iskulausetta: "Sitä ihmistä en unhoita koskaan."

Viimeiset elinvuotensa hän omisti Kerhokeskus Saukkolan kerhotyölle, jonka piiristä hän oman lausuntonsa mukaan oli löytänyt sellaista veljeyttä, joka kelpaisi esimerkiksi nykyajan särmikkäälle elämänmenolle.

Keväisen tuomen tuoksu syleilköön tämän valoisan toimen ja tarmon miehen runsain seppelein koristettua hautakumpua.

A. T:salo.

MANU SIRO.

Huhtikuun 9 p:nä poistui joukostamme varastokirjuri Manu Siro lyhyen, mutta ankaran taudin sairastettuaan. Hän oli synt. 1. 4. -88 Härmässä.

Tampellan palvelukseen hän tuli 1 .4. -46, toimien viimeksi Soukanlahden varastolla varastokirjurina. Hänet tunnettiin innokkaaksi urheilumieheksi, kuuluen Nokian Urheilijat r.y:n perustajajäseniin. Hyvänä painijana Siro myöskin tunnettiin osallistuen useihin kilpailuihin hyvällä menestyksellä. Voimistelijoiden edustusjoukkueeseen hän kuului useamman vuoden. Niinpä hän osallistui vielä "Ukko"-joukkueessa suurkisoihin.

Pääsiäislauantaina kätkettiin Manu Siron maallinen tomu Kalevankankaan hautausmaahan omaisten-, työ- ja urheilutovereiden saattamana. Kaunis kukkakumpu jäi todistamaan, että Manu Siro oli pidetty toveripiireissään.

JUHO JUHOLIN.

Kesäkuun 14 pnä kuoli G 2-osast. yövartija Juho Juholin. Hän oli syntynyt Messukylässä 27. 7. 97 Tampellan palvelukseen hän tuli 25. 1. 40 aluksi kattilapajalle levysepän töihin mutta heikentyneen terveytensä vuoksi hänen täytyi jättää kaikki raskaammat työt, minkä vuoksi hän siirtyikin 28. 8. 54 yövartijan toimeensa ja hoiti tätä tehtävää kuolemaansa asti. Vaikka sairaus häntä usein vaivasikin, pysyi hän silti myhäilevänä ja hyväntuulisena. Työtovereittensa keskuudessa hän oli erittäin pidetty hiljaisen ja miellyttävän luonteensa vuoksi.

MARTTI SEPPÄLÄ.

Viime huhtikuun 8 p:nä kuoli Hatanpään sairaalassa aputyönjohtaja Martti William Seppälä. Hän oli syntynyt 16. 6. 1901 Huittisissa. Käytyään Helsingissä Veckman'in Kauppakoulun hän ryhtyi työskentelemään Tyrväällä Illon Osuusmeijerillä kirjanpitäjänä. Oltuaan siinä toimessa muutamia vuosia hän siirtyi Vähäkyrön Tervajoen Osuuskaupan myymälänhoitajaksi, jossa toimi v:teen 1935 saakka, jolloin siirtyi lokakuun 5 p:nä Tampellan palvelukseen valkaisu-osastolle. Täällä hän oli työnjohtajan apulaisena toimittaen myyntivaraston ja vaihtokaupan tilaamat langat sekä hoitaen tähän liittyvän kirjanpidon. Työnsä hän hoiti erittäin tunnollisesti. Rauhallisena ja ystävällisenä ihmisenä hän saavutti esimiestensä ja työtovereiden täyden luottamuksen.

Runsaslukuinen omaisten, ystävien ja työtovereiden joukko saattoi hänet pääsiäislauantaina maan poveen toivottaen sydämestään hänelle rauhaisaa lepoa.

HILMA KOSKINEN.

Hatanpään sairaalassa kuoli huhtikuun 18 p:nä 1957 konepajan L-osaston siivooja Hilma Koskinen pitkäaikaisen sairauden jälkeen. Hän oli syntynyt Ylöjärvellä 20. 5. 1879. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 28. 2. 1924.

ALEKSI PELTONEN.

Aleksi Peltonen, synt. 9. 2. 87 Kuhmoisissa, kuoli 30. 5. 57 aivokalvon alaiseen verenvuotoon Hatanpään sairaalassa.

Aleksi Peltonen oli konepajan palveluksessa sorvaajana vv. 26—27 ja vv. 35—57 yhteensä 16 v. 2 kk.

Hyvänä ihmisenä ja tunnollisena sorvaajana jäi konepajalaisille Peltosesta miellyttävä muisto.

Eläkeläinen Emil Nyman kuoli 6. 5. 1957. Hän oli syntynyt Elimäellä 19. 7. 1885. Marraskuun 1 pnä 1912 hän tuli kuorijaksi Inkeroisten tehtaitten vanhaan kuorimoon. Myöhemmin kun uusi kuorimo valmistui, siirtyi hän sinne terien teroittajaksi ja kirvesmieheksi. 38 vuotta Inkeroisten tehtailla työskenneltyään jäi hän eläkkeelle 1. 11. 1950.

Äidin muisto elää

Olin kauan jo harhaillut maailmalla, jonne pienenä huutolaispoikana jouduin vaikeitten kotiolojen vuoksi. — Yllättäen eräänä päivänä tuli tieto: äitinne kuollut. — Äitini asui kaukana pohjoisessa ja minä Helsingissä.

Kesti pari päivää ennenkuin selvisin matkalle ja perille päästyäni aioin ostaa äidille syntymäpitäjän hautausmaalle leposijan, jonne äiti toivoi pääsevänsä viimeiseen lepoon. Tuskin koskaan on sana niin sattunut sydämeeni kuin silloin sattui. Perille päästyäni sain kuulla: äitinne on jo viety rivihautaan — emme osanneet odottaa. — Äiti — sinä unohdettu äiti rivihaudassa. Etsin haudankaivajan ja ajoimme hautausmaalle, missä hän näytti minulle äitini leposijan. Tunsin monien syytöksien käyvän sieluni läpi siinä äidin haudalla. Välittämättä hauturista ja autonkuljettajasta täytyi minun painua polvilleni pyytämään anteeksi Jumalalta, että olen niin paljon laiminlyönyt äitiäni kohtaan.

Siinä äidin haudalla murtui kova sydämeni — siinä täytyi sanoa: Oi, äiti, voinko koskaan saada tunnolleni rauhaa — voinko, äiti, vielä kerran sinut nähdä ja sinulta kaikki anteeksi saada.

Siinä äidin haudalla olin ensi kerran tilillä omantuntoni edessä — siinä tein päätöstä: — minun täytyy päästä pois tältä tieltä. Noustuani ylös pyysin hauturia hoitamaan äidin hautaa, että säilyisi tiedossani, missä äiti lepää. Monia oli vielä elämässäni harhapolkuja, mutta se ääni, joka äidin haudalla alkoi puhua, ei vaiennut, ennenkuin sain voimaa ylhäältä jäädä syntisenä ristinjuurella ja kokea, mitä on se, kun mies saa omistaa tunnonrauhan.

Siunaten kiitollisena äidin muistoa. J. P.

Ajatelmia

Toivon itselleni pientä puutarhaa, missä voisin käyskennellä, ja äärettömyyttä mielikuvituksselleni. Jalkojeni juuressa se, minkä voin kylvää ja korjata, ylläni se, mitä voin tutkia ja mietiskellä. Kukkia pääni päällä ja tähtitaivas ylläni.

On aikoja, jolloin jokainen ovi, josta haluamme astua ulos palveluksen työhön, näyttää teljetyltä tai jokin suuri vaikeus, joka meidän on mahdoton raivata tieltä, asettautuu eteemme. Silloin on odotettava, kunnes Herran hetki lyö. Ja ole varma siitä, että tuollainen odotusaika ei suinkaan mene hukkaan, vaan on tuottava siunausta.

Surut ovat vain Jumalan siipien varjo.

Puheen kevät

Tämä kulunut kevät on muodostunut elämäni erääksi tärkeimmäksi kohokohdaksi, joka valosoihdun tavoin jää muistelmiani kirkastamaan, jos Jumala vielä armossaan suo minulle runsaasti elinvuosia. Kun nyt valoisin mielin lähden taivaltamaan elämäni iltaa kohden, muistelen aina suurella kiitollisuudella häntä, muistelmieni valosoihdun sytyttäjää, puhetaidon opettajaa, Annikki Haarlaa: Hän näet kohotti minut Jumalan johdatuksella ja puhetaidon tekniikkansa avulla ikäänkuin henkisestä orjuudestani siihen suureen juhlaan, jota tänä kesänä saan viettää. On riemastuttavaa todeta näin jälkeenpäin, että tuohon juhlaani valmistuminen tapahtui samaan aikaan kuin kevätkin heräsi talvihorteistaan, sillä niinä päivinä satoi räntää, kun aloin opetella kaunissointuista ärrää opettajani Annikki Haarlan taitavalla johdolla.

On sanomattakin selvää, että minulle, joka ainakin kolmannesta polvesta lähtien isieni puolelta olen ollut puhevikainen, tuo ärrän oppiminen oli vaikeaa. Niinpä vaivuinkin aika ajoin synkkiin ajatuksiin; jopa niinkin synkkiin, että saatoin kadehtia kotini pihakoivuissa liverteleviä kottaraisia. Mutta aina oppitunneillani mielialani kohosi, sillä opettajalla oli taitoa opettaa ja rohkaista, — opettajalla, jolle on sydämen asia auttaa ja kohottaa yhteiskuntamme kovaosaisia.

Mutta ahkerasti harjoitellen kieleni alkoi vapautua hammaslukkojeni takaa 52-vuotisesta vankeudestaan. Olin jo ensitunneilta alkaen kuunnellut lausumieni ääntiöiden ja kerakkeiden sekamelskasta jonkinlaisia teknillisiä ärrän alkeita, jotka olivat kuin riitasointuja kauniisti sointuvassa Suomen kielessä. Mutta sitten äänihermonikin alkoivat heräillä. Eräänä kauniina varhaiskesän sunnuntaina, kun olin rauhoittavassa metsässä kuuntelemassa suvilintujen ihanaa konserttia, jota kuminallaan etäältä kantautuva kirkonkellojen soitto säesti, tapahtui se ihme.

Olin taaskin rukouksissani ollut yhteydessä Jumalaan ja aloin hartauden lopetettuani hokea: "Herran rukousta". Sitten tapahtui, että tunsin kitalaessani värinää, joka oli kuin ihanaa — hiljaista urkujen hyrinää: puhdassointuinen ärrä esittäytyi ensimmäisen kerran lyhyessä soolo-osassaan, tässä erikoislaatuisessa konsertissa, jossa esiintyivät kirkasääniset linnut ja karheakielinen mies. Onnen kyyneleet katkaisivat harjoitukseni, kiitin Jumalaa puhetaitoni orastuksesta, ja pyysin Häneltä edelleen kasvuvoimaa tuolle alkavalle ärrän taimelle. Myöskin opettajalleni ja hänen jalolle työlleen pyysin jatkuvaa siunausta.

Sitten sain kokea samaa kuin urheilija, joka valmentaa itseään liikaa. Kuntoni laski. Ärrä ei esittäytynyt pitkään aikaan puhtaana. Jos se joskus yksinäisyydessäni esittäytyikin, niin pysytteli se aina ihmisten kuullen ujosti piilossa. Ja vielä minun oli nieltävä pistäviä okaita, joita niin monella tavalla pitkän elämäni varrella olin joutunut avuttomuudessani nielemään. Aivan viime aikoina eräskin tyttölapsi minulle viattomuudessaan ilkkui: "Setä puhuu vielä vauvan kieltä." Niin ristiriitaisuus raateli herkästi haavoittuvaa sieluani. Elin välillä suuren onnentunteen vallassa, josta jälleen vaivuin synkkyyteen muka pettyneissä toiveissani. Oli käydä jo niinkuin Jukolan veljeksille, että aioin karata Annikki Haarlan koulusta, vaikkei opettajaani voikaan verrata ankaraan lukkariin, sillä opettajani on mitä hienotunteisin nainen, joka suuruuttaan korostamatta lähestyy oppilastaan. Sain häneltä tarmokkaan nuhdekirjeen ja opiskeluni palautui jälleen raiteilleen. Karkaamiseni yksi vaikutin oli sekin, että minua hävetti tuhlata opettajani tarkasti ylösotettua aikaa, sillä se maksu, jonka hän opetuksestaan perii, on mitättömän pieni. Mutta toisaalta on ilo todeta, että meidän suuriin palkkioihin pyrkivissä yhteiskuntamme kansalaisissa on ainakin yksi henkilö, joka saa tyydytyksensä melkein pelkästä luomisen ilosta. Sillä Annikki Haarla, parantaessaan puhevikaisia, tuntee samantapaista työn iloa kuin pienkodin perheen emäntä, joka nyhtää rikkaruohoja puutarhamaastaan.

Ja tämän riemukkaan kevään aurinko kohosi yhä korkeammalle, puheeni selventyi selventymistään. En enää häpeäkseni kadehdi pihakoivumme kottaraistakaan, joka poikastensa ruokinnan ohessa välillä laulaa laurauttaa. Niinpä samanaikaisesti kun koulut loppuivat ja riemukkaat ylioppilaat saivat valkolakkinsa, päättyi minunkin puhekouluni Annikki Haarlan luona: Silloin minäkin voin antaa jonkinlaisen kisällin näytteen puhetaidostani. Ja mielestäni sopiva tilaisuus siihen oli kesän kirkas sunnuntaiaamu viheriöivässä metsässä. Siellä lintukonsertti — sooloaan raikuttelevan lehtokertun ohella kiitin minäkin Herraa ja Annikki Haarlaa, että heidän avullaan pääsin puhevaikeudestani.

Keväällä 1957

Jalmari Niemi.

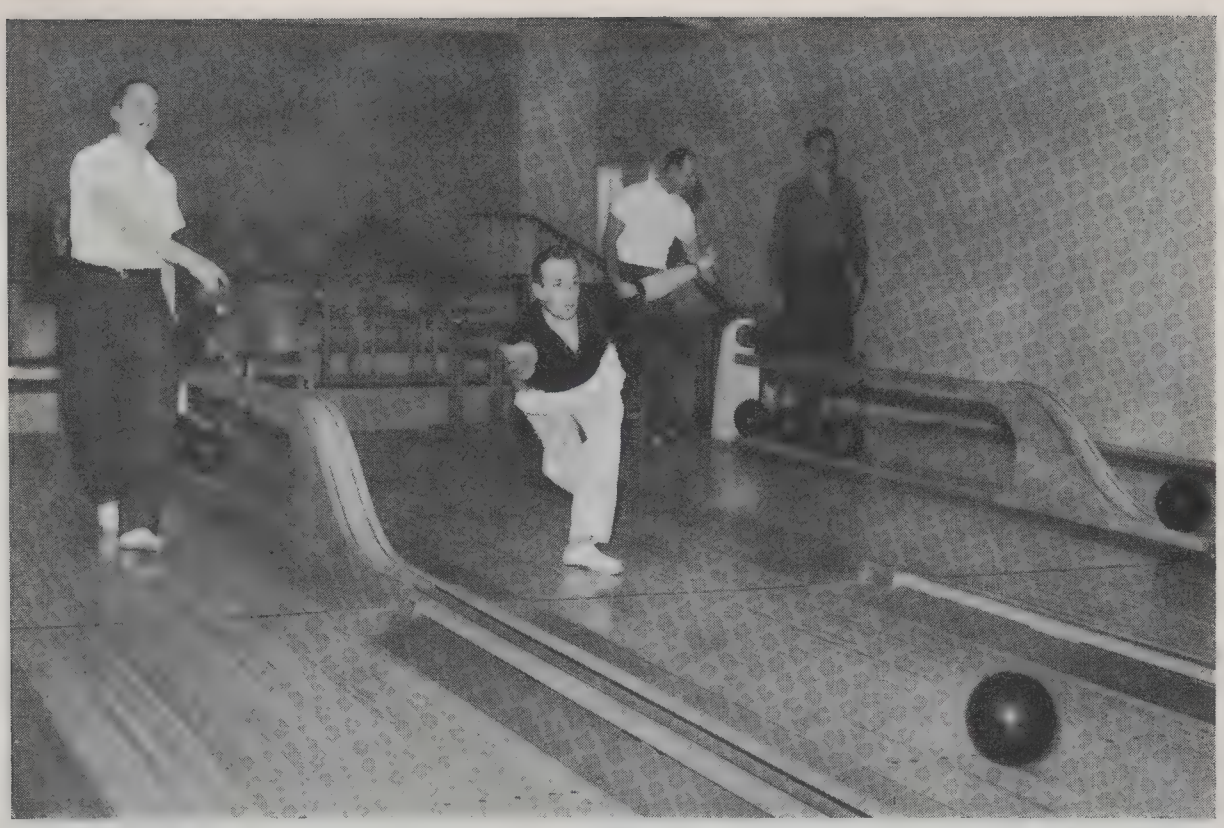

Keilat jyrisevät. Aarne Vikkula ja Matti Nieminen ovat juuri heittäneet. Laszlo' ja Tuominen valmistautuvat vuorostaan heittoon.

Tampellan keilaradat vihitty

Avajaiskilpailuissa runsaasti osanottajia

Tampellan urheilutalo luovutettiin tehtaan 100-vuotisjuhlien yhteydessä yhtymän urheilijain käyttöön. Keilaajat eivät kuitenkaan silloin päässeet keilojen kaatotouhuun. Kuten tunnettua, tulivat radat Amerikasta ja vaikka niiden paikoilleen laitto kävi nopeasti, päästiin alkuun vasta tämän kevään puolella.

Ratojen viralliset avajaiset pidettiin huhtikuun 28 p:nä. Kutsuvieraita oli eri keilaliitoista ja Suomen Keilailuliiton puheenjohtaja Kauko Ahlström kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan. Avajaispuheessaan hän totesi, että radat ovat mallikelpoiset ja lausui julki ilonsa, että Tampella-yhtymä on näyttänyt tietä muille ja tilannut radat Amerikasta. Sitten Ahlström katkaisi nauhan ja heitti avajaisheiton radalla n:o 1. Heitto antoi portin. Ennen avajaiskilpailujen alkua Tampellan keilakerhon puheenjohtaja Matti Nieminen lausui kutsuvieraat ja muut avajaiskilpailujen osanottajat tervetulleiksi.

Välittömästi avajaisjuhlallisuuksien jälkeen aloitettiin avajaiskilpailut, jotka jatkuivat koko viikon. Ensimmäisenä olivat heittovuorossa kutsuvieraat. Mestareista heitti parhaan tuloksen Kauko Asukas 754. Pyrinnön Tuhkala jäi hänestä pisteen ja ikämies P. Palmio heitti 725. Hotelli Tammerissa pidetyssä juhlatilaisuudessa lausui vieraat tervetulleeksi dipl.ins. Kai Sandsund. Juhlan aikana pidettiin useita puheita ja isäntien puolesta puhuivat M. Nieminen ja teknikko A. Haapanen. Tampellan keilaajille ojennettiin useita arvokkaita palkintoja ja lisäksi Vaasan Keilailuliitto lähetti onnittelusähkeen.

Viikon kestäneissä avajaiskilpailuissa oli osanottajia peräti 177. Tulostaso ei muodostunut niin korkeaksi kun yleensä on totuttu. Tähän vaikutti lähinnä uudot vauhdinottopaikat sekä uudet ja raskaat amerikkalaiset keilat. Kilpailuissa jaettiin useita erikoispalkintoja ja jakautuivat ne seuraavasti: paras tulos tasoituksin 796 M. Nieminen, paras sarja 235 P. Pietilä, puhtain peli jätöittä P. Pietilä, eniten paikkoja 25 K. E. Laine, paras vieraspaikkakuntalainen 754 K. Asukas, ja paras tamperelainen 796 M. Nieminen. Kilpailujen tulokset:

M-luokka (69): 1) M. Nieminen Nasta 796 (178, 216, 219, 183), 2) O. Myllymäki TP 786, 3) P. Pietilä Nasta 765, 4) R. Hyttinen TP 756, 5) I. Harju TP 756, 6) V. Kaartinen OKei 755, 7) K. Asukas KePe 754. — A-luokka (45): 1) I. Meriluoto TP 749, 2) V. Toivonen ENK 744, 3) K. E. Laine F-F 734, 4) T. Aalto TP 730, 5) H. Rantala LeKoo 729. — B-luokka (47): 1) E. Korpisaari TP 718, 2) P. Heikkilä Tappi 709, 3) E. Viitanen TP 705, 4) O. Taive Rukki 695, 5) M. Jansson F-F 691. — C-luokka 16): 1) J. Kanerva Rukki 710, 2) S. Hokkanen F-F 670. —

Kun avajaiskilpailut oli onnellisesti saatu loppuun, järjestettiin seuraavalla viikolla harjoitustunneilla

Jatk. siv. 39.

Tampellan urheilutalon keilaratojen juhlallinen vihkiminen

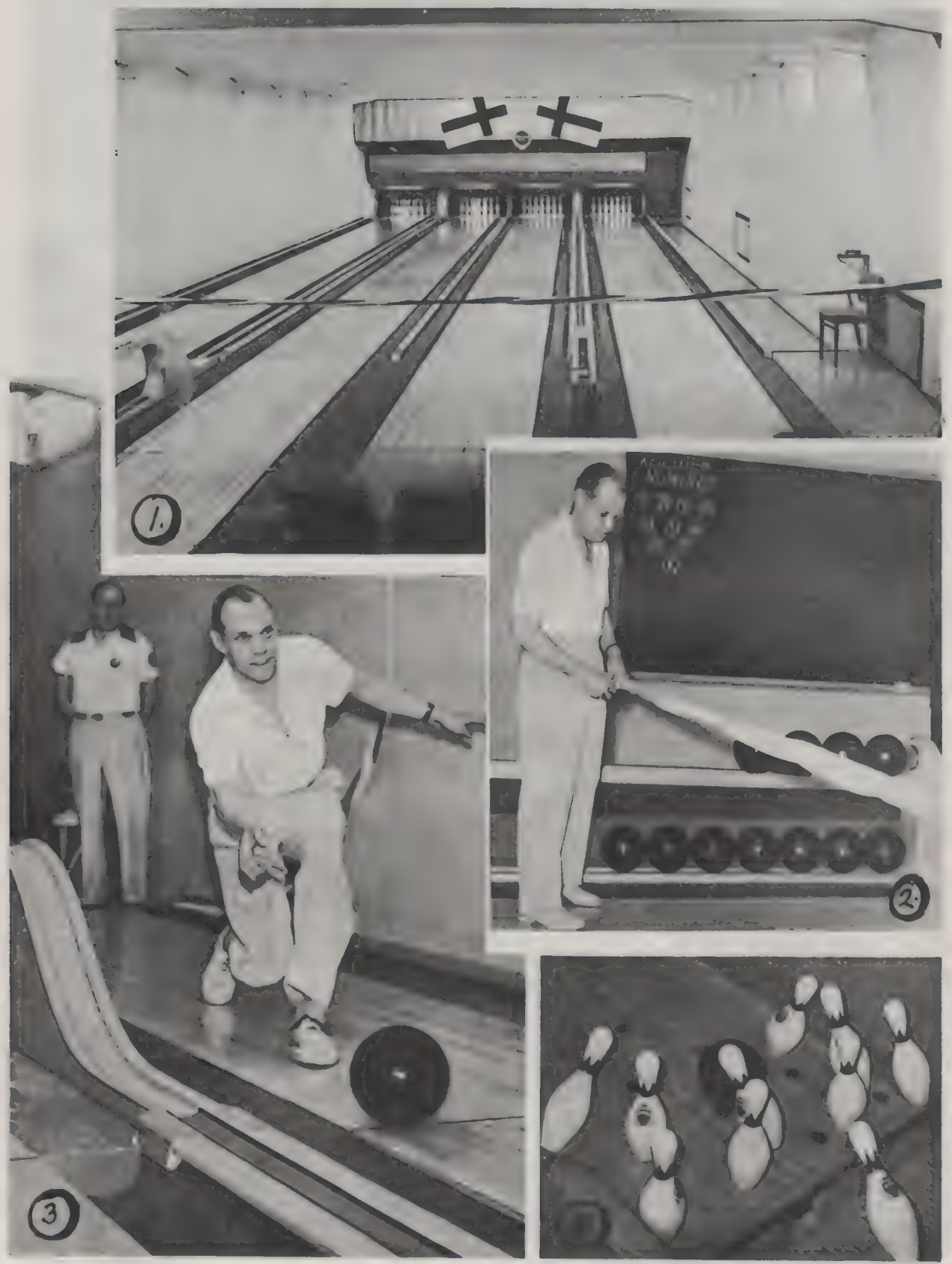

1. Tampellan urheilutalon keilaradat juhla-asussaan vihkiäiskilpailuja varten.
2. Johtaja Kauko Ahlström suorittamassa Tampellan keilaratojen juhlallista avausta.
3. Suomen keilailuliiton puheenjohtaja Kauko Ahlström suorittamassa avausheittoa.
4. Tampellan keilaratojen ensimmäinen virallinen kaato.

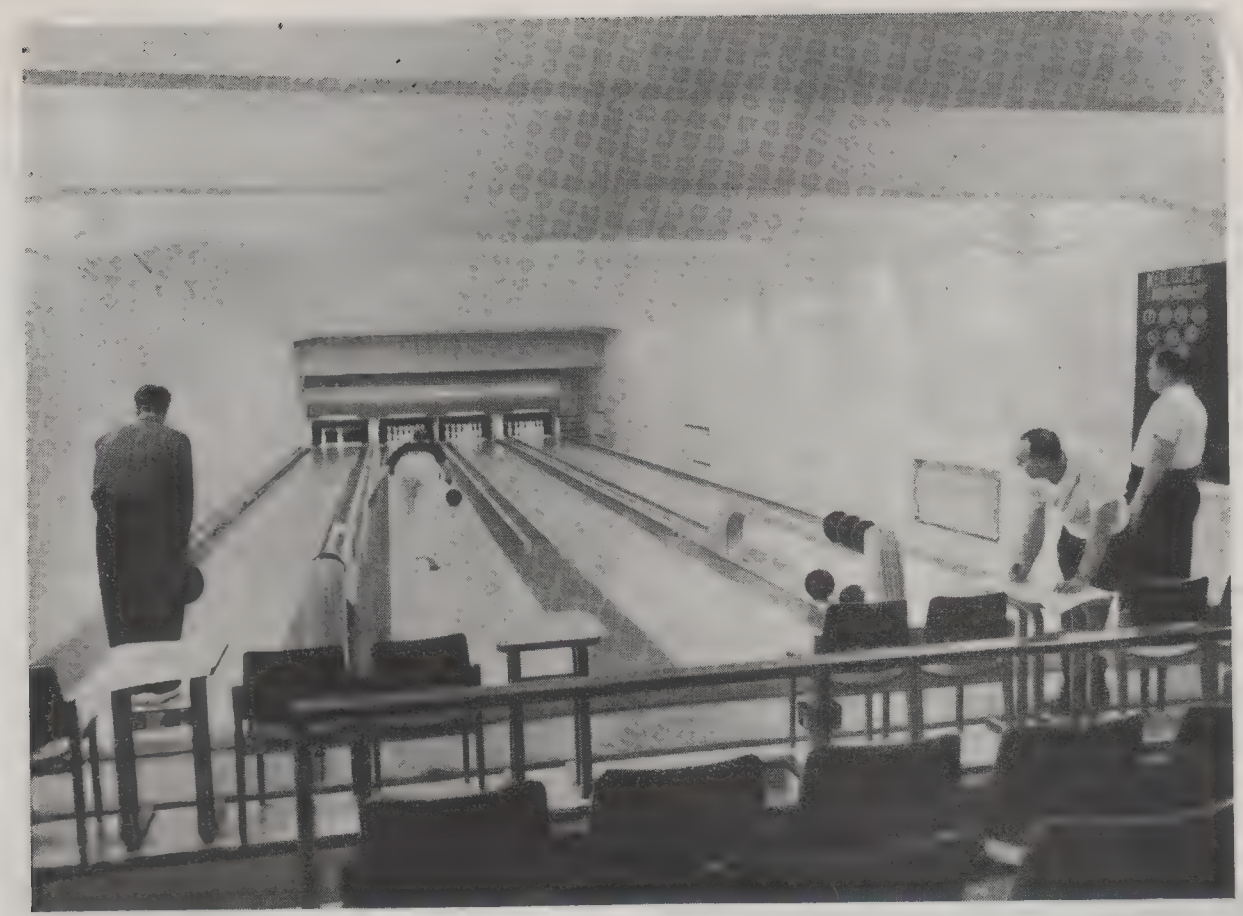

Tampellan urheilutalon ajanmukainen keilailuhalli.

omalle henkilökunnalle kolmen sarjan kilpailut. Luokkakeilaajat heittivät omissa luokissaan ja uudet tulokkaat yhdessä. Keilailun saamaa kannatusta Tampellassa todistaa erinomaisesti se, että näissä ensimmäisissä kilpailuissa oli 135 osanottajaa. Tulostasokin muodostui melko hyväksi ja maininnan ansaitsee, että alokkaista P. Myllymäki ja A. Anttila rikkoivat 500 pisteen rajan. Parhaan tuloksen heitti C-luokassa keilaava A. Andelin, jonka kolme sarjaa antoi 547 pistettä. Tulosluettelo muodostui seuraavaksi:

M-luokka: 1) M. Nieminen Pellava 535, 2) M. Airisto Konepaja 531, 3) O. Myllymäki Konepaja 505.

A-luokka: 1) R. Suominen Pellava 524, 2) R. Lahtinen Konepaja, 3) A. Haapanen Konepaja 415.

B-luokka: 1) V. Kummola Konepaja 526, 2) P. Heikkilä Lapinniemi 480.

C-luokka: 1) A. Andelin Konepaja 547, 2) A. Mäntylä Konepaja 468, 3) K. Sandsund Pellava 437.

Ca-luokka:: 1) P. Myllymäki Lapinniemi 509, 2) A. Anttila Konepaja 503, 3) M. Myllymäki Lapinniemi 495, 4) E. Mikkonen Konepaja 480, 5) P. Marjamäki Konepaja 459, 6) T. Vallenius Lapinniemi 451, 7) K. Santanen Konepaja 450, 8) K. Tuhkanen Konepaja 443, 9) R. Koivula Konepaja 443, 10) V. Uskali Lapinniemi 442, 11) P. Hellsten Konepaja 441, 12) O. Kaina Konepaja 435, 13) M. Kehämaa Konepaja 435, 14) A. Eljaala Konepaja 434.

Reino Lahtinen.

Lapinniemen keilailua

Tampellan Urheilutalon keilaratojen valmistuttua helmikuun lopulla saivat Lapinniemenkin miehet mahdollisuuden tämän heille ennestään oudon urheilulajin harrastamiseen. Yllättävän suuri määrä, 60 miestä, alkoi tiistai- ja perjantai-iltaisin käydä opettelemassa tätä hauskaa peliä tunnettujen mestaripelaajien johdolla. Alkuinnostus oli kuitenkin eräiden kohdalta vain uteliaisuutta, sillä ainoastaan 45 miestä jaksoi käydä jatkuvasti harjoituksissa kevään loppuun saakka.

Taidon jo vähän kehityttyä järjestettiin harjoitustunneilla kaksi osastojenvälistä ystävyysottelua 4-miehisjoukkueilla 4 sarjassa. Näissä otteluissa Kehräämö voitti Korjauspajan tuloksin 2269—2229, ja Viimeistämö Kutomon 2086—2003. Parhaan henkilökohtaisen tuloksen 680 heitti Raimo Kork Kehräämöstä.

Lapinniemen keilaajat olivat innokkaasti avustamassa keilailujaoston järjestämissä yleisissä kilpailuissa, ja näiden jälkeen pidettiin Tampellan henkilökunnan omat 3 sarjan kilpailut. Näissä kilpailuissa saivat veljekset Pekka ja Matti Myllymäki Korjauspajalta tulokset 509 ja 495, joilla he sijoittuivat Ca-luokassa 1:ksi ja 3:ksi.

Tämä kevät oli keilaajille vielä opettelun aikaa. Kolmen kuukauden kesätauon jälkeen keilailua jälleen syksyllä aloitettaessa jatketaan harjoituksia Tampellan viihtyisässä hallissa uudella innolla ja

Retkeilyhiihtoa Tampellassa

Usean talven aikana on tampellalaisille ja heidän perheittensä jäsenille järjestetty jokaiselle sopivana urheilu- ja harrastusmuotona retkeilyhiihto Pirttilään, ja myöhemmin tähän lisättiin käyntikohteiksi myös Viikinsaari ja Kuuselan talo Kaukajärven eteläpuolella.

Viime talvena hiihdettiin ajalla 3. 2. — 6. 4. ja koska kilpailussa laskettiin vain yksi käynti päivässä ja saman kalenteriviikon aikana sai käydä neljä kertaa, tuli täydeksi mahdolliseksi tulokseksi 36 käyntiä. Arpa määräsi täyden määrän suorittaneitten järjestyksen allaolevan mukaiseksi. Lisäksi arvottiin kaikkien vähintäin 10 käyntiä suorittaneitten kesken kilpailun pääpalkinnot, neljä edestakaista matkaa Lapin varmasti paranevin tuloksin. Lapinniemen keilaajat toivovat vain oman Suomen Keilailuliittoon rekisteröitävän kerhon perustamista, kuten Tampereella jo useissa teollisuuslaitoksissa onkin tehty. Näin he voisivat kilpailla muissakin halleissa ja saada myös mahdollisten palkintojen lisäksi luokkasiirtoja, joihin vain Keilailuliiton kilpailuissa on mahdollisuus.

Matti Myllymäki, eräs Lapinniemen lupaavimmista keilaajista.

tuntureille, mitkä osuivat seuraaville: Maila Laine, Kalle Lindell, Heikki Kaipola ja Hugo Lepistö; sekä 4 lentomatkaa Tampereen yläpuolella seuraaville: Hilma Miettinen, Oskari Saarinen, Eino Seppälä ja Rauno Nieminen.

Tulosluettelo muodostui seuraavaksi:

Tampellan palveluksessa olevat naiset:

1. Järvinen, Aili L-niemi 36 käyntiä, 2. Jukkara, Esteri Pellava 36, 3. Laine, Maila Pellava 36, 4. Jukkara, Elsa L-niemi 36, 5. Seppälä, Riitta Pellava 36, 6. Ilonen, Anneli L-niemi 36, 7. Miettinen, Hilma L-niemi 23, 8. Ilonen, Aino L-niemi 21, 9. Järvinen, Anneli L-niemi 10, 10. Leppänen, Siviä L-niemi 10, 11. Virtanen, Laila L-niemi 10.

Tampellan palveluksessa olevat miehet:

1. Keskinen, Paavo Konep. 36 käyntiä, 2. Määttä, Antti Konep. 36, 3. Koskinen, Veli Konep. 36, 4. Lindell, Kalle Pellava 36, 5. Veijalainen, Martti Konep. 36, 6. Jantunen, Viljo Konep. 36, 7. Tammivuori, Viljo Konep. 36, 8. Särkkä, Mauno Konep. 36, 9. Saarinen, Oskari Pellava 36, 10. Peltomäki, Väinö Pellava 36, 11. Alenius, Erkki Pellava 36, 12. Nieminen, Arvo Konep. 36, 13. Kaipola, Heikki Konep. 36, 14. Ristonen, Voitto Konep. 36, 15. Eerola, Viljo L-niemi 36, 16. Auranen, Tapani Konep. 36, 17. Koskinen, Olavi Konep. 36, 18. Nurmiaho, Teuvo Konep. 36, 19. Kaarlela, Anssi Pellava 36, 20. Nieminen, Erkki Konep. 36, 21. Pystynen, Arvi, Konep. 36, 22. Oksanen, Arvo Konep. 36, 23. Visti, Tarmo Konep. 36, 24. Kotoharju, Mikko L-niemi 36, 25. Seppälä, Eino Pellava 36, 26. Lindgren, Aarne Konep. 34, 27. Mäkinen, Eino L-niemi 34, 28. Nevanperä, Kaarlo Konep. 33, 29. Mäkinen, Matti Konep. 26, 30. Jäppinen, Vilho Konep. 25, 31. Vahvelainen, Viljo Pellava 22, 32. Auranen, Reino Konep. 21, 33. Koskinen, Eino Konep. 20, 34. Vainikainen, Timo Pellava 16, 35. Görman, Toivo Pellava 15, 36. Häkkinen, Niilo Pellava 14, Savijoki, Paavo Pellava 14, Hämäläinen, Onni Konep. 14, 39. Silin, Lauri Pellava 14, 40. Pyörtänö, Pentti Konep. 12, 41. Montonen, Erkki Konep. 11, Rautio, Niilo L-niemi 11, Mäkelä, Lauri Pellava 11, 44. Andelin, Teuvo Konep. 11, 45. Santanen, Keijo Konep. 10, Nieminen, Rauno Konep. 10, Andelin, Antti Konep. 10, Numminen, Reino Pellava 10, Louhivuori, Jorma Pellava 10, Lepistö, Hugo Pellava 10, Vainikainen, Toivo Konep. 10, Pellinen, Armas Konep. 10, Jokinen, Reijo L-niemi 10, 54. Tuli, Olavi Konep. 10.

Ei tampellalaiset:

1. Auranen, Irma 36 käyntiä, 2. Tammivuori, Jouko 36, 3. Seppälä, Markku 36, 4. Auranen, Irja 36, 5. Mäkelä, Markku 36, 6. Auranen, Taisto 36, 7. Alenius, Sirkka 36, 8. Veijalainen, Sakari 36, 9. Auranen, Pirkko 36, 10. Mäkelä, Heikki 32, 11. Auranen, Sinikka 16, 12. Mäkinen, Suoma 16, 13. Numminen, Matti 15, 14. Seppälä, Iris 15, 15. Virtanen, Esko 15, 16. Seppälä, Vieno 14, 17. Mäkinen, Elina 14, 18. Numminen, Anneli 14, 19. Rautio, Irja 12, 20. Sep-

Hiihtäen TERVEYTTÄ

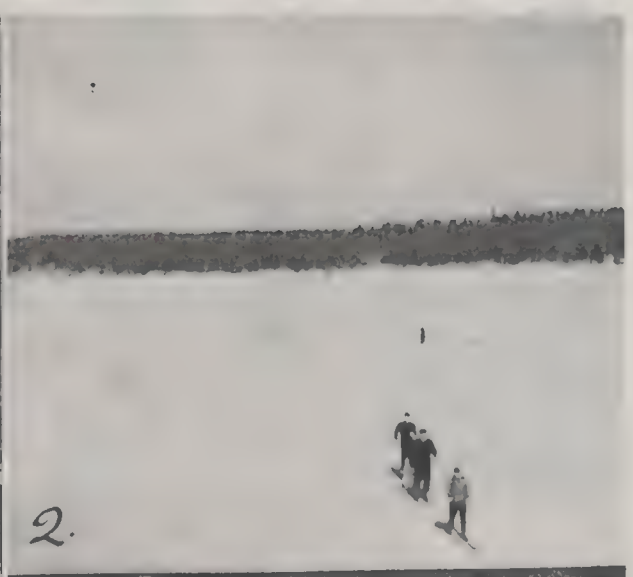

1. Retkeilykohde Kaukajärven takana, Kuuselan talon riihen seinustalla, on saavutettu ja nimi kirjaan.

2. Näsijärven jäälakeutta, jonka reipas hiihtäjäryhmä juuri on ylittänyt.

3. Reipas hiihtäjä Viikinsaaren postilaatikolla.

4. Pirttilään retkellä pientä ja suurta, miestä ja naista.

5. Taival taittuu.

---

pälä, Inkeri 12, 21. Finne, Harry 12, 22. Hietamäki, Terttu 12, 23. Saarinen, Anna 11, 24. Saaristo, Jari 11, 25. Numminen, Antti 11, 26. Rajasilta, Vilho 10, 27. Mäkelä, Lilja 10, 28. Numminen, Pekka 10, 29. Saaristo, Jouko 10, 30. Auranen, Rauno 10, 31. Silin, Jukka 10, 32. Isotalo, Taisto 10.

Osanottajia yhteensä	*henkilöä*	*käyntejä*
Tampellalaiset naiset	22	336
„ miehet	103	1.481
Muut	141	783
Yhteensä	*266 henk.*	*2.600 käynt.*

Vuosia täyttäviä

EVERT SALMINEN 75 VUOTTA.

Heinäkuun 2 p:nä täyttää Evert Salminen 75 vuotta. Hän on syntynyt Jämsässä 2. 7. 1882. Isän kuollessa Evert Salminen oli vasta viiden vuoden vanha ja kun elatus oli hankittava muualta, joutui poika varsin nuorena elantonsa hankkimaan eri paikkakunnilla ja erilaisissa töissä. Teollisuuden palvelukseen Salminen tuli v. 1908 Lapinniemelle värjäriksi, tästä työstä hän erosi v. 1916 ja matka suuntautui Helsinkiin levysepän ammattiin. Kaiaan hän ei kuitenkaan siellä viihtynyt, vaan palasi Tampereelle tällä kertaa Lokomolle. Rautateilläkin Salminen ehti olla, kunnes v. 1923 matka suuntautui aina Amerikkaan asti, missä hän työskenteli konepajoissa ja myös lämmittäjänä. Mutta kotimaan kaipuu toi Salmisen jälleen synnyinseudulleen ja tällä kertaa Tampellan palvelukseen konepajalle koneporaajaksi 10. 1. 1928. Tällä kertaa ei työsuhde muodostunut pitkäksi, vain vajaaksi vuodeksi. Uudelleen hän on tullut 1935 ja silloin hän työskenteli seitsemän vuotta. Nykyiseen toimeensa hän on tullut v. 1946 ensin lämmittäjäksi, josta siirtyi kompressorin hoitajaksi.

Ammattiyhdistysliike on ollut Salmisen sydäntä lähellä, siitä todisteena oli vapaa matkalippu taskussa SAK:n 50-vuotisjuhliin Helsingissä.

Parhaimmat onnentoivotukset pirteälle 75-vuotiaalle toivottaa

Työtoverit.

ARVO TARVAINEN 70 VUOTTA.

70 vuotta täytti 8. 6. Konepajan vanhin sorvaaja, Arvo Uljas Tarvainen. Tampellan palveluksessa hän on ollut yhtämittaa 34 vuotta ja saanut Tampella-mitallin 25 v. palveluksesta 6. 9. -56.

Syntyperältään hän on oikea "immeinen", koska on syntynyt Varkaudessa. Ennen Tampellaan tuloaan hän työskenteli m.m.: Varkaudessa, Vaasassa, Pietarsaaressa, Savonlinnassa, Kuopiossa, Lahdessa, Lappeenrannassa, Viipurissa, sekä yli 2 vuotta Pietarissa, joten hän on nuorempana ollut hyvin liikkuva ammattimies. Hän on oikeata sorvaajien sukua, sillä hänen isänsä ja molemmat veljensä ovat myös olleet "elinkautisia" sorvaajia, tullen suvusta sorvausvuosia yhteensä yli 200 vuotta. Korkeasta iästään huolimatta on "pappa" Tarvainen harvinaisen pirteä, hän puhuu herkästi huumoria ja myös ymmärtää sitä. Terveytensä on aina ollut vankka, siitä on hyvänä osoituksena m.m. se, että hän viimeisen 18 vuoden aikana on ollut vain yhden tunnin pois työstä sairauden tähden. Luonnollisesti tämä terveys johtuu siitä, että "pappa" käy joka kesä "immeisten valtakunnassa, Savon suvesta nauttimassa, sekä "sivistystä" ja terveyttä sieltä ammentamassa. Mielilauseensa onkin: "Kuinka kaunista nyt mahtaakaan olla Savossa, kun täällä Hämeessäkin on näin kaunista". Parhaat onnittelut "pappa" Tarvaiselle.

HILDA AITONEN 60 VUOTTA.

Hilda Aitonen on syntynyt Orivedellä 3. 7. 1897. Miehensä kuoltua v. 1918 jäi hänelle 1 vuotias tyttö huolettavakseen. Hyvänä talousihmisenä hän oli sitten kotiapulaisena ym. tehtävissä huoltaen näin lapsensa ja itsensä. Tytön vartuttua aikuiseksi ja perustaessa perheen jäi Hilda Aitonen edelleen ansiotyöhön. Liotuslaitoksen palvelukseen hän on tullut 3. 1. 1936 ja työskenteli siellä lihtaajana. Tampellan karstaosastolle hän siirtyi 7. 1. 1954 ja hän toimii siellä puristelijakoneen hoitajana. Työtovereiden keskuudessa hänet tunnetaan hiljaisena, vaatimattomana ja sopuisana ihmisenä. Alansa ammattiosastoon hän kuuluu myös.

Vapaa-aikansa hän usein viettää tyttärensä perheen luona Nokialla, mikä varmaan onkin hänelle viihtyisä ja rakas paikka.

Työtoverit toivottavat paljon onnea ja jatkuvaa terveyttä pirteälle 60 vuotiaalle Hildalle.

INSINÖÖRI IVAR HARKKO 60 VUOTTA.

60 vuotta täyttää heinäkuun 19 pnä Lapinniemen Puuvillatehtaan korjauspajan insinööri Johan Ivar Harkko.

Insinööri Harkko on synnynnäinen tamperelainen. Täällä hän aloitti jo nuorena ammattiopintonsa, jotka alusta alkaen suuntautuivat teknilliselle alalle. Hän meni Tampereen Ammattikouluun ja suoritti sen 2-vuotisen oppikurssin v. 1914. Koulun opettajat kehoittivat lahjakasta nuorukaista jatkamaan opintojaan, ja nyt seurasikin hänen elämässään tiukka työn ja opin aika. Hän tuli työhön Tampellan konepajalle, jossa työskenteli n. 4 vuotta sorvaus- ja veturien asennusosastoilla. Tämän jälkeen hän siirtyi n. vuoden ajaksi työhön Lapinnie-

men korjauspajalle. Työnsä ohessa hän sisukkaasti suoritti keskikoulututkinnon ja kirjoittautui v. 1919 Tampereen Teknilliseen Opistoon, josta valmistui insinööriksi v. 1922. Harkko oli opistoaikanaan kesäisin edelleenkin työssä Lapinniemessä. Insinööriksi valmistuttuaan hän tuli 1. 9. 1922 Lapinniemen korjauspajan piirtäjäksi, suunnittelijaksi ja apulaisinsinööriksi, joita tehtäviä hän on siitä alkaen hoitanut.

Insinööri Harkko viettää tänä vuonna toistakin huomattavaa merkkipäivää. Hän tulee palvelleeksi Tampella-yhtymää 40 vuotta ollen nykyisin palvelusiältään Lapinniemen vanhimpia virkailijoita. Kiinteästi hän on seurannut nuorena viitoittamaansa elämänuraa, pysynyt uskollisesti työsarallaan ja tunnollisesti suorittanut tehtävänsä.

Työtovereiden keskuudessa hänet tunnetaan ystävällisenä, sopuisana ja vaatimattomana henkilönä.

ANNA LEHTINEN 60 VUOTTA.

Heinäkuun 19 p:nä täyttää Lapinniemen kehräämön kehrääjä rouva Anna Maria Lehtinen 60 vuotta. Hän on synnynnäinen tamperelainen ja tuli Lapinniemen palvelukseen 2. 2. 1910. Palvelusvuosia on hänellä takanaan 44 vuotta, johon aikaan sisältyy hänen kohdaltaan monia vaiherikkaita tapahtumia, joista hän mielellään kertoilee. Elävänä muistuukin rouva Lehtisen mieleen aika, jolloin hän nuorena säättiläisenä aloitti työskentelynsä Lapinniemen kehräämössä. Alku oli vaikeata, kun kaikki oli outoa ja vierasta. Etsiessään kulloinkin oikeata säättiä hän joutui juoksemaan koneelta toiselle useinkin turhaan. Vähitellen ne säätit rupesivat kuitenkin löytymään helpommin ja työ alkoi luistaa

Kesäisin kehruun tytöt kävivät ruokatunnin aikana uimassa tehtaan rannassa, ja Lehtinen oli usein heidän kanssaan. Se oli hauskaa ja terveellistä virkistäytymistä työn lomassa. Tuli siinä sivumennen säikytellyksi insinööri Cooke'n kalkkunatkin pahanpäiväisiksi. Insinööri suhtautui kuitenkin asiaan ymmärtämyksellä ja nappasi valokuviakin vallattomista tyttäristä. Noilla uintimatkoilla unohtui helposti ajankin kulku, mistä oli toisinaan seurauksena työstä myöhästyminen. Tehtaan vahtina oli siihen aikaan "Rooli", ankara ja tiukka mies, jonka ohitse myöhästelijä ei päässytkään ilman muuta. "Roolilla" oli aina varalta tupsu nokkosia, jolla hän ropsautteli sisään juoksevia tyttöjä paljaille kintuille. Se oli tuntuva muistutus myöhästymisestä. Myöhemmin asetettiin vielä erikoinen henkilö n.s. "Sakko-Maija", jonka tehtävänä oli periä 25 penniä sakkoa jokaisesta myöhästymisestä. Tuntuihan tuollainen sakko nuoren puolipäivätyössä olevan säättiläisen kukkarossa. Lehtisen palkka oli siihen aikaan 4 markkaa 15 penniä viikossa, eikä siitä juuri ylimääräisiin menoihin riittänyt. Lauantaisin tosin sai olla kokopäivätyössä, ja sen turvin hän saikin hankituksi siihen aikaan viimeistä muotia olleen, sarssisen merimiespuvun, joka pantiin päälle tansseihin mentäessä. Kovasti teki mieli myöskin "potfooreja", mutta sellaisiin ylellisyyksiin eivät palkkarahat kuitenkaan riittäneet. Lehtisen äiti, joka oli myöskin työssä, lohdutteli kuitenkin tytärtään sanomalla, että toistaiseksi saivat kalossit riittää, ja että "potfoorit" ovat aikuisten muotia. Eihän siinä muu auttanut kuin tyytyä äidin päätökseen ja odottaa aikaa parempaa.

Oltuaan 2 vuotta säättiläisenä kehruussa pääsi Lehtinen käyttäjäksi eli kehrääjäksi. Tuolta ajalta muistuu rouva Lehtisen mieleen erikoisesti seuraava tapaus: — Oli palkanmaksupäivä. Kehräämön työnjohtaja oli siihen aikaan David Vänni. Palkkoja maksaessaan hän käytti apunaan avointa rahalaatikkoa, jonka lokeroihin metalliset palkkarahat olivat päällekäin ladottuina ja asianomaisen työntekijän nimilappu päällimmäisenä. Vänni oli juuri tulossa osaston käytävää pitkin rahalaatikko sylissään, kun hän jostain syystä horjahti, ja laatikossa olleet metallirahat, siihen aikaan kultaa, hopeaa ja kuparia, lähtivät kierimään pitkin tehdassalin lattiaa. Me tytöt pelastimme uhkaavan tilanteen kuitenkin nopeasti. Kiireesti lähdimme juoksemaan rahojen perässä, ja siinä tuli kontatuksi koneiden allakin useaan otteeseen, ennenkuin arvokkaat palkkakolikot olivat jälleen entisillä paikoillaan omissa lokeroissaan. Vänni saattoi suorittaa palkanmaksun ilman enempiä harmeja, ja hyväsydäminen ihminen kun oli, jakoi meille myöhemmin karamellit palkkioksi ripeästä toiminnastamme.

Lehtinen oli 4 vuotta kehrääjänä, kunnes siirtyi 3 vuoden ajaksi toisen työnantajan palvelukseen. Hän ei kuitenkaan viihtynyt uudessa työpaikassaan,

vaan toivoi pääsevänsä takaisin Lapinniemelle. Tuon tuostakin palautuivat hänen mieleensä kehräämön reipas työntahti, mukavat työtoverit ja kesäiset uintituokiot. Juuri kesän ollessa parhaimmillaan hän pääsikin takaisin Lapinniemen kehräämöön ja kiintyi sen jälkeen työhönsä entistä lujemmin. Ei työssä sattunut tapaturmakaan, missä hänen toinen kätensä pahoin vaurioitui, ollut pidemmäksi ajaksi esteenä työn jatkumiselle. Toivuttuaan hän jatkoi työtään entisellä reippaudella ja tulee lähivuosina olleeksi Lapinniemen kehräämön palveluksessa puolivuosisataa.

Työn ohella on rouva Lehtisellä riittänyt aikaa myöskin kodille ja vapaa-ajan harrastuksille. Hän on kuulunut voimisteluseura "Visaan" ja on ollut ahkerimpia "Pirttilässä" kävijöitä. Myös teatterissakäynnit ovat kuuluneet hänen harrastuspiiriinsä.

Toivomme lisää elinvuosia reippaalle ja nuorekkaalle merkkipäivänsä viettäjälle.

LAURI MÄKELÄ 60 VUOTTA.

Heinäkuun 24 pnä täyttää Lapinniemen Puuvillatehtaan liistaamon työnjohtaja Lauri Mäkelä 60 vuotta.

Mäkelä on syntynyt Oriveden pitäjässä, missä hänen isällään oli maatila. Siellä Pirttikankaan Mäkelän talossa hän vietti lapsuutensa. Isä olisi pitänyt nuorimman poikansa mielellään kotona, sillä tilalla tarvittiin miehistä työvoimaa. Lauri-pojan mieli paloi kuitenkin kaupunkiin. Täytettyään 15 vuotta hän lähtikin työnhakuun Tampereelle. Ensimmäinen maailmansota oli juuri alkanut, ja miehiä tarvittiin Pispalan harjulla aloitettaviin vallihautojen kaivuutöihin. Työmaalle oli otettu kuitenkin jo tarpeellinen määrä miehiä, ja niin Mäkelän oli haettava toista työpaikkaa. Nyt seurasikin vaiherikas aika nuoren miehen elämässä. Talvisin hän oli ansiotyössä Tampereella ja kesäisin kotonaan Pirttikankaalla, missä isä tarvitsi apua kesäkiireisiinsä. Hauskaa olikin päästä välillä kotonakin käymään, sillä ikävähän se toisinaan tuli kaupungissa, vaikkakaan hän ei sitä vanhemmilleen hevin tahtonut tunnustaa. Hän halusi näyttää, että kyllä sitä mies kaupungissakin ansionsa hankkii, kun kerran tuli sinne lähdetyksi.

Niin kertyi Mäkelälle kokemusta useammalla eri alalla. Hänen ensimmäinen varsinainen työpaikkansa oli Eljanderin niemen perunajauhotehdas. Epilässä hän ehti olla kahdessakin tehtaassa. Ensin tapettitehtaalla ja sittemmin terätehtaalla, missä työskenteli "kraativiilarina". Metalliala alkoi kiinnostaa Mäkelää erikoisesti. Oltuaan vuosina 1915—1918 v.t. ratavartijana Kaipiaisissa hän siirtyi kuitenkin takaisin Tampereelle ja työskenteli jonkin aikaa Lokomolla valukappaleiden puhdistajana. Metallialasta näytti nyt muodostuvan Mäkelälle jatkuva työsarka, ja mielessään hän jo suunnittelikin siirtymistään Pellavatehtaan "Masuunille".

Nämä tulevaisuudensuunnitelmat tulivat kuitenkin muuttumaan. Asuinkumppaniltaan hän oli kuullut, että Lapinniemen liistaamossa vapautuisi lähiaikoina hyvä työpaikka. Työtoverit varoittelivat leikillisesti Mäkelää menemästä sinne, sillä siellä joutuu mies "liisteriin". Tuossa puheessa olikin totta toiset puolet. Siirtyminen jo tutuksitulleelta metallialalta aivan toisenlaiseen työhön, tuntui aluksi Mäkelän mielestä vaikealta ajatella. Mutta niin sitten kävi, että "liisteriin" mies joutui ja on siinä nyt tiukasti pysynytkin kohta 36 vuotta. Tultuaan siten Lapinniemen liistaamon palvelukseen 28. 7. 1921 hän pian tottui työhönsä ja kiintyi nopeasti uuteen "lanka-alaan". Pian tämän jälkeen Mäkelä pääsi mainitulle osastolle työnvalvojaksi. Liistaamossa työskenteli siihen aikaan Mäkelän lisäksi kolme miestä, nykyisen työntekijämäärän ollessa 11. Vuonna 1956 nimitettiin Mäkelä liistaamon vakinaiseksi työnjohtajaksi.

Koko palveluksessaoloajan on Mäkelä kuulunut Lapinniemen tehdaspalokuntaan sekä useita vuosia tehtaan sairaskassan hallitukseen toimien sen puheenjohtajanakin jonkin aikaa. Nuoruudessaan kuului Mäkelä voimisteluseura "Visaan" ja tuli suunnistustakin vähän harrasteltua. Hän kuului sarjansa voittajapartioon v. 1938 Pirkkalassa pidetyissä Tampellan suunnistamiskilpailuissa. Hänen pääharrastuksensa on kuitenkin ollut toiminta Tampellan kuorossa, jonka johtokuntaan hän kuuluu tälläkin hetkellä. Hän on kuoron perustajäseniä ja on ollut voittajakvartetissa mukana useita kertoja. Eräs hänen kuorotoverinsa on sattuvasti sanonutkin kuoron jäsenyydestä puheenollen: "Jos Mäkelä on poissa, on paljon poissa."

Mäkelä on luonteeltaan harkitseva ja sopeutuva. Sen vuoksi hän on toimessaan menestynytkin hyvin hoitaen sitä edelleenkin tarmokkaasti, tunnollisesti ja hyvällä ammattitaidolla. Toivotamme Mäkelälle jatkuvaa menestystä ja onnea hänen tulevana merkkipäivänään.

ELLE HAUTANEN 60 VUOTTA.

Heinäkuun 8 p:nä 1957 täyttää konesiivooja Elle Amanda Hautanen 60 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella.

Tampellan Puuhiomon palvelukseen hän on tullut 20. 4. 1923, Vuosikymmenet hän työskenteli kuivausosastolla, mistä siirtyi pellavatehtaan kerhuuosastolle 1. 10. 1956, jossa hän toimii konesiivoojana.

Elle Hautanen tunnetaan työpaikallaan ahkerana

ja tarmokkaana työntekijänä ja sopuisana työtoverina.

Toivotamme hyvää terveyttä ja pitkää ikää 60 vuotta saavuttaneelle.

KALLE AUGUST RAUTA 60 VUOTTA.

Kalle August Rauta on syntynyt 9. 6. -97 Tyrväällä, tuli Tampellan palvelukseen 2. 10. -44 liikenneosastolle autotallin esimieheksi. Vuonna 1951 hän siirtyi korjauspajaan viilaajaksi, jossa toimessa on edelleen.

Kouluikään päästyään muutti Rauta Turkuun, jossa myöskin eli nuoruutensa. Hänen harrastuksiinsa on aina kuulunut urheilu. Lapsuuden aikaisista leikkitovereista mainittakoon juoksija Paavo Nurmi.

Tampereelle tultuaan on hän ollut etupäässä autoasentajan tehtävissä mm. Kaipiolla ja Auto-Tarvikkeella.

Käsistään kätevänä miehenä on hän harrastustöinä rakentanut mm. kaappikelloja. Myöskin maalaustaide on häntä kiinnostanut. Kalle Rauta tunnetaan sopuisana ja iloisen nuorekkaana työtovereiden parissa. 60-v. päivänsä kunniaksi on Raudan aikomus vielä kävellä käsillään Suinulassa kauniissa omakotitalossaan.

KARL LAURÉN 60 VUOTTA

Heinäk. 15 pnä täyttää turp. osaston työnj. Karl Laurén 60 vuotta. Syntyjään hän on tamperelainen nähtyään päivänvalon 15. 7. 1897.

Heti koulunkäyntinsä päätettyään teki nuoren pojan mieli avaraan maailmaan ja tie johti Raumalle ja sitä kautta rannikkolaivoihin.

Koti-ikävä ehkä valtasi sitten nuorukaisen, koska hän seuraavina vuosina hääri Näsijärven laivoissa kansimiehenä.

Vapaussodan jälkeen mieli paloi saada nähdä laveammalti maailmaa suuntautuen matka Ruotsiin, missä hän työskenteli mm. Atlas-Diesel tehtailla Kiertokulku jatkui Pohjois-Ruotsi välietappina Norjaan, Narvikiin, jossa otti "pestin" kalastusmoottoriin.

Murmanskin satamassa maallaolo alkoi jälleen viehättää ja matka Pietaria kohti alkoi.

Kahden ja puolen vuoden oleskelun jälkeen Pietarissa erilaisissa ammateissa, joista satamatyöt olivat etualalla suuntautui matka jälleen kotimaahan marraskuussa v. 1922. Elämänkumppani oli myös tällä matkalla tullut valituksi viimeksimainitussa paikassa.

Suomessa olo alkoi Oulussa olevalla sahan koneistojen asennustyöllä n. 3 vuoden ajan, jonka jälkeen Laurén palasi kotikaupunkiinsa astuen Kone- ja Terän palvelukseen. Tämä työsuhde jäi verraten lyhyeksi ja Tampellan konepajan kirjoihin hänet merkittiin 20, 9. -26 asentajana, mm. kahta ensimmäistä Imatran turp. hän on ollut asentamassa.

Työnjohtaja-nimityksen hän sai heinäk. v. 1928. Työsarkana alaverstaan sorvaajat sekä valssiverstas.

V. 1929 Laurén lähetettiin Ruotsiin, Kristianhamn'iin säätäjä- ja turp. asennus opintomatkalle mikä kesti yli ½ vuotta. Palattuaan konepajalle hänet muutaman kuukauden kuluttua jälleen lähetettiin Ruotsiin tällä kertaa Köping-tehtaille sorvien kokoonpanoa seuraamaan mikä opintomatkana oli edellisen pituinen.

Uuden turp. hallin valmistuttua hän siirtyi tämän osaston työnjohtajaksi.

Työnj. Laurén tunnetaan konepajalla ammattinsa tuntevana, reippaana ja hyväntahtoisena, joista saatu arvonanto on todistuksena.

Pitkäaikaisesta palveluksesta sai Laurén Tampellan virkailijain 25 vuotismitalin 3. 10. -52 sekä Tampella-mitalin 6. 9. -56.

Vesi on aina ollut lähellä tj. Laurén'in työkenttää, joten ei ole ihme jos vapaa-aikojen harrastus on vetänyt vettä lähelle. Kesämökki Tottijärven Huhtaalla on mieluisin oleskelupaikka, missä puutarhan hoito ja kalastus ovat mitä parhainta huvia.

Olkoon Kotiranta kauneimmillaan merkkipäivänäsi toivottaen tällä tavoin onnea ahkeralle vaalijalleen.

Kaikki työtoverit ja ystävät haluavat yhtyä sydämellisesti näihin onnitteluihin.

VILJO NIITTYNEN 60 VUOTTA.

Kesäkuun 23 p:nä täytti tullaaja Viljo Niittynen 60 vuotta. Kukapa sitä oikeastaan voisi hänestä olettaa nähdessään hänen vikkelästi liikkuvan tehtävissään paikasta toiseen. Viljo Kalervo Niittynen on syntynyt Orivedellä. Tampellaan hän tuli heinäkuun 22 pnä 1926 ensin liikenneosastolle, sieltä edelleen vaihto-osastolle, jossa toimi 5 vuotta, mutta pisimmän päivätyön, yli 15 vuotta, on hän suorittanut nykyisessä tehtävässään, ensin lyhyen aikaa tullaajan apulaisena, sittemmin tämän tehtävän vakinaisena hoitajana. Mutta nähdään Viljo Niittysen ketterä olemus muissakin Tampellan puuhissa kuin vain varsinaisessa päivätyössä. Tampellan tehdaspalokuntaan on hän kuulunut alusta alkaen, toimien erittäin aktiivisesti ensin palomiehenä ja aliupseerina sekä nyttemmin joukkueen johtajana. Ja kun puuhattiin Suinulan omakotialuetta

tarttui Viljo Niittynenkin heti kiinni asiaan ja niinpä hänelle kohosikin Suinulaan pian sievä asumus, jossa on hauska viettää lomahetkiään. Toivotamme Viljo Niittyselle jatkuvaa terveyttä ja onnea vastaiselle taipaleelle.

JOHANNES HARMANEN 60 VUOTTA

Heinäkuun 31 pnä täyttää Johannes Harmanen 60 vuotta. Hän syntynyt Parikkalassa. Tampellan konepajan palvelukseen hän on tullut 20. 6. 1949 ja työskentelee J-osastolla. Harmasen vapaa-ajan harrastuksiin kuuluu työskentely omakotitalossa Killossa. Ja puhuessamme Johannes Harmasesta, emme saa unohtaa ehkä hänen uskollisinta ystäväänsä "Dodgea". Nämä kaksi ystävää — sanoisimmeko vanhaa krenatööriä — kulkevat yhdessä Tampella — Killo väliä kuin todelliset Napoleonin krenatöörit kohti Ranskaa. Joskin Dodgen selkä on painunut enemmän notkolle kuin päivänsankarin, liekö matkan rasituksista johtuen vaiko ilosta toverin täyttäessä vuosia.

MARTTI AKSEL NURMI 60 VUOTTA.

Pekolan talonmies Martti Aksel Nurmi täyttää heinäkuun 15 päivänä 60 vuotta. Synnynnäisenä tamperelaisena on hän koko elämänsä ajan asunut täällä. Vuonna 1918 hän meni Hyppösen kenkätehtaan palvelukseen toimien siellä varastomiehenä ja täältä hän vuonna 1928 siirtyi Aaltosen kenkätehtaalle ollen siellä ensin päällisten leikkuussa, josta myöhemmin siirtyi tarvikevaraston varastonhoitajan apulaiseksi ja hoiti tämän työnsä ohella myöskin tullausta.

Vuonna 1946 hän tuli Tampellan palvelukseen ja työskenteli ensin apulämmittäjänä, josta noin 5 vuotta sitten siirtyi Pekolaan talonmieheksi.

Talonmies Nurmi tunnetaan huumorintajuisena miehenä, jonka vapaa-ajat kuluvat Sääksjärvellä kesämökin kunnostamistouhuissa.

EMIL OLLILA 60 VUOTTA.

Heinäkuun 29 pnä 1957 täyttää asentaja Emil Ollila 60 vuotta. Hän on syntynyt Tyrväällä.

Tampellan konepajan palvelukseen Ollila tuli ensikerran marraskuun 18 pnä 1919 eroten 9. 8. 1923. Ero ei tosin muodostunut kovin pitkäksi, vaan supistui vajaaksi vuodeksi. Tämäkään työsuhde ei muodostunut kovin pitkäksi. Hankittuaan ammattitaitoaan aina kotimaan rajojen ulkopuolellakin Ollila palasi jälleen Tampellaan 10. 7. 1928 ja työskentelee hän edelleen konepajalla 2. A-osastolla.

Emil Ollila tunnetaan tunnolliseksi ja ammattinsa taitavaksi työntekijäksi. Täten on hän luonut luotettavan nimen, johon niin työtoverit kuin työnjohtajatkin ovat voineet luottaa. Kaikesta tästä ansiokkaasta työstä on muistuttamassa 6. 9. -56 annettu Suomen Leijonan ansioristi. Työtovereiden keskuudessa hänet tunnetaan ei ainoastaan hyvänä työ- ja ammattimiehenä vaan myöskin rauhallisena ja huumorintajuisena henkilönä.

Parhaimmat onnittelut nuorekkaalle 60-vuotiaalle.

GUSTAV ADOLF THOMASSON 60 VUOTTA

Heinäkuun 20 pnä täyttää 60 v. Gustav Adolf Thomasson Konepajan 3 L-osastolta. Yhtiömme palvelukseen Thomasson tuli vuoden 1940 alkupuolella palvellen ensin levyosastolla levysepän apulaisena. Suurimman osan lähes 20 vuotta käsittävästä työkaudesta Konepajamme palveluksessa Thomasson on kuitenkin suorittanut kuljetusosastolla. Työpaikalla hänet tunnetaan hiljaisena ja vaatimattomana, mutta silti aina sanavalmiina ja mehevällä huumorilla varustettuna miehenä, joka itseänsä korostamatta suurella huolellisuudella suorittaa hänelle uskotut tehtävät. Erittäin lähellä hänen sydäntään on aina ollut musiikki. Niinpä hän on suorittanut Viipurin musiikkiopiston, missä on ollut Sivorin oppilaana. Musikaalisista taipumuksistaan Thomasson on oman panoksensa antanut myös yhtiömme hyväksi kuuluen monet vuodet orkesteriimme viulunsoittajana. — Parhaat onnittelumme 60-vuotiaalle.

MARTTI FREDRIK JARMAS 60 VUOTTA.

Martti Fredrik Jarmas on syntynyt Tampereella 19. 6. -97. Metalliala kiinnosti häntä jo nuorukaisena, kun hän oli Waskisella kuparisepän opissa. Vuonna 1915 seikkailuhalu vei hänet linnoitustöihin Venäjälle, missä reisuja tehtiin aina Mustallemerelle asti.

Suomeen palattuaan työskenteli hän sepäntöissä Seppo-Yhtiössä sekä viilaajana Sommerilla.

Tampellan palvelukseen Jarmas on tullut 13. 12. 1920 korjausosastolle viilaajaksi. Samassa paikassa hän nykyään toimii työnjohtajana.

Harrastuksista mainittakoon kuorolaulu. Hän kuului Ev. Lut. Nuorten laulukuoroon 20 v. ajan sekä vahvisti Tampellan mieskuoroa useita vuosia. Suinulan omakotialueelle rakensi hän järvenrantasaunan

viikonloppumajaksi. Tätänykyä viimeistelee hän poikansa rakennusta Vehmaisissa puhdetöinään.

Työntekijöiden ja ystävien piirissä tunnetaan Jarmas rehtinä ja hiljaisena miehenä.

HELMI SALAKOSKI 60 VUOTTA

60 vuotta täyttää 29. 7. 1957 rullaaja Helmi Elisabeth Salakoski. Hän on syntyperäisiä tamperelaisia, vieläpä asunut kotitalossaan syntymästään asti. Tultuaan 13 vuotiaana 4. 4. 10 Pellavatehtaan kutomoon hän muistelee kauniina elämyksenä viikkoa, jonka hän vietti Varalassa. Yhtiö oli lähettänyt silloin ½-päiväläisiä viikoksi Varalaan. Täällä he saivat opettajien johdolla harrastaa urheilua ja uintia. Ainoastaan iltapäivisin tulivat 4 tunniksi työhön. Vuonna 1943 hän siirtyi vyyhtimöosastolle rullaajaksi, jossa toimessa hän edelleen on.

Toivotamme onnea 60-vuotiaalle.

EINO VIRTANEN 50 VUOTTA.

Kesäkuun 27 p:nä täytti 50 vuotta kehruuosaston imurikoneen hoitaja Eino Virtanen. Hän on syntynyt Ikaalisissa nahkurin poikana. Isän ammatti ei pojan mieltä tyydyttänyt, vaan maailmalle oli miehen mieli. Porin kaupunki oli ensimmäinen etappi, missä työskenteli kuparitehtaalla.

Pysyvää olinpaikkaa ei kuitenkaan tästä kaupungista tullut, vaan työskenneltyään erilaisissa tehtävissä, matka päättyi Tampereelle.

Sotien edellä hän tuli Tampellan rakennusosastolle.

28. 4. -41 Eino Virtanen tuli puuhiomon palvelukseen, missä hoiteli puristajan ja pulpperimiehen tehtäviä. Puuhiomon toiminnan loputtua hän siirtyi pellavatehtaan kehruuosastolle, missä toimii imurikoneen hoitajana.

Työssään Eino Virtanen tiedetään osaavaksi ja toimeliaaksi mieheksi. Hän on pidetty toveripiirissä, sillä vakaan kuoren alla piilee huumori tarvittaessa tullen esiin.

1952 hän muutti Viialan alueelle rakentamaansa omakotitaloon, missä riittää puuhaa jatkuvasti mieleisissä mietteissä puutarhaa ja kasvimaita hoidellessa.

Parhaimmat onnittelumme 50 virstan pylväälle ehtineelle.

EERO KALMARI 50 VUOTTA.

Heinäkuun 3 pnä täyttää 50 vuotta levyseppä Eero Matias Kalmari. Hän on syntynyt Tampereella 3. 7. 1907 levysepän poikana "Ansioikään" tultua lähti poika 3. 5. 1923 isänsä ammattia jatkamaan ensin Pellavatehtaalle, mistä lähti asepalvelukseen 15. 3. 27 ja sieltä palattuaan hän tuli konepajalle 24. 7. 28. Täältä Kalmari löysi oman ammattinsa levyseppänä, jonka työn hän täydellisesti hallitsee. Hän on tunnollinen työssänsä ja aina iloinen ja reipas toverien parissa. Tampella-mitalin sai Kalmari 25 vuoden palveluksesta 6. 9. 1956.

Aikoinaan Kalmari oli innokas voimistelu- ja urheilumies kuuluen Tampereen Kisatovereihin. Nykyisin vapaa-ajat kuluvat Ruutanan Iskelän omakotitalon palstalla.

Työnjohto ja työtoverit lausuvat parhaat onnittelunsa tälle iloiselle ja reippaalle työtoverille.

ANTERO SALMINEN 50 VUOTTA.

Kesäkuun 7 p:nä täytti Puuhiomon laitosmies Antero Valdemar Salminen 50 vuotta.

Hän on syntynyt Alatorniolla, mistä jo nuorena poikana siirtyi vanhempiensa mukana Tampereelle. Kansakoulusta päästyään tuli Antille eteen ammatin valinta, ja isänsä työn hän katsoi sopivaksi. Isä oli tunnettu kivenhakkaaja. Tähän vaativaan ammattiin tuli alkuoppi Suomen Graniitilla, ensin porapoikana, ja sittemmin monilla työmailla miehen taito lisääntyi.

Tampellaan Salminen tuli vuoden 1935 alussa, kivenhakkaajaksi konepajan rakennukselle, mistä siirtyi heinäkuussa puuhiomoon hiomakiven asettajaksi. Paikan vaihdot päättyvätkin tänne, ja Salmisesta tuli kantatampellalainen.

Nuorempana hän oli innokas eränkävijä. Korpimaat ja kalaiset metsäjärvet vetivät miestä rannoilleen. Tämä into ei ole vieläkään hänestä hävinnyt, kun vaan aikaa muilta puuhilta riittää.

Iän lisääntyessä ovat harrastuksetkin lisääntyneet. Hän hoitelee Järvensivulla omistamaansa omakotitaloa ja harrastaa puutarhan hoitoa ja erikoisena rinnakkaisharrastuksena mehiläisten hoitoa. Näissä toimissa riittääkin puuhaa tarpeeksi monien hyvien harrastuksien miehelle. Työpaikallaan Salminen tunnetaan rehtinä ja taitavana ammattimiehenä ja toveripiirissä hyvänä ystävänä ja auttavana työtoverina.

Parhaimmat onnittelumme "nuorelle" 50-vuotiaalle.

EINO HYSSY 50 VUOTTA.

Heinäkuun 20 pnä täyttää Eino Valdemar Hyssy 50 vuotta. Hän on syntynyt Lempäälässä. Tampellan palvelukseen hän on tullut 27. 5. 42 konepajalle ulko-osastolle ja siirtyi 13. 12. 43 koekäyttäjän apulaiseksi. 2. 2. 53 hän siirtyi nykyiseen toimeensa malliveistämöön, jossa työskentelee puuseppänä ja kirves miehenä.

Eino Hyssy asuu Kuokkalassa Ripanokassa, missä hänellä on oma talo.

Mieliharrastuksiinsa kuuluu puutarhanhoito ja autoilu, varsinkin nuorempana. Ennen Tampellaan tuloaan hän on toiminut autonkuljettajana 7 vuotta.

Luonteeltaan tunnetaan Eino Hyssy erittäin huumorintajuisena ja hyväntuulisena miehenä.

AARNE VAINIO 50 VUOTTA.

Poraaja Aarne Johannes Vainio täytti 50-vuotta 7. 6. 57. Hän on syntynyt Tampereella. Tampellan konepajan palvelukseen hän on tullut 2. 4. 35 kattilapajalle, jossa hän työskenteli levysepän apulaisena ja siirtyi 4. 7. 44 viilaajaksi. Tätäkään alaa hän ei omaksunut omakseen, joten hän 9. 6. 45 siirtyi veturien kokoonpano-osastolle poraajaksi ja tässä ammatissa hän edelleen työskentelee.

Työnjohtajien ja työtovereiden keskuudessa hän on pidetty vilpittömän ja erittäin rauhallisen luonteensa vuoksi. Lausumme parhaat onnittelumme rehdille työtoverille.

Samoin haluaa Tampellan tehdaspalokunta lausua parhaat onnittelunsa "vanhalle paloveteraanille", sillä se hän todella on. V. 1939 hänet määrättiin V.s. komppaniaan Tampellassa ja kun 1941 perustettiin Tampellan tehdaspalokunta, joutui hän siihen ja on kuulunut siitä lähtien innokkaimpien tulen torjujien joukkoon. Tällä ajalla hän on osallistunut useille palokursseille Tampereella. Palokunnassamme hän toimii moottoriruiskun käyttäjänä. Tehtävänsä hän on aina hoitanut huolella ja tunnontarkasti. Palokunta toivookin, että tämä olemukseltaan nuorekas ja reipas "Puna-Kukon" kuristaja vielä kauan ja väsymättä jaksaisi tehdä tätä epäitsekästä, vapaaehtoista työtä niin Tampellan kuin samalla koko yhteiskunnan hyväksi.

Siis parhainta onnea ja pitkää ikää

Tampellan Palokunta-toverit.

OLGA VIUHKO 50 VUOTTA.

Heinäkuun 23 päivänä täyttää kehrääjä Olga Viuhko 50 vuotta. Hän on syntynyt Uudellakirkolla. Pellavatehtaan palvelukseen hän on tullut 3. 6. 1950 puuhiomoon, jossa työskenteli hollanterinaisena ja arkinvastaanottajana. Lapinniemelle hän siirtyi 5. 9. 1956 ja työskentelee kehrääjänä kehruussa.

KANTA-TAMPELLA.

70 vuotta.

Qvick, Hanna, synt .16. 6. 1887. Tampellaan hän on tullut ensin häkilä-osastolle 23. 8. 22 ja sitten kutomoon 16. 2. 23, jossa työskenteli kutojana. Eläkkeelle hän siirtyi 1. 9. 1955.

50 vuotta.

Mäkinen, Katri (Kaisa) Lyyli, synt. 4. 6. 07 Messukylässä. Tampellaan hän on tullut 9. 11. 54 ja työskentelee siivoojana konepajalla.

Vuorinen, Toini, synt. 15. 6. 07 Multialla. Hän on tullut Tampellan palvelukseen v. 1926 ja työskenteli siivoojana konepajalla. Eläkkeelle hän siirtyi 1. 7. 49.

Laine, Laina Maria, synt. 15. 7. 07 Noormarkussa. Tampellan palvelukseen hän on tullut 14. 7. 52 ja työskentelee siivoojana konepajalla.

Rajasilta, Aarne Johannes, synt. Tampereella 26. 7. 07. Tampellan palvelukseen hän on tullut ensi kerran 20. 3. 23 ja jäi pois 27. 12. 44. Uudelleen hän tuli 2. 1. 46 ja työskenteli 15. 7. 47 saakka. Ja kolmannen kerran 24. 1. 55 ja siitä lähtien edelleen. Aarne Rajalahti työskentelee nykyään tarkastajana konepajalla.

LAPINNIEMI.

80 vuotta.

Tuominen, Vilho Oskari, synt. 31. 7. 77 Hämeenkyrössä. Hän on tullut Lapinniemelle 7. 9. 1905 ja työskenteli sekatyömiehenä. Eläkkeelle hän siirtyi 7. 5. 53.

75 vuotta.

Moisio, Josefiina, synt. 4. 7. 82 Karstulassa. Hän on tullut Lapinniemelle 11. 7. 17 työskennellen kutojana kutomossa, eläkkeelle hän siirtyi 26. 4. 44.

Oksanen, Olga Karoliina, synt. 27. 6. 82 Tampereella. Hän on tullut Lapinniemelle 31. 5. 1899 ja työskenteli rullaajana. Eläkkeelle hän siirtyi 22. 3. 39.

70 vuotta.

Perämaa, Edla, synt. 19. 7. 87 Ruovedellä. Hän on tullut Lapinniemelle 4. 3. 47 ja työskentelee kertaamossa apulaisena.

Toivonen, Lydia, synt. 21. 7. 87 Längelmäellä. Hän on tullut Lapinniemelle 16. 8. 1916 ja työskenteli rullaajana. Eläkkeelle hän siirtyi 4. 8. 53.

60 vuotta.

Niemi, Emil, synt. 9. 7. 97 Raudussa. Hän on tullut Lapinniemen palvelukseen 16. 6. 1955 ja työskentelee vartijana.

Selo, Katri Vilhelmiina, synt. 9. 7. 97 Tampereella. Hän on tullut Lapniniemen tehtaan palvelukseen 20. 9. 1909 ja työskenteli rullaajana vyyhteemössä. Eläkkeelle hän siirtyi 1. 8. 1952.

50 vuotta.

Lähde, Dagny Maissi Linnea. Hän on syntynyt 4. 7. 1907 Tampereella. Lapinniemen tehtaan palvelukseen hän on tullut 19. 2. 1952 ja työskentelee aputyöntekijänä kappalekonttorissa.

Sarholm, Olavi, synt. Tampereella 27. 6. 07. Lapinniemen tehtaan palvelukseen hän on tullut 9. 3. 55 ja työskentelee viimeistelijänä viimeistämössä.

INKEROINEN.

70 vuotta:

Eläkeläinen Lydia Viikki synt. 2. 7. 1887 Hirvensalmella. Huolehtiminen suuresta perheestä vaati usein myös äidin työssäoloa. Miehensä kuoltua tuli työsuhteesta jatkuva. Hän työskenteli kartonkitehtaan hollanteriosastolla josta jäi eläkkeelle 1. 6. 1951.

60 vuotta:

Apumies Kaarlo Einar Suikula, synt. 14. 7. 1897. Tuli 7. 5. 1946 työhön Inkeroisten tehtaille. 13. 4. 1949 siirtyi hän nykyiseen työhönsä Voimaosaston linjarakennustyömaille.

Kirvesmies Toivo Pajari, synt. 31. 7. 1897 Sippolassa. Tuli kirvesmieheksi Inkeroisten sahalle 27. 10. 1944. Hillityn ja tasaisen elämäntyylin omaava mies, joka on ollut mm. sahan työntekijäin luottamusmiehenä.

50 vuotta:

Panostaja Niilo Töttö, synt. 16. 7. 1907 Sippolassa. 16-vuotiaana jätti hän hyvästi kotikylälleen ja lähti purjehtimaan maailman meriä. 20 vuotta oli hänen työkenttänään maapallon eri puolilla liikkuvat laivat, pääasiassa norjalaiset ja tanskalaiset. Hän työskenteli laivoilla monissa eri tehtävissä ja oli viimeksi pursimiehenä. Varsin mielenkiintoiset olivat hänen purjehduksensa talvi- ja jatkosotien aikana, milloin oli vaarallisilla vesillä liikkuva laiva lastattu täyteen ammuksilla, milloin taas Hampurin tai Kotkan suurpommitukset rapisuttivat maalia laivan kyljistä. Varmaan Tötön harmiton huumorilla höystetty elämisen tyyli sopi hyvin meri- ja laivaelämän pariin. Hyvin hän on tottunut viihtymään maissakin, jonne asettui jatkosodan jälkeen. Vakinaistumiseen täällä kuuluu mm. vilkas toiminta Tampellan Lauluveikkojen parissa sekä oman "hytin", oman kodin rakentamisessa.

Koneenhoitaja Valde Riivari, synt. 19. 7. 07 Vehkalahden Metsäkylässä. Työskenneltyään 7 vuotta Myllykosken tehtailla tuli hän 25. 10. 1937 Anjalan Paperitehtaalle. Täällä hän on työskennellyt värimiehenä, rullamiehenä, silinterimiehenä sekä 1. 7. 54 lähtien koneenhoitajana.

Vuorotyönjohtaja Toivo Armas Koskinen, synt. 27. 7. 1907 Sippolassa. Ennen sotapalvelukseen menoaan työskenteli hän pari vuotta Inkeroisten tehtaitten rakennusosastolla. Asepalveluksesta vapauduttuaan tuli hän 6. 12. 1928 saksimieheksi kartonkitehtaalle, jossa pian on tullut olleeksi jo 30 vuotta. Voitelijan ja silinterimiehen ammatit läpikäytyään tuli hän 1. 11. 1934 kartonkikoneenhoitajaksi ja viitisen vuotta sitten siirtyi hän tästä tehtävästä vuorotyönjohtajaksi. Hänet tunnetaan ammattiinsa kiinnostuneena kartongin valmistajana, joka on tunnollisesti hoitanut monet vaativat tehtävät tutussa työympäristössään. V. 1950 hän sai Tampella-mitalin 25 vuoden työskentelystä yhtiössä.

Höyläjä Kauko Hämeenniemi, synt. 31. 7. 1907 Virolahdella. Tuli 1. 7. 1942 maatyömieheksi Pasilan maatilalle, josta siirtyi 5. 1. 1948 Anjalan Paperitehtaan korjauspajalle. Hän on innokas kuoromies, harrastaen kuorolaulua Inkeroisten kirkkokuorossa.

Voitelija Auvi Vakkari, synt. 6. 8. 1907 Sippolassa. Tuli 25. 10. 37 Anjalan Paperitehtaan korjauspajalle apumieheksi. V. 1938 hän siirtyi hiomoon jossa on työskennellyt hiojana ja viimeksi voitelijana.

Autonkuljettaja Matti Mikkelä, synt. 9. 8. 1907 Anjalassa. Tuli 9. 1. 37 Inkeroisten tehtaille autonkuljettajaksi. Parikymmentä vuotta onkin jo Mikkelän Matin ohjaama kuorma-auto kuljettanut nopeasti monenlaisia kuormia teollisuuden tarpeeksi.

Trukinkuljettaja Lauri Salmi, synt. 10. 8. 07 Sippolassa. Tuli lämmittäjäksi Höyryvoimalaitokselle 15. 10. 28. V. 34 hän muutti veturinkuljettajaksi kuorimolle. Kun veturit poistettiin käytöstä, siirtyi hän laajennetulle jätepaperin hajoitusosastolle, jossa nyt työskentelee trukinkuljettajana.

Höyläjä Juho Lindholm, synt. 29. 8. 1907 Sahalahdella. Tuli höyläjäksi Anjalan Paperitehtaan korjauspajalle 27. 12. 1937. Hänen vapaa-ajan harrastuksenaan voidaan ennen muita mainita palveluskoiraharrastus. Vuodesta vuoteen hän on puuhaillut eräiden toisten paikkakunnan miesten kanssa uskollisten koiriensa kouluttamisessa. Lasten pitämät koiravaljakkoajelut talvisin ovat myös heidän järjestämiään ja ensimmäisenä nähdään näissä puuhailuissa aina Lidholmin "setä" uskollisen koiransa kanssa.

Saukkolan kesäleiritiedoitus

Muroleen Paloselän Haukkasaaressa pidetään seuraavat tyttö- ja poikaleirit:

Tyttöleiri yli 7-vuotiaille	ajalla	28. 6. — 8. 7.
Poikaleiri yli 12 vuotiaille	„	8 — 22. 7.
Poikaleiri 7—12 vuotiaille	„	22. 7. — 1. 8.

Leirimaksu á 100:— vuorokaudelta. Leirille voivat osallistua Saukkolan kerholaisten lisäksi myöskin muiden Tampellan palveluksessa olevien tytöt ja pojat vaikka eivät kuuluisikaan kerhoon. Ilmoittautuminen tapahtuu leiritiedoituskaavakkeella, joita saa Saukkolan toimistosta Lapinniemenkatu 1 sekä Tampellan Huoltokonttorista. Ilmoitt. 20. 6. mennessä.

Edellämainittujen leirien lisäksi järjestetään soutuvaellusleiri reitillä Tampere — Virrat ajalla 4. — 18. 8. Tämä vaellusleiri on tarkoitettu yli 15-vuotiaille tytöille ja pojille. Leirimaksua ei peritä, koska jokainen huolehtii itse muonituksestaan vaelluksen aikana.

Vanhusten virkistysleiri pidetään Paalijärvellä ajalla 5. — 12. 8. Leirimaksu á 150:— vuorokaudelta.

Työkeskusliiton järjestämä poikien kansainvälinen suurleiri pidetään Näsijärven Hannulahden Säynäväsaaressa 22. — 30. 7.

Leiri on tarkoitettu etupäässä koulutusleiriksi. Tälle leirille pääsee Saukkolasta yksi telttakunta n. 10 yli 14 vuotiasta kerho- ja leiritoiminnassa kunnostautunutta poikaa, ollen kerhonjohtajilla kuitenkin etuoikeus. Leirille tulee osanottajia Suomen eri setlementeistä sekä Ruotsista ja Saksasta. Leiri filmataan.

HARRASTUSKÄVELYKILPAILU

Syksyn ja kevään kelirikkoaikoina, eli ajalla 1. 11. 56 — 2. 2. 57 ja 7. — 30. 4. 57 käytiin vilkasta "kirjeenvaihtoa" viemällä kirjelappusia kaupunkimme laitamilla olleisiin "postilaatikkoihin". Tämä raittiin ulkoilman antaman terveyden keräämiseksi tarkoitettu harrastusmuoto sai yllämainittuna aikana ulkoilemaan 198 henkilöä, joiden yhteinen käyntimäärä oli 5.802. Täyden määrän eli 118 päivänä muisti käydä 18 henkilöä.

Tulokset:

Tampellalaiset:

1. Eerola, Viljo L-niemi 118, 2. Lindell, Kalle Pellava 118, 3. Laurila, Antti Konep. 118, 4. Pettersson, Paavo Konep. 118, 5. Salakoski, Reino Konep. 118, 6. Seppälä, Riitta Pellava 118, 7. Peltomäki, Väinö Pellava 118, 8. Auranen, Tapani Konep. 118, 9. Seppälä, Eino Pellava 118, 10. Jokela Jaakko Pellava 118, 11. Vainikainen, Toivo Konep. 118, 12. Saarinen, Oskari Pellava 118, 13. Ristonen, Voitto Konep. 118, 14. Alenius, Erkki Pellava 118, 15. Järvinen, Kalle Pellava 118, 16. Lindgren, Aarne Konep. 114, 17. Ihalainen, Antti Konep. 113, 18. Kanerva, Orvo Konep. 102, 19. Kotoharju, Mikko L-niemi 93, 20. Jantunen, Viljo Konep. 90, 21. Ruhanen, Reino Konep. 88, 22. Koskinen, Eino Konep. 71, 23. Kulmala, Eufrosyne Pellava 66, 24. Pero, Heikki Konep. 65, 25. Laine, Maila Pellava 64, 26. Viikari, Reino Konep. 61, 27. Tamminen, Paavo Pellava 59, 28. Torkkel, Raili L-niemi 54, 29. Ilomäki, Matti Konep. 53, 30. Oksanen, Arvo Konep 52, 31. Laaksonen, Maija-Liisa L-niemi 47, 32. Ilonen, Anja Pellava 44, 33. Kaarela, Saima Pellava 43, 34. Heikkilä, Matti Konep. 42, 35. Sandell, Annikki L-niemi 41, 36. Lahtinen, Hilja Pellava 40, 37. Haapanen, Hilkka L-niemi 39, 38. Ojala, Enni L-niemi 39, 39. Nuutila, Elli Konep. 38, 40. Montonen, Erkki Konep. 38, 41. Ilonen, Anneli, L-niemi 36, 42. Miettinen, Hilma L-niemi 35, 43. Ilonen, Aino L-niemi 35, 44. Heliö, Tauno Konep. 34, 45. Pyörtänö, Pentti Konep. 34, 46. Tienari, Artturi Sos.os. 34, 47. Leppänen, Siviä L-niemi 32, 48. Järvinen, Aili L-niemi 31, 49. Vakkala, Ulla Pellava 28, 50. Kievari, Eino L-niemi 28, 51. Saaristo, Toivo Pellava 26, 52. Niini, Sylvi L-niemi 26, 53. Virtanen, Laila L-niemi 25, 54. Kaipola, Heikki Konep. 25, 55. Vuohio, Paavo Konep. 24, 56. Suuronen, Kirsti L-niemi 24, 57. Mäkinen, Eino L-niemi 24, 58. Helminen, Heikki Konep. 23, 59. Nevanperä, Kaarlo Konep. 23, 60. Visti, Tarmo Konep. 23, 61. Tiipper, Hellä Pellava 22, 62. Marjamäki, Paavo Konep. 22, 63. Nikander, Eino Konep. 22, 64. Harjula, Elle Pellava 20, 65. Savijoki, Paavo Pellava 19, 66. Hagman, Aune Sos.os. 19, 67. Nieminen, Erkki Konep. 19, 68. Andelin, Antti Konep. 17, 69. Alhoniemi, Anneli L-niemi 16, 70. Tarkki, Aila L-niemi 16, 71. Suuronen, Lahja L-niemi 15, 72. Pallas, Jaakko Pellava 15, 73. Kukkasniemi, Reino Pellava 15, 74. Hiitelä, Pekka Konep. 15, 75. Kairisto, Lahja L-niemi 14, 76. Korkiamäki, Marjatta L-niemi 14, 77. Järvinen, Matti Konep. 14, 78. Salonen, Tyko Konep. 13, 79. Pellinen, Armas Konep. 13, 80. Heinonen, Oiva Pellava 13, 81. Pussinen, Urho L-niemi 13, 82. Alhoniemi, Reima L-niemi 13, 83. Siren, Veikko Konep. 12, 84. Pussinen, Meri L-niemi 11, 85. Hauska, Elli L-niemi 11, 86. Vähäsilta, Olavi Pellava 10, 87. Raitanen, Maire L-niemi 10, 88. Ilomäki, Vieno Pellava 10, 89. Montonen, Uuno Pellava 10, 90. Ilonen, Greta L-niemi 10.

Ei tampellalaisten sarja.

1. Lindell, Pirjo 118 käyntiä, 2. Vainikainen, Alli 118, 3. Vainikainen, Sirpa 118, 4. Eerola, Anni 111, 5. Laurila, Pentti 78, 6. Kulmala, Viljo 67, 7. Kulmala, Pirkko 55, 8. Lindgren, Paula 52, 9. Seppälä, Inkeri 37, 10. Oksanen, Pertti 36, 11. Lindgren, Anja 34, 12. Kievari, Irma 26, 13. Saaristo, Jenny 25, 14. Lindgren, Rauni 25, 15. Seppälä, Iris 24, 16. Kievari, Ritva 24, 17. Kievari, Pirkko 22, 18. Seppälä, Markku 22, 19. Nevanperä, Kari 20, 20. Saaristo, Jari 18, 21. Vuohio, Hannu 17, 22. Kievari, Matti 16, 23. Saaristo, Jouko 16, 24. Savijoki, Kari 15, 25. Pellinen, Ensi 15, 26. Pellinen, Riitta 15, 27. Seppälä, Vieno 15, 28. Numminen, Matti 12, 29. Siren, Leena 11, 30. Hiitelä, Hilkka 11, 31. Numminen, Anneli 10, 32. Numminen, Pekka 10, 33. Heinilä, Anneli 10.

Osanottajia yhteensä	*henkilöä*	*käyntejä*
tampellalaisia	127	5.401
muita	71	1.301
yhteensä	198	5.802

Koulussa: Aineesta raitis ihminen:

"Raitis ihminen on sellainen ihminen, jonka vatsastakin tulee vain raitista ilmaa."

*

Opettaja: Kuinka kuuluu kuudes käsky?

Liisa: "Kuudetta käskyä ei ole enää olemassakaan, sillä äiti sanoi, että meidän isä on rikkonut sen."

— Etkö voisi lakata polttamasta minun tähteni?

— Kuka on väittänyt, että minä sinun tähtesi poltan?

*

— Ei, vaikka kaharen oltaas maailmas, ja vain yhyret fällyt, sanoo Kauhavan flikka.

"Se on muuten hyvä pokaali,

mutta Mäkelän nimi siinä on niinkuin liian monta kertaa"

Näin lausui ikinuori ja aina leikkisä insinööri Wm Cooke ojentaessaan omaa nimeään kantavan kiertopalkinnon voittajakvartetille rakennusmestarien kerholla lauantaina toukokuun 4 pnä. Tampellan mieskuoro kilpaili kymmenennen kerran perustajansa ja ensimmäisen johtajansa Wm Cooken pokaalista tasapäisen ja kireän ottelun, kuuden kvartetin mitellessä voimiaan kvartettilaulun jalossa taitamisessa. Kilpailulauluna oli tänä vuonna norjalainen kansanlaulu: "Maan ja taivahan" ja "korkean raadin" pöydän ääressä istuivat tekn. Vesa Metsola ja opett. Pertti Repo, antaen pisteitä "kultavaa'alla punniten". Kilpailun taso oli kohtalaisen hyvä, joskin bassovoittoinen kuoro vaatisi kipeästi muutaman "kileäkulkkuisen" tenorin riveihinsä. Tulokset muodostuivat seuraaviksi:

I. Yrjö Anttila Konepaja, Lauri Mäkelä Lappi, Olli Vähäsilta Pellava, Pentti Peltonen Konepaja.

II. Kosti Lehtinen Konep., Teuvo Andelin Konep., Eino Pohjalainen Konep., Kalle Raunio Konep.

III. Yrjö Anttila Konep. Kalle Nieminen Pellava, Erkki Salmi Konepaja, Keijo Santanen Konepaja.

Kolmen ensimmäiseksi tulleen kvartetin miehistä oli siis 8 Konepajalta, 2 Pellavasta ja 1 Lapista, tietysti lappilainen oli taas Lauri Mäkelä, joka vanhana "kvartettikettuna" — ja ehkä osuutta on myös ollut hyvällä arpaonnella — on pystynyt sieppaamaan "leijonanosan" kaikista kvartettikilpailujen voitoista. Tämän huomasi myös insinööri Cooke katsellessaan pokaaliin kaiverrettuja nimiä ja siitä hienokseltaan ylpeänä myös mainitsi. Onhan Mäkelä laulanut jo hänen alaisenaan Lapinniemen mieskuorossa. Annettu kipinä on kantanut hyvän hedelmän. Vertailut miesten sijoituksissa ovat ymmärrettävistä syistä "konepajavoittoisia", koska he muodostavat noin $^3/_4$ koko kuoron vahvuudesta.

Voittajien hymyä. Vasemmalta: Lauri Mäkelä, Yrjö Anttila, Pentti Peltonen, ja Olli Vähäsilta.

Kilpailu oli myös mieskuoron kevätkauden päättäjäistilaisuus, johon rouvat olivat myös kutsuttu "kontrolloimaan" miestensä taitoa mieliharrastuksessaan. Vaiherikas laulukausi päätettiinkin iloisen seurustelun, mieskuorolaulun ja tanssin merkeissä kerhon viihtyisissä suojissa.

M. H.

Väliasemalla tuli vaunuun uusi matkustaja, joka sijoitti matkakorinsa ylös hyllylle ja istuutui. Jonkin ajan kuluttua tipahti korista muutamia pisaroita alla istuvan miehen sanomalehdelle. Tämä katsahti ylös ja sanoi äsken tulleelle:

— Konjakkipullonne vuotaa.

— Ei se sitä ole, vastasi korin omistaja.

— Viskipulloko teillä siellä on?

— Ei sitäkään.

— No, mitä siellä sitten on?

— Koiranpentu.

TEHOKASTA TEKOHENGITYSTÄ

TEKOHENGITYS — hukkuneen, tukehtuneen, sähköiskun tai kaasumyrkytyksen saaneen keuhkojen toiminnan elvyttäminen — on kaikkein tärkeimpiä ensiaputoimenpiteitä, koska tällaiset hätätilanteet ovat sangen tavallisia.

Mekaaniset laitteet suorittavat tämän tehtävän asianmukaisesti, ja niiden avulla voidaan keuhkoihin johtaa puhdasta happea tarpeen mukaan. Mutta näitä välineitä on harvoin saatavissa niiden kohtalokkaiden minuuttien aikana, jolloin henki vielä voidaan pelastaa. Sekunnitkin ovat ratkaisevia. Siitä syystä henkiin jääminen riippuu tavallisesti jostakusta paikalla olleesta henkilöstä, joka pystyy antamaan tekohengitystä ilman mekaanisia apukeinoja.

Runsaan 30 vuoden ajan on useimmille ihmisille opetettu Schäferin menetelmä, jossa ensiavun antaja polvistuu suullaan makaavan onnettomuuden uhrin yli ja puristaa ilman ulos keuhkoista painamalla alaspäin luottaen siihen, että vapaaksi päästetyn rintakehän palautumisliike täyttäisi keuhkot jälleen ilmalla. Vaikkakin se tepsii monissa tapauksissa, ei tämä menetelmä ole läheskään täydellinen.

Keksiäkseen parhaan mahdollisen menettelytavan Yhdysvaltain armeijan kemiallinen osasto aloitti tai laajensi tutkimussuunnitelmia viisi vuotta sitten neljässä lääketieteellisessä tiedekunnassa ja sairaalassa. Koska eläimistä ei ollut paljon hyötyä tällaisissa kokeissa, lääkärien oli saatava ihmisiä "koekaniineiksi". He kokeilivat kolmella tyypillä: sairaalapotilailla, jotka olivat lakanneet hengittämästä nukutuksen aikana tai sairauden tai jonkin vamman takia, vapaaehtoisilla, jotka oli opetettu pidättämään hengitystä ja vapaaehtoisilla, joiden hengitys oli tilapäisesti lamaannutettu kurareruiskeilla.

Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat olivat todellisia sankareita. Täysin leikkausta vastaavissa olosuhteissa, narkoosilääkärien tarkkailun alaisena ja mekaanisten laitteiden ollessa valmiina, 50 vapaaehtoista, joiden liikehermot oli lamaannutettu 'myrkkynuoli'-lääkkeellä, häilyi elämän ja kuoleman välillä sillä aikaa kun kokeiltiin eri menetelmiä. Lopuksi normaali lihastoiminta palautettiin entiselleen happiseoksella. Kaksi ja puoli tuntia myöhemmin he poistuivat leikkaussalista kurkku hellänä, mutta muuten täysin kunnossa.

Kaikissa kokeissa osoittautui perinteellinen Schäferin menetelmä huonoimmaksi. Kokeilluilla puristus-vetomenetelmillä saatiin kaksi kertaa enemmän ilmaa keuhkoihin.

Mutta joillakin parhaista menetelmistä oli suuria haittoja. Eräs tapa esimerkiksi edellytti, että onnettomuuden uhria kohotettiin vyötärön kohdalta ja sen jälkeen häntä painettiin selästä; mahdollisuus tehdä tämä riippui liian paljon ensiavun antajan voimista verrattuna onnettomuuden uhrin painoon. "Lanteiltakiertämistekniikka" oli niinikään vaikea suorittaa tukeville henkilöille.

Ihanteelliseksi osoittautui eversti Holger Nielsenin Tanskassa 20 vuotta sitten kehittämä menetelmä, jossa painetaan selästä ja nostetaan käsivarsista ja jota on käytetty erittäin menestyksellisesti Skandinavian maissa. Se on helppo opettaa, ja sitä voidaan käyttää riippumatta ensiavun antajan ja onnettomuuden uhrin koosta. Tämä menetelmä ei ainoastaan poista ilmaa keuhkoista, kuten Schäferin menetelmäkin, vaan sen jälkeen myös täyttää keuhkot ilmalla. Se käsittää neljä yksinkertaista vaihetta (ks. kuvaa).

Näihin vaiheisiin asiantuntijat lisäävät nämä käytännölliset neuvot: Muistakaa: nopeus on elintärkeää — sekunnitkin merkitsevät paljon. Älkää yrittäkö siirtää onnettomuuden uhria mukavampaan paikkaan. Älkää pysähtykö avaamaan kiristäviä vaatteita tai antamaan stimuloivia aineita. Aloittakaa tekohengityksen antaminen viipymättä. Ihmishenki on käsissänne.

Holger Nielsenin tekohengitysmenetelmä

On tärkeää, että toimitaan hyvin nopeasti. Poista ensin uhrilta kaikki kiristävät vaatekappaleet ja katso, ettei hänen suunsa ole tukkeutunut. Älä tuhlaa aikaa hakemalla lääkäriä, vaan pyydä jotakin muuta tekemään se. Älä koeta ravistaa vettä hukkuneen keuhkoista. Aseta uhri vatsalleen niin, että hänen otsansa nojaa käsiin, jotka ovat päällekkäin. Suun ja nenän on oltava koholla maasta. Lyömällä pari kertaa lujasti lapaluiden kohdalle saa kielen putoamaan esiin.

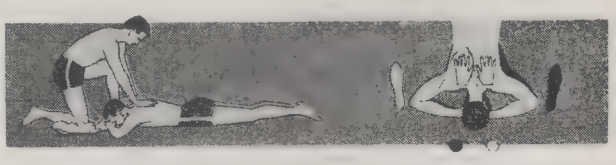

Alkuasento

Aseta toinen polvesi hiukan eteenpäin taivutettuna uhrin pään viereen ja toisen jalan kantapää hänen kyynärpäänsä kohdalle. Ojenna kätesi vinosti eteenpäin, niin että kämmenet ovat lapaluiden päällä, niiden alareuna lapaluiden yläreunan kohdalla.

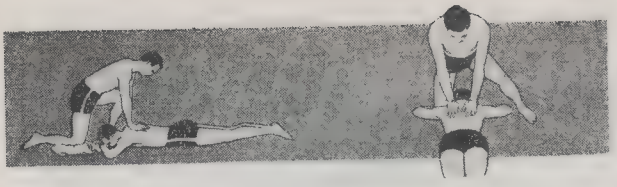

Uloshengitys

Kumarru ojennettujen käsivarsiesi varaan, kunnes ne ovat kohtisuorassa. Paina varovasti 2½ sekunnin ajan — 10 — 15 kilon voima on riittävä (hennoille naisille ja suuremmille lapsille 6 — 7 kg, aivan pienille lapsille 1 — 2 kg). Anna sitten käsiesi liukua alaspäin pitkin uhrin käsivarsia kyynärpäähän asti

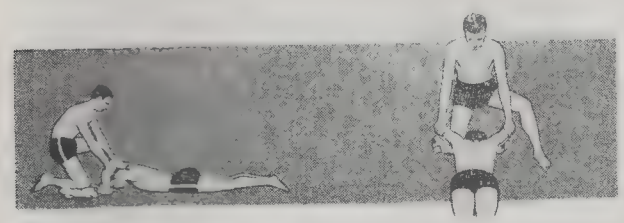

Sisäänhengitys

ja kohota niitä ylös ja eteenpäin taivuttamalla vartoloasi taaksepäin (2½ sek.). Paina uhrin kyynärpäät alas ja aloita liike alusta. Laske: 1-2-3 vaihto, 5-6-7-vaihto (kaikkiaan 7 sekuntia). Kun uhrissa näkyy elonmerkkejä, riittää, että hänen käsiään kohotetaan (12 kertaa minuutissa).

ERÄÄNÄ tuulisena syyskuun päivänä v. 1898 tapahtui Kööpenhaminan ulkopuolella onnettomuus, jolloin soutuveneen koko miehistö hukkui pelastusyrityksistä huolimatta. Eräs pelastajista oli 32-vuotias Holger Nielsen, jota syvästi järkytti toveriensa kuolema. Hän alkoi tutkia erilaisia hengenpelastustapoja. Englantilainen ns. Silvesterin menetelmä oli silloin tunnettu, mutta siinä jouduttiin tuhlaamaan kallisarvoisia minuutteja.

Ns. Schäferin menetelmä oli parempi, mutta ei sekään paras mahdollinen. Se ei aiheuttanut tarpeeksi syvää sisäänhengitystä. Nielsen mietiskeli, miten metodia voisi parantaa. Eräänä aamuna voimistellessaan avonaisen ikkunan ääressä hän huomasi, että kyynärpäitään kohottamalla hän kykeni hengittämään entistä syvempään.

Mutta tässä oli kuitenkin eräs vaikeus: pelastajan olisi istuttava onnettomuuden uhrin pään kohdalla, jos hän halusi liikuttaa uhrin käsivarsia. Schäferin menetelmää käytettäessä taas pelastaja oli polvillaan uhrin yläpuolella kasvot samaan suuntaan. Aluksi Nielsen ratkaisi pulman siten, että hän järjesti kaksi tekohengityksen antajaa, uhrin kummallekin puolelle yhden. Mutta tämäkään ei ollut käytännöllistä.

Jälleen sattuma tuli hänen avukseen. Maatessaan eräänä päivänä hierottavana hän huomasi, että kun hieroja tiettyjä liikkeitä käyttämällä painoi hänen lapaluitaan, ilma virtasi ulos hänen keuhkoistaan. Nyt hän oli keksinyt parhaan keinon. Yksi ainoa pelastaja saattoi helposti työskennellä samalla tavoin.

V. 1932 hän ryhtyi opettamaan uutta hengenpelastusmenetelmäänsä. Tanskan voimistelulaitoksen johtajana ja koulujen urheilutarkastajana hänellä olikin hyvä tilaisuus tutustaa ihmisiä siihen. Hän on saanut nähdä menetelmänsä leviävän maasta maahan.

Holger Nielsen on nyt 86-vuotias, mutta edelleen hän jatkaa innostuneena hengenpelastusmenetelmänsä levittämistä maailmaan. Ja yhä vielä hän opettaa itse sitä käyttäen 76-vuotista vaimoaan uhrina.

Ampumatuloksia

Reserviupseerien ja reservialiupseerien Tampellan alaosastot järjestivät kuluneen talven aikana jäsenilleen ampumatoimintaa Tampellan uudella sisäampumaradalla, jossa on mahdollisuus ampua pienoiskiväärikaliberisilla aseilla. Eri kuukausina muodostui alkupään tulosluettelo seuraavaksi:

Tammikuussa: Pist.koulu (20 l.) 1. H. Larsson 174, 2. P. Takala 161, 3. J. Louhivuori 155, 4. N. Eerola 153, 5. A. Tienari 151. Pien.kiv. (20 l. mak.) 1. N. Eerola 178, 2. E. Kärki 168, 3. H. Remmler 163, 4. R. Keskinen 158, 5. H. Larsson 156.

Helmikuussa: Pist. kuvio (15 l.) 1. N. Eerola 143, 2. P. Takala 139, 3. R. Hellén 137, 4. R. Keskinen 129, 5. K. Immonen 124, Pist. koulu (20 l.) 1. H. Larsson 171, 2. N. Eerola 170, 3 K. Koivisto 163, 4. P. Takala 150, 5. J. Louhivuori 148. Pin. kiv. (3 x 5 l.) 1. N. Eerola 133, 2. A. Suominen 118, 3. 3. N. Karsa 117, 4. R. Hellén 116, 5. M. Ikonen 113.

Maaliskuussa: Pist. kuvio (15 l.) 1. A. Tienari 137, 2. H. Larsson 132, 3. R. Hellén 132, 4. K. Koivisto 130, 5. R. Keskinen 125. Pist. koulu (20 l.) 1. A. Tienari 170, 2. H. Larsson 166, 3. N. Eerola 163, 4. K. Koivisto 160, 5. A. Kujansuu 158, Pien. kiv. (3 x 10 l.) 1. R. Keskinen 244, 2. R. Hellen 238, 3. U. Helorinne 238, 4. N. Eerola 235, 5. P. Mure 231.

Huhtikuussa: Pist. kuvio (20 l.) 1. A. Tienari 184, 2. J. Louhivuori 182, 3. N. Eerola 179, 4. A. Lehtonen 174, 5. P. Takala 174. Pist.koulu (20 l.) 1. J. Louhivuori 181, 2. H. Larsson 175, 3. A. Tienari 174, 4. N. Eerola 170, 5. P. Takala 164. Pien.kiv. (3 x 10 l.) 1. N. Eeerola 253, 2. R. Hellen 243, 3. R. Keskinen 236.

Toukokuussa: Pist. kuvio (20 l.) 1. N. Eerola 188, 2. A. Tienari 184, 3. P. Takala 184, 4. A. Lehtonen 183, 5. R. Hellen 182. Pist. koulu (20 l.) 1. H. Larsson 175, 2. N. Eerola 173, 3. P. Takala 170, 4. M. Nieminen 166, 5. R. Keskinen 165.

KUN SILAKAT OVAT HALPOJA

Tuore silakka on kiinteä, kiiltävä ja kirkassilmäinen, vanhentuneesta silakasta irtoavat suomut, se on pehmeä ja punasilmäinen eikä siitä saa samanveroista ateriaa kuin tuoreesta kalasta.

Silakat on syytä perata heti kotiin tuotua. Moni pitää kalan puhdistusta ikävänä työnä ja ehkä juuri siksi tulee valmistaneeksi harvemmin kala-aterioita. Silakan perkaaminen käy kuitenkin helposti keneltä hyvänsä, kun kalaa ei tarvitse suomustaa eikä teräviä kiduksia poistaa. Sitä paitsi silakoita peratessa kädet puhdistuvat ihmeen valkoisiksi.

Silakan puhdistamisessa on tärkeätä, että kalat huuhdotaan nopeasti, mutta kuitenkin huolellisesti. Silakoita ei saa jättää likoamaan veteen, sillä silloin niistä huuhtoutuu pois makuaineita ja rasvaa. Huuhdotut silakat valutetaan hyvin ja niiden päälle ripotellaan suolaa.

Silloin kun silakat ovat halpoja, kannattaa niitä valmistaa usein ruoaksi. Jotta näihin aterioihin saataisiin vaihtelua, on oheisena muutama ohje avuksi.

Silakkapihvit

Peratuista silakoista poistetaan ruodot. Kaksi kalaa pannaan vastakkain, väliin suolaa, valkopippuria ja hienonnettua tilliä. Pihvit käännetään ruisjauho-suolaseoksessa ja paistetaan runsaassa margariinissa hitaasti, että ne paistuessaan ehtivät kypsyä.

Silakkapihvit voi myös pariloida hiilloksella tai keittolevyllä. Näin valmistetut pihvit ovat helposti sulavia ja terveellisiä.

Tarjotaan esimerkiksi perunasoseen kanssa.

Tomaattisilakat

Silakat ladotaan vuokaan, päälle suolaa, runsaasti tomaattisosetta, tilliä, kermaa niin paljon, että kalat peittyvät sekä muutama margariininokare. Silakoita kypsennetään niin kauan miedossa uunin lämmössä, että ruodotkin pehmiävät.

Silakkasardiinit

½ kg silakoita 1½ dl ruokaöljyä, ½ dl viinietikkaa, 8 valkopippuria, 6 maustepippuria, suolaa, hiukan sokeria, tilliä, ½ sipulia, (tomaattisosetta). Silakat ladotaan limittäin kasariin, päälle kaadetaan öljy-viinietikkaseos ja lisätään muut mausteet. Kaloja keitetään hiljaisella tulella 40—50 min. Saavat jäähtyä kannen alla ja tarjotaan kylminä.

Silakkakääryleet

Silakoista poistetaan ruodot. Kalat kierretään nahkapuoli ulospäin kääryleiksi ja ladotaan vuokaan. Päälle kaadetaan suolalla ja etikalla tai sitruunamehulla maustettua vettä niin paljon, että kalat peittyvät. Joukkoon lisätään vielä muutama mauste- ja valkopippuri, laakerinlehti, tillinvarsia ja sipuliviipaleita. Silakat kypsennettään hiljaisella tulella liedellä tai uunissa.

Kääryleet voi tarjota eturuokana perunoiden kanssa maustamalla liemi vielä margariinilla ja hienonnetuilla mausteyihanneksilla. Liemestä voi valmistaa myös munakastikkeen.

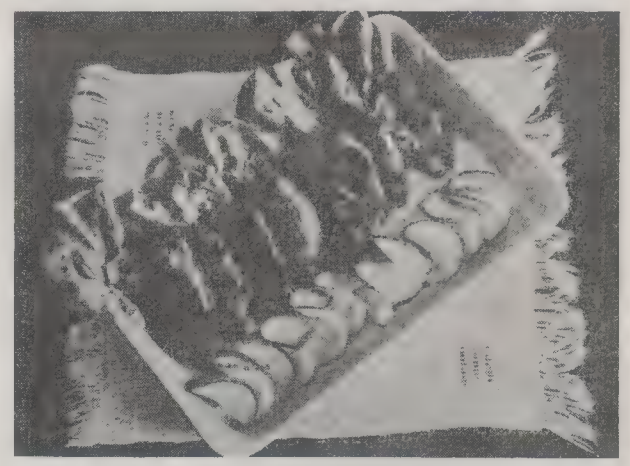

Vanhaa ja uutta. Tampellan juhlatalo ja urheilutalo toukokuisen auringon valottamina.

Usein silakkakääryleet tarjotaan kylminä, jolloin ne saavat jäähtyä liemessään.

Silakkahyytelö valmistetaan siten, että kulhon pohja koristetaan munaviipaleilla ja tillinoksilla, kääryleet ladotaan kulhoon ja lopuksi kaadetaan päälle siivilöity keitinliemi, johon on liuotettu liivakkoa (1 liivakko/1 dl lientä). Tarjolle pantaessa hyytelö kumotaan vadille ja syödään sellaisenaan tai kermakastikkeen kanssa.

Silakkapaistos

n. ½ kg silakoita
ruodotonta anjovista
ruohosipulia tai sipulia
tilliä, persiljaa
2½ dl maitoa
2 munaa

Silakoista poistetaan ruodot. Selkäruodon paikalle pannaan anjovissuikale, päälle ripotellaan mausteviha nneksia ja silakat käännetään tavalliseen muotoonsa. Kalat ladotaan voideltuun vuokaan ja niiden päälle kaadetaan anjovisliemellä maustettu munamaito. Paistetaan miedossa uuninlämmössä. Pinnalle ripotellaan loput maustevihanneksista ja paistos tarjotaan perunoiden kera. Anjovista on käytettävä varoen, ettei ruoasta tule liian suolaista.

H. M. — I. S.

Aloitekyky

Maailma jakaa suurpalkintojaan, niin rahassa kuin kunniassa, vain yhdelle ominaisuudelle — aloitekyvylle. Mitä sitten on aloitekyky? Se on oikean tehtävän suorittaminen ilman käskyä. Täydellisyydessä seuraava ominaisuus on osata suorittaa tehtävä heti kun on saanut käskyn. Ne, jotka kykenevät toimittamaan tehtävänsä loppuun saakka, saavat osakseen kunniaa ja useimmiten tuntuvan aineellisen korvauksen. Seuraavina tulevat ne, jotka eivät koskaan suorita tehtävää, ennenkuin heitä on siihen kahdesti kehoitettu; he eivät saa osakseen mitään kunniaa eivätkä paljon korvaustakaan. Sitten tulevat ne, jotka suorittavat tehtävän vasta sitten, kun pakko painaa heidän kantapäillään; kunnioituksen sijasta he saavat osakseen välinpitämättömyyttä ja korvauksen sijasta sääliä. He kuluttavat suuren osan ajastaan valittelemalla huonoa onneaan. Vielä alempana asteikossa on se, joka ei suorita tehtävää vielä sittenkään, kun toinen näyttää hänelle, kuinka se on tehtävä; sellainen ihminen on aina ilman paikkaa ja saa osakseen toisten halveksumisen, ellei hänellä satu olemaan rikkaita sukulaisia, missä tapauksessa Kohtalo odottaa vuoroaan kulman takana. — *Mihin ryhmään sinä kuulut?*

Lapinniemen pilkkimiehet kilpasilla

"Ahventa narraamassa"

Helmikuun 1 päivänä 1957 pidettiin Lapinniemellä kokous, jossa keskusteltiin kalakerhon perustamisesta. Asiasta kiinnostuneita henkilöitä oli kokouksessa läsnä 33. Tällöin päätettiin perustaa Lapinniemen Pilkkikerho.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin A. Pohja ja sihteeriksi A. Niro sekä johtokunnan muiksi jäseniksi P. Takala, V. Uskali, K. Heino ja L. Tarkki.

Pitkin talvea olivat kalamiehet vetäneet valtavia kalansaaliita. Siksi johtokunta päättikin pitää jäsenilleen ongintakilpailut, jossa ratkaistaisiin kalakerhon mestaruus.

Kilpailupäivän aamuna 7. 4. 57 kokoonnuttiin Tammelan torille, josta auto vei miehet Längelmävedelle. Siellä 26 kerhon jäsentä aloitti ankaran kalojen narraamiseen. Kaira pureutui nasevasti jäähän eikä tuulinen sääkään pystynyt lannistamaan kalamiehen intoa.

Iltapäivällä kokoonnuttiin Uskalin johdolla punnitustilaisuuteen. Todettiin, että suurimman kalan, 2 kg painavan hauen, sai T. A. Saarto. Suurimman ahvenen, 570 g, pyydysti N. Mäkinen.

"Eväätkin maistuvat"

Paljonko Sinä sait?

Kilpailun tulokset ja palkintojärjestys:

1. T. A. Saarto, 2. H. Välimaa, 3. P. Salminen. 4. N. Mäkinen, 5. P. Takala.

Tässä yhteydessä haluaa Pilkkikerho kiittää isännöitsijä M. Visaa kilpailuun lahjoitetuista palkinnoista.

Kotimatkalla A. Pohja kertoili siitä, millaisen pilkin olisi pitänyt olla, ja R. Saarinen väitteli ansiokkaasti ahvenensa puolesta. Kalainnostusta kuvaa myös se, että kerhoon kuuluu nykyisin 45 jäsentä.

TAPAHTUIKO TAMPELLASSA?

— Tämä keräys on Kalle Kakkoselle. Hän joutui vararikon partaalle osallistuttuaan kaikkiin keräyksiin mitä talossa on suoritettu.

* * *

Savolaisen tervahöyryn kippari koneenkäyttäjälle:
— Puavo, mittees sinä teet?
— Minä puan piippuu, kuului vastaus.
— Kun out pannuna piippuu, niin ota par purlausta tuakseppäin, myö männää muute kivelle.

* * *

— Terve kaveri, miten jaksat, lainaatkos tuhatlappusen?
— Valitettavasti minulla ei ole mukana.
— Entä kotona?
— Kiitos, siellä voidaan oikein hyvin. Näkemiin!

"Taitaapa yhden miehen osalta riittää".

Tampellan urheilutalo keväisen auringon valaisemana

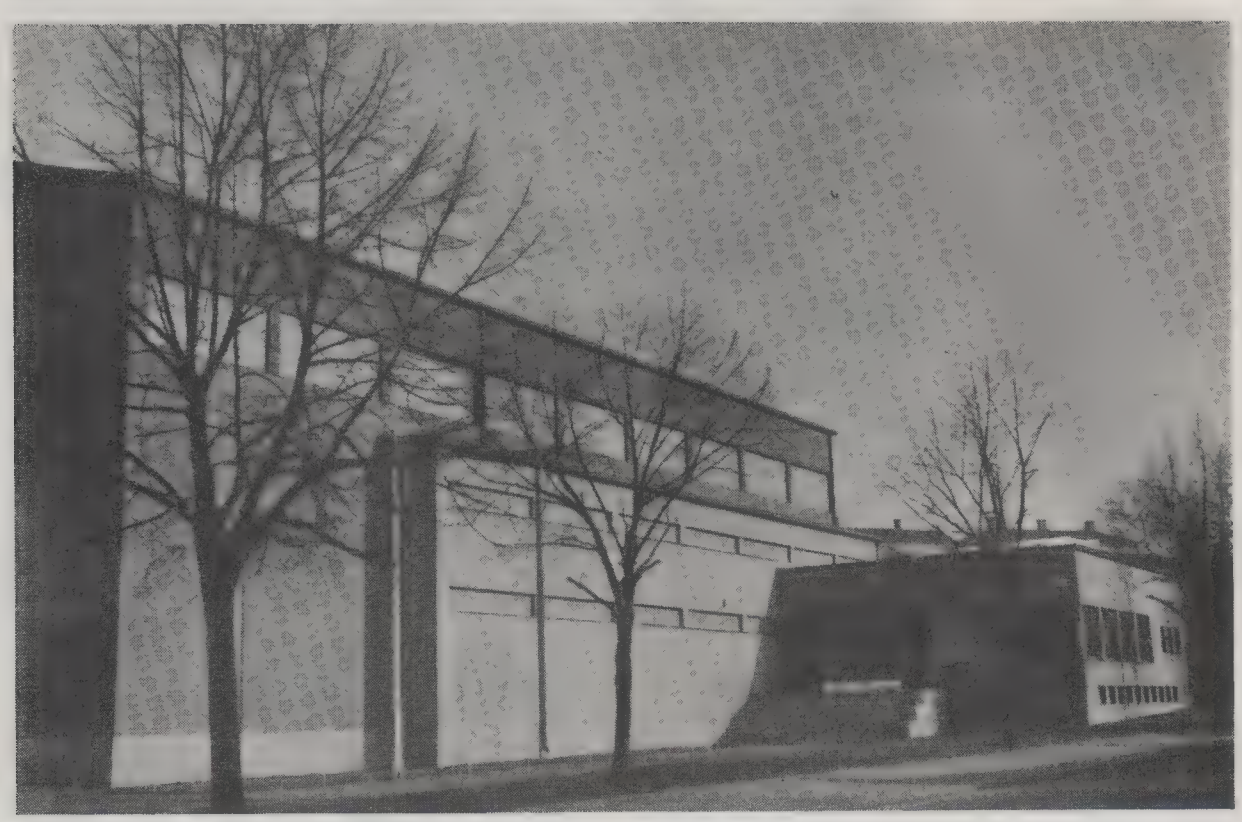

Lasten hiihtokilpailut "Pekolassa"

Maaliskuun loppupuolella pidettiin lasten hiihtokilpailut "Pekolassa". Jännittyneinä olivat "Pekolan" hiihtäjätytöt ja -pojat odottaneet näitä kilpailuja, sillä harjoiteltu oli lujasti, kunto oli korkealla, ja innostus tulevia kilpailuja kohtaan kasvoi päivä päivältä. Hiihtokausi oli vielä parhaimmillaan, mutta maaliskuun aurinko lämmitti jo enteellisesti. Niin kävikin, että kilpailujen järjestäjät joutuivat kilpasille kevään tulon kanssa. Isät panivat kuitenkin töpinäksi, ja pian oli järjestelytoimenpiteet suoritettu, ja kilpailut pääsivät alkamaan sunnuntaina maaliskuun 17 pnä klo 9.00, jolloin talon N:o 31 nuori väki ensimmäisenä ehti kilpaladulle. Sää oli kaunis ja aurinkoinen ja keli kovan pakkasen vuoksi vähän kireähkö, mutta parani kilpailun kuluessa. Hyvää keliä riitti vielä seuraavankin kilpailun osalle, joka alkoi välittömästi edellisen kilpailun jälkeen. Tämä kilpailu koskien taloja N:o 33 ja 35 oli osanottajamäärältään ennätyksellinen, sillä kaikkiaan 50 nuorta hiihtäjää oli saapunut kilpailemaan paremmuudestaan 12 eri sarjassa. Maaliskuun viimeisenä sunnuntaina, jolloin kevät oli jo ehtinyt sulattaa lumipeitteen miltei olemattomiin, kiirehtivät talojen N:o 27 ja 29 nuoret kilpasille. Hyvin onnistuivat nämäkin kilpailut ja kovasti yritettiin, vaikka rosoinen hanki ja jäätikkö jo vähän naarmuttikin suksen pohjia.

Suuri oli harrastus ja mielenkiinto näitä kilpailuja kohtaan etenkin nuorempien taholta. Vanhemmat taas kantoivat vastuun kilpailujen järjestämisestä ja niiden onnistumisesta. Hyvinhän kaikki sujuikin vaikka toisinaan kilpailujen jännitys tuntuikin ylivoimaiselta lähtövuoroaan odottelevasta pikku tytöstä ja pojasta. Pieni esiinpyrkivä itkun alkukin muuttui kuitenkin pian hyvinansaituksi riemuksi, sillä kaunis palkintolusikka ja reipas mieli jäivät muistoksi kovista kilpailuista. Tämä lusikka oli varmaankin alkuna siihen tulevaan suureen palkintokokoelmaan, joka on monen nuoren urheilijan saavutettavissa, kunhan vain kuntoa ja sisua sekä ennenkaikkea harrastusta riittää. Ja riittäähän sitä. Ensi talvena yritetään taas uudelleen ja vielä suuremmin joukoin.

Kilpailujen tulokset ja palkintojärjestys olivat seuraavat:

Ilmarinkatu 27—29 lasten tulokset:

Tytöt alle 5 vuotta:

1) Seija Mäki-Laurila, 2) Eija-Liisa Anttila, 3) Marja-Liisa Smeds, 4) Vava Sippola, 5) Eeva-Liisa Haapanen.

Tytöt alle 7 vuotta:

1) Sirpa Vesa, 2) Tyty Sippola, 3) Irmeli Pinomäki, 4) Riitta Malminen, 5) Paula Kangas, 6) Lea Suomela.

Tytöt alle 9 vuotta:

1) Leena Koivula, 2) Leena Lehtola.

Tytöt alle 13 vuotta:

Raija Leppälä.

Pojat alle 5 vuotta:

1) Antti Halminen, 2) Risto Koivula, 3) Sakari Pöllänen, 4) Markku Vesa.

Pojat alle 7 vuotta:

1) Pekka Tefke, 2) Seppo Näsi, 3) Jukka Vuorjoki.

Pojat alle 9 vuotta:

1) Olavi Pöllänen, 2) Erik Boucht, 3) Olli Smeds. 4) Jarmo Autero, 5) Jukka Leppälä, 6) Pentti Syrjänen.

Pojat alle 11 vuotta:

1) Juhani Pöllänen.

Pojat alle 13 vuotta:

1) Jouko Suvela.

Pojat alle 15 vuotta:

1) Heikki Heinonen, 2) Matti Autero.

Ilmarinkatu 31 lasten tulokset:

Tytöt:

alle 6 vuotta:

1) Leena Nieminen 1.52, 2. Merja Pyörtänö 1.55. 3) Birgit Lundelin 2.51.

alle 9 vuotta:

1) Marianne Norilo 2.57, 2) Anne Kivinen 3.45. 3) Seija Tuononen 3.52, 4. Marketta Hakala 3.59.

alle 11 vuotta:

1) Arja Frondelius 2.49, 2) Birgit Lehtinen 3.03, 3) Helena Vuohio 3.14, 4. Helena Salonen 3.30.

alle 15 vuotta:

1) Anneli Hakala 5.14.

Pojat:

alle 6 vuotta:

1) Ari Rinkinen 1.57, 2) Rauli Keskinen 3.45.

alle 7 vuotta:

1) Seppo Frondelius 3.02, 2) Hannu Seikkula 3.13.

alle 9 vuotta:

1) Markku Kehämaa 2.53, 2) Hannu Vuohio 3.03. 3) Kari Santanen 3.03, 4) Reijo Svärd 3.27, 5. Veijo Svärd 3.42.

alle 11 vuotta:

1) Yrjö Norilo 5.00, 2. Markku Sneck 5.29, 3. Matti Kanerva 5.43.

alle 13 vuotta:

1) Pekka Norilo 4.47.

Ilmarinkatu 33 — 35 lasten tulokset.

Pojat:

alle 6 vuotta:

1) Ilkka Hietaniemi 4.52, 2) Raimo Eränen 5.16, 3) Jorma László 5.33, 4) Pertti Hietaniemi 5.58.

alle 7 vuotta:

1) Mauri Lymi 5.22, 2) Erik Henriksson 6.09, 3) Lauri Mansikkamäki 6.52, Pekka Mäki 7.02.

alle 9 vuotta:

1) Juha Virta 4.05, 2) Aleksei Tchurbanoff 4.28, 3) Harri Finne 4.41, 4) Jukka Friman 4.54, 5) Timo Pajunen 5.07.

alle 11 vuotta:

1) Matti Lymi 2.01, 2) Matti Hangasluoma 2.15, 3) Risto Karhola 2.20, 4) Martti Santasalo 3.13. 5) Seppo Mälkönen 3.25, 6) Timo Friman 4.28.

alle 13 vuotta:

1) Kari Nevanperä 2.44, 2) Matti Kievari 3.16. 3) Pekka Pajunen 4.57, 4) Reima Finne 6.04.

alle 15 vuotta:

1) Jarmo Suokas 1.24, 2) Tapio Mälkönen 3.42.

Tytöt:

alle 5 vuotta:

1) Eija Kajander 6,16, 2) Inkeri Eränen 6.17. 3) Päivi Virta 6.38.

alle 7 vuotta:

1) Pirkko Kievari 3.51. 2) Marjatta Marjamäki 4.09, 3) Valentina Tchurbanoff 4.27, 4) Kristiina Hietaniemi 4.30, 5) Pirjo Lindell 5.51.

alle 9 vuotta:

1) Riitta Hangasluoma 2.08, 2) Marina Henriksson 2.15, 3) Monika Enderlein 2.17, 4) Tiina Tirronen 2.20, 5) Sirkka Mansikkamäki 2.21, 6) Riitta Nieminen 2.30.

alle 11 vuotta:

1) Ritva Kievari 2.08, 2) Bessi Enderlein 2.13, 3) Liisa Tchurbanoff 2.26, 4) Sirkka Malminen 2.37, 5) Leena Karhola 2.59, 6) Paula Malminen 3.23.

alle 13 vuotta:

1) Riitta Suokas 1.18, 2) Tytti Tirronen 1.35, 3) Katriina Hangasluoma 2.16, 4) Maija Mansikkamäki 2.44.

Kameran laukauksia
Pekolan kisoista
seur. sivulla

Pekolalaisten TALVISIA muistoja

"Taisinpas napata sen palkintolusikan", tuumii "Kuuman sarjan voittaja", Jarmo-poika, saapuessaan maaliin. (ylh. oik.)

Isät silmä tarkkana. Virheitä ei saa tulla näin kovissa kilpailuissa. (yllä)

"Jännitys huipussaan" eli alle 6 vuotiaitten tyttöjen sarja lähtövalmiina. (alh. oik.)

Olli-poika täydessä menossaan. (ylh. vas.)

Seppo-poika lujassa loppuvedossaan. (ylh. kesk.)

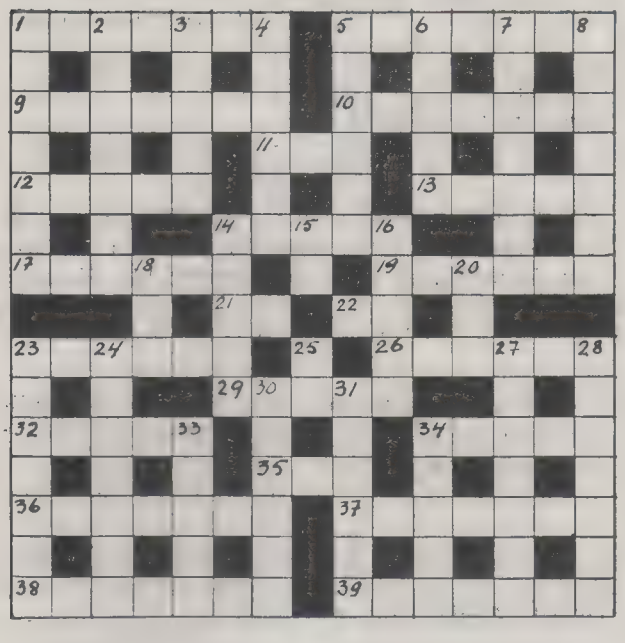

RISTISANATEHTÄVÄ N:o 8

Vaakasuoraan: 1. Ylennys. 5. Varotoimenpide. 9. Pikkukaupunki. 10. Pysyvä. 11. -upseeri. 12. Hinkalo. 13. Rehukasvi. 14. Odottavien muodostamia. 17. Tulla. 19. Syöttiläs. 21. Läänilyhennys. 22. Jokin. 23. Kuvaajalle tarpeen. 26. Kanne. 29. Sieni. 32. Teho. 34. Kunta Pohjanmaalla. 35. Hyödyllistä. 36. Yleisiä huviloissa. 37. Tippua. 38. Ivallista. 39. Leivän juurta.

Pystysuoraan: 1. Keko. 2. Villitä. 3. Istuin. 4. Piiritys. 5. Lurjus. 6. Tulinen. 7. Jätekasoja. 8 Urho. 14. Tuolissakin välttämättömiä. 15. Pronomini. 16. Lauselma. 18. Kuulu kirjailija. 20. Järki. 23. Etevä. 24. Hyviä. 25. Tilapäinen. 27. Matkailija. 28. Toivottava. 30. Talouskapine. 31. Ahtaita. 33. Mies. 34. Hölmö.

Ristisanatehtävän n:o 7 ratkaisu

Vaakasuoraan: 2. Panu. 5. Sumu. 9. Asa. 10. Oodi. 11. Oljet. 12. Krim. 13. Sini. 14. Suo. 16 Napa. 18. Intia. 22. Tyrä. 23. Aina. 24. Nekut. 27. Näky. 28. Duuri. 31. Etydi. 33. Hies. 34. Reput. 35. Baku. 38. Irma. 41. Elämä. 43. Eeva. 45. Pan. 47. Mies. 48. Area. 49. Vivut. 50. Lato. 51. Tai. 52. Tila. 53. Ansa.

Pystysuoraan: 1. Mars. 2. Pako. 3. Noin 4. Uomat. 5. Sisar. 6. Moni. 7. Ulina. 8. Selin. 15. Upeat. 17. Pyry. 19. Tipu. 20. Aasi. 21. Lund. 25. Täit. 26. Oder. 29. Usea. 30. Ruuna. 31. Elbe. 32. Yskä. 33. Hame. 36. Altis. 37. Ummut. 39. Resla. 40. Avata. 42. Äiti. 44. Aron. 45. Pata. 46. Niin.

VIHITTY:

Maire Karaus ja Kalervo Kytölinna 11. 5. 1957.

Pirkko Niittynen ja Jaakko Koski 8. 6. 1957.

Linnea Luomala ja Eino Pihkoluoma 9. 6. 1957.

VÄÄRINKÄSITYKSIÄ

— Kerran kun olin luistelemassa, kaaduin, taitoin jalkani ja jouduin makaamaan kaksi kuukautta.
— Jäädyitkö sinä kiinni sitten?

* * *

Amerikkalaiset ovat erinomaisen taitavia mahduttamaan lyhyeen ilmoitukseen paljon asiaa, kuten seuraava New York Sunin esimerkki osoittaa:

"Syvästi surren ilmoitan, että rakastettu vaimoni kuoli synnyttäessään potran poikalapsen, jolle samalla etsin reipasta hoitajaa, jolle taataan hyvä palkka ja asema, kunnes olen löytänyt uuden vaimon, jonka on oltava elämänhaluinen ja alle 30-vuotias sekä tuotava pesään 10.000 dollaria, jotka aion sijoittaa hyvin suositeltuun, 79. kadulla sijaitsevaan taloustavaraliikkeeseeni, missä parhaillaan on käynnissä posliinitavaroiden loppuunmyynti ennätyksellisen halpoihin hintoihin."

* * *

HIRRENVETOA

Mies: Nukuin kuin tukki viime yönä.
Nainen: Aivan, kuten raamisahan läpi menevä tukki.

* * *

KOLARIN JÄLKEEN

Autoilijat katsoivat toisiinsa vihaisina. Toinen sanoi:

— Teidän ei pitäisi ajaa muuta kuin lastenvaunuja.

— Ja teidän pitäisi maata niissä.

* * *

— Tiedättekö missä kuussa naiset lörpöttelevät vähimmin?

— En.

— Helmikuussa.

Kiitämme

Kiitän työtovereitani saamastani rahasta sairauden aikana.

Ester Kivistö.

Sydämelliset kiitoksemme yhtiön johdolle, sairaskassalle, Huolto r. y:lle, Tampellan mieskuorolle ja työtovereille, jotka eri tavoin kunnioittivat rakkaamme Aleksander Häkkisen muistoa.

Omaiset.

Sydämellinen kiitos Tampellan huoltorenkaalle saamastani lahjasta.

Väinö Ahola.

Sydämellisesti kiitän kaikkia niitä, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta.

Kalle Hartman.

Parhaimmat kiitokseni esimiehilleni, työtovereilleni ja kaikille, jotka muistivat minua täyttäessäni 60 vuotta.

Arvo Salmi.

Kiitokseni Tampellan Huolto ry:lle rahalahjasta eläkkeelle siirtyessäni.

August Ranta.

Parhaat kiitokseni esimiehilleni ja työtovereilleni, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta.

Kalle Järvinen.

Kalle Sinisalon muistojuhlassa osoitetusta osanotosta, puheista, lauluista, kukista y.m. pyydämme sydämellisesti kiittää.

Elsa Sinisalo ja lapset.

Pyydän esittää parhaat kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle, Tampellan musiikkiyhtymille, sekä kaikille esimiehilleni ja työtovereilleni osakseni tulleesta tuesta ja huomaavaisuudesta sairauteni aikana.

Matti A. Hakala.

Sydämellisen kiitokset Tampellan konepajan sairaus- ja hautausavustuskassalle sekä Huolto r.y:lle saamastani rahasta äitini, Hilma Koskisen poismenon johdosta

Aino Valkinen.

Sydämellisesti kiitän insinörskä Dahlströmiä, mr. Sandsundia, työnjohtajia ja työtovereita kaikesta, millä minua muistettiin täyttäessäni 75 vuotta.

Kustaa Öhman.

Kiitän Huolto r.y:tä saamastani tuesta perheelleni.

Raoul Jokinen.

Sydämelliset kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta.

Lauri Korhonen.

Sydämelliset kiitoksemme esimiehille, työtovereille ja kaikille niille, jotka seppelein, kukkasin ja adressein kunnioittivat rakkaan äitimme Ida Koiviston muistoa.

Antti ja Irene Koivisto.

Sydämelliset kiitokseni sähköosaston insinöörille, työnjohtajille ja työtovereilleni saamastani rahalahjasta sairauteni johdosta.

Kalle Nieminen.

Parhaat kiitokseni Tampellan johdolle, I A:n työnjohtajille ja työtovereilleni saamastani arvokkaasta lahjasta täyttäessäni 60 vuotta.

Urho Salo.

Sydämelliset kiitokseni yhtiön johdolle, konepajan johtajalle, insinööreille, virkailijoille, työnjohtajille, sekä kaikille valimolaisille siitä suurenmoisesta, odottamattoman runsaasta ystävällisyydestä, mitä sain osakseni sähkein, kukkasin ja arvokkain lahjoin 60 vuotispäivänäni.

Onni Salminen.

Sydämelliset kiitoksemme Tampella-yhtiölle adressista ja työtovereille seppeleestä, sekä Tampellan Huolto r.y:lle saamastamme rahalahjasta Manu Siron kuoleman johdosta.

Naimi ja Terttu Siro.

Sydämellinen kiitokseni märkäkehruun työnjohtajalle, laitosmiehille ja työtovereilleni saamistani kukkasista ja lahjasta täyttäessäni 60 vuotta.

Hjalmar Kangas.

Sydämelliset kiitokseni kaikille, jotka ottivat osaa suureen suruuni mieheni, William Seppälän, kuoleman johdosta.

Martta Seppälä.

Sydämellinen kiitokseni kaikille, jotka muistivat monin eri tavoin minua mieheni, Elias Laakson kuoleman johdosta.

Miina Laakso.

Sydämellinen kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle ja sairaskassalle rahallisesta lahjasta pitkäaikaisen sairauteni aikana.

Ida Männikkö.

Parhaimmat kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta.

Vilho Lehtinen.

Matkavaluutasta

Monissa kodeissa suunnitellaan parhaillaan kesän ulkomaanmatkoja. Saadaksemme tietää paljonko ulkomaan valuuttaa saa matkaa varten ostaa, soitimme Kansallis-Osake-Pankin konttoriin ja kysyimme millaisia matkavaluuttamääräyksiä nykyään on voimassa.

Pankinjohtaja Eino Mäkelä kertoi, että nykyisten määräysten mukaan saa Suomessa vakinaisesti asuva henkilö ostaa matkakurssiin valuuttaa kutakin ulkomaan matkaansa varten yhteensä enintäin 20.000 markalla, jos matka suuntautuu Skandinavian maihin ja yhteensä enintäin 40.000 markalla, jos matka suuntautuu myös muualle ulkomaille ja nimenomaan sen maan tai niiden maiden valuuttaa, jonne tai joiden kautta matka tapahtuu.

Tämän lisäksi saa kukin matkustaja viedä mukanaan enintään 10.000 markkaa. Tämä markkamäärä on tarkoitettu ensimmäisiä menoja varten kotimaassa paluun jälkeen eikä varsinaisesti ulkomailla vaihdettavaksi. Jos kuitenkin ulkomailla joutuu vaihtamaan suomalaisia seteleitä — edellyttäen, että pankit niitä ostavat — on varauduttava huomattavasti matkakurssia huonompaan kurssiin.

Jos koko matkareitti on selvillä jo ennen matkalle lähtöä, ei matkalippujen osto ulkomailla pääse kaventamaan tuota pientä valuuttamäärää. Suomessa vakinaisesti asuvalla henkilöllä on nimittäin oikeus ilman ostolupaa markoissa tapahtuvaa maksua vasostaa tarvitsemansa matkaliput, niihin liittyvine lisälippuineen, säännöllisille rautatie-, laiva-, lento- ja linja-autoreiteille.

Ilman erkoisanomusta jokainen Suomessa vakinaisesti asuva henkilö näinollen saa ostaa matkakurssiin seuraavat valuutta-määrät:

Tanskaan Tkr	425.-
Norjaan Nkr	440.-
Ruotsiin Rkr	320.-
Kreikkaan Drachme	3.650.-
Hollantiin Hfl	465.-
Belgiaan Bfr	6,150.-
Englantiin L	43.-.8.
Australiaan Austr. L	55.-.-.
USA:aan S	120.-
Kanadaan CS	120.-
Ranskaan Rfr	43.000
Italiaan Lit	75.000
Itävaltaan S	3.180.-
Länsi-Saksaan DM	530.-
Espanjaan Pts	4.700.-
Portugaliin Esc	3.500.

Edellämainitut rahamäärät riittänevät varsin hyvin lyhyitä ulkomaanmatkoja varten. Pitempiä ulkomaanmatkoja varten ovat määrät kuitenkin kovin riittämättömät. Suomen Pankki voi kuitenkin erikoisanomuksesta myöntää lisävaluuttaa tärkeitä liikematkoja ja opiskelua varten. Tätä varten voidaan anomuskaavake täyttää meillä, ja me toimitamme sen edellen Suomen Pankin ratkaistavaksi. Mikäli ulkomaanmatka tapahtuu autolla, voi matkustaja anoa myös bensiinivaluuttaa jonkin autojärjestön antaman laskelman perusteella. Lisävaluutta anomukset on kuitenkin tehtävä hyvissä ajoin, sillä niiden käsittely Suomen Pankissa saattaa viipyä jonkun päivän.

Viime vuosina ovat matkavalmistelut helpottuneet sikäli, että viisumia ei enää tarvita seuraaviin maihin: Belgia, Eire, Englanti, Hollanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Lichtenstein, Luxemburg, Länsi-Saksa, Ranska, Sveitsi ja Turkki; pelkkä henkilöllisyystodistus riittää matkustettaessa Islantiin, Norjaan, Ruotsiin ja Tanskaan.

Matkavaluutan kuljetusmuotona käytetään nykyisin matkashekkejä, jotka kaikkialla maailmassa ovat saavuttaneet matkustavan yleisön suosion ja käytännöllisyytensä ja varmuutensa vuoksi sivuuttaneet kaikki muut kuljetusmuodot. Niitä lunastetaan yleensä suuremmissa hotelleissa, matkatoimistoissa ja rautatieasemien vaihtokassoissa sekä laivoissa.

Usein asiakkaat haluavat valuuttansa tästäkin huolimatta kokonaan käteisenä. Tämä ei kuitenkaan ole aina mahdollista, sillä hyvin monessa maassa on voimassa setelien tuontirajoituksia, jopa kerrassaan tuontikieltojakin.

Parhaimmat kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle saamastani rahalahjasta sairauteni aikana.

T. Jäkälä.

Sydämellinen kiitokseni Tampellan Huolto r.y:n johtokunnalle, Rak:os. työnjohtajille ja kaikille työtovereilleni osakseni tulleesta huomaavaisuudesta ja arvokkaista lahjoista täyttäessäni 50 vuotta 12. 3. 57.

Niilo Kaaja.

Sydämelliset kiitokseni esikehruun työnjohtajille ja työtovereille merkkipäiväni johdosta saamastani lahjasta.

Kunnioittaen Lempi Jalava.

Tahdon lausua parhaat kiitokseni työnjohdolle sekä työtovereille G-2 osastolle, sairaskassalle ja Huolto r.y:lle saamastani raha-avustuksesta pitkän sairauteni aikana.

Kiittäen Juho K. Juholin.

Parhaat kiitokset puista.

M. T.

Parhaat kiitokseni kaikille niille konepajalaisille. ketään mainitsematta, mutta ketään unohtamatta. jotka muistivat minua 70-vuotispäivänäni.

Arvo Tarvainen.

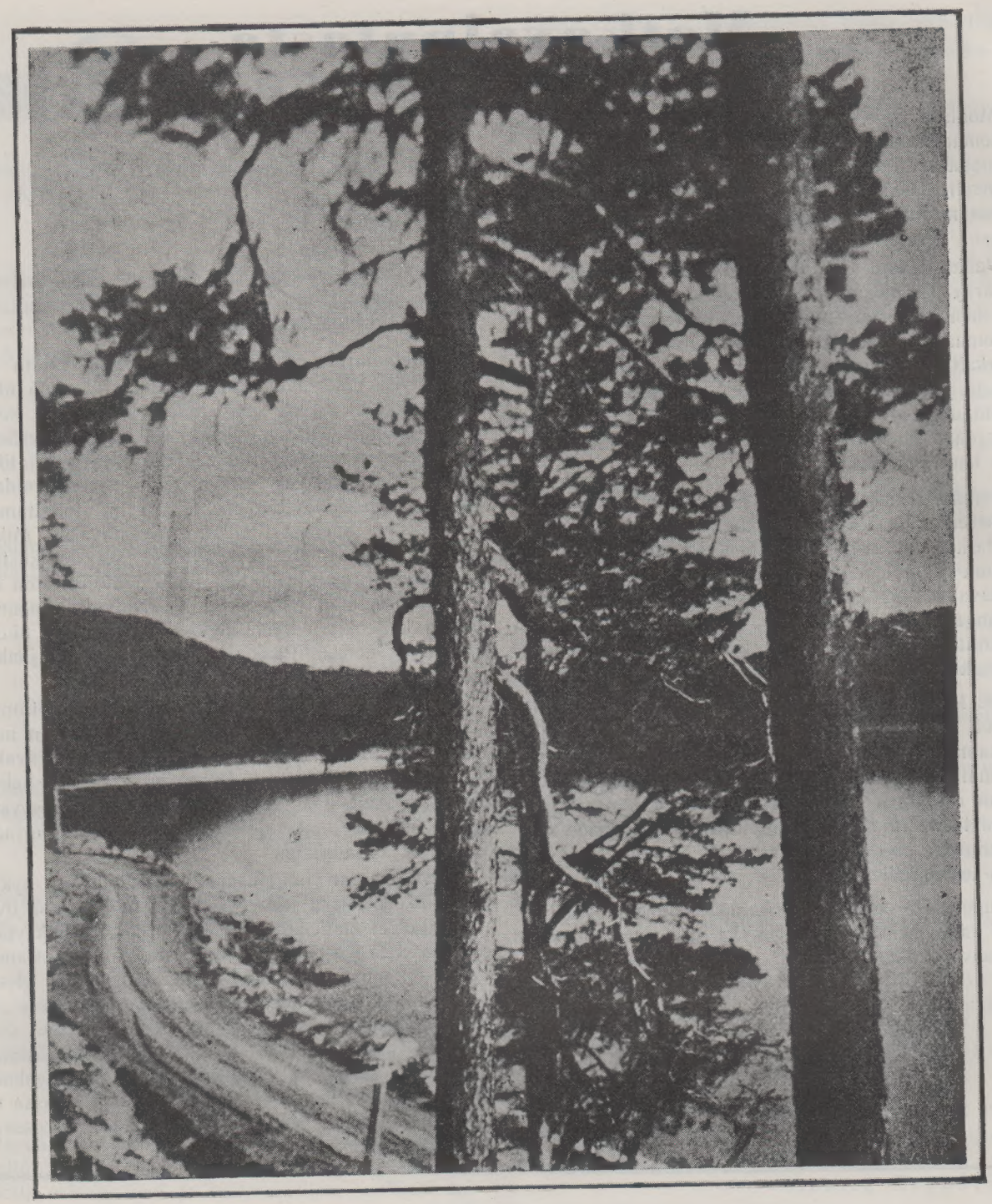

TAMPELLA TÄNÄÄN

toivottaa kaikille lukijoilleen
virkistävää ja aurinkoista vuosilomaa

Terveysuinti Myllysaaren uimalassa alkaa jälleen

SUORITUSMAHDOLLISUUS joka arkipäivä (ei lauantaisin) kello 11.00—12.00.

Harrastusuinnissa 50—200 m. = 1 piste.
yli—200 m. = 2 pistettä.

Yksi suoritus päivässä ilman aikarajoitusta.
Naiset ja miehet eri sarjoissa.

OSASTOJEN (myös konttorien) **VÄLINEN %-UINTI**

Hyvä uimataito = on paras henkivakuutus.

TAMPELLAN URHEILULAUTAKUNTA

Kaleva 19
Kuuselan alue
A 11 ovi 42
Saima Laurila

Tampere
Tammer-Paino Oy
1957